

Utgiftsprognos för budgetåren 2021 – 2024

Juli 2021

Vårt diarienummer: FK 2021/000300
Upplysningar: Renée Blomberg
Verksamhetsområdeschef Prognos
renee.blomberg@forsakringskassan.se
Webbplats: www.forsakringskassan.se

Förord

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2021 ska Försäkringskassan den 30 juli 2021 redovisa utgiftsprognoser för åren 2021–2024 för samtliga anslag och anslagsposter. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till budgeten. Denna rapport är svar på regeringsuppdraget och lämnas genom inrapportering till Regeringskansliets och myndigheternas gemensamma statsbudgetsystem Hermes.

Rapporten omfattar dels prognoser för förmånerna inom Försäkringskassans ansvarsområde, dels prognoser för Försäkringskassans förvaltningsanslag. Samtliga belopp i rapporten är angivna i löpande priser.

Prognoser är nästan alltid osäkra. Särskilt osäkra är prognoserna för de förmåner som påverkas av covid-19. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser och om reglerna för förmånen ändras. I prognoserna i denna rapport har hänsyn tagits till föreslagna regeländringar i lagda propositioner med lagförslag. Aviserade regeländringar utan lagförslag är dock inte beaktade då det saknas detaljerade underlag för att utföra beräkningarna. Observera att preliminärt utfall för juni 2021 har använts i samtliga prognoser.

Innehåll

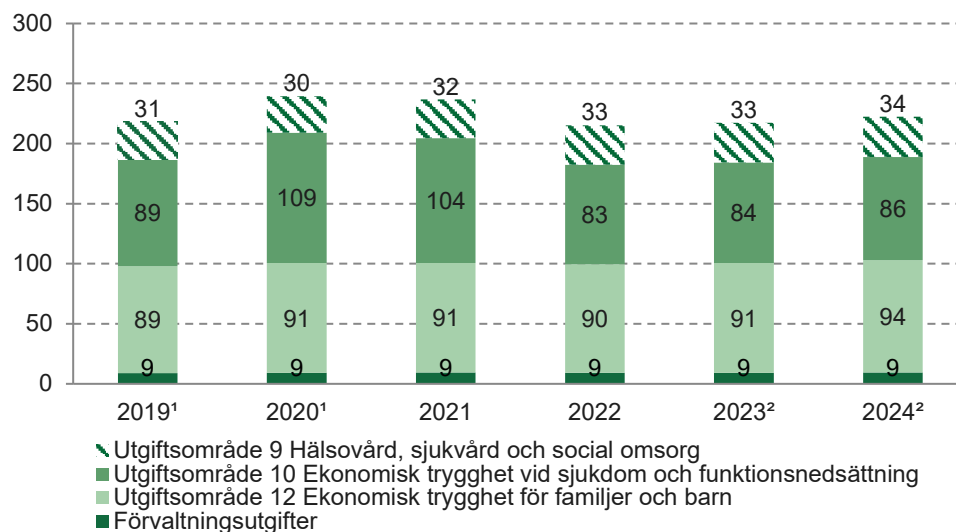
Sammanfattning	5
Utvecklingen inom olika försäkringsområden	5
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	15
1:4.1 Tandvårdsförmåner	15
1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	18
1:7 Sjukvård i internationella förhållanden.....	21
4:3 Bilstöd för personer med funktionsnedsättning	24
4:4 Kostnader för statlig assistansersättning.....	26
Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	33
1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.	33
1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.....	57
1:3 Merkostnadsersättning och handikappersättning	66
1:4 Arbetssskadeersättningar m.m.....	70
1:5 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	72
1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen	74
1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader	83
2:1 Förvaltningsmedel	85
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn...	87
1:1 Barnbidrag	87
1:2 Föräldraförsäkring.....	93
1:3 Underhållsstöd.....	108
1:4 Adoptionsbidrag.....	111
1:6 Omvårdnadsbidrag och vårbidrag	113
1:8 Bostadsbidrag.....	120
Bilaga 1. Sammanfattande tabeller över anslagsuppföljning inom Försäkringskassans ansvarsområde	125
Bilaga 2. Utgifter inom socialförsäkringen m.m.	129
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.....	129
Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning ...	130
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	132
Antaganden	133
Bilaga 3. Utgifter inom socialförsäkringen m.m. år 2021	134
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.....	134
Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning ...	134
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	135

Bilaga 4. Statliga ålderspensionsavgifter	136
Vad är en statlig ålderspensionsavgift?	136
Beräkning av statliga ålderspensionsavgifter.....	136
Anslagsposter med statliga ålderspensionsavgifter.....	137
Tabellförklaringar	138
1:6.27 Statlig ålderspensionsavgift för smittbärarpenning.....	139
1:1.16 Statlig ålderspensionsavgift för närståendepenning.....	140
1:1.17 Statlig ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning	141
1:1.18 Statlig ålderspensionsavgift för sjukpenning	142
1:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för aktivitets- och sjukersättningar	143
1:4.4 Statlig ålderspensionsavgift för arbetsskadelivränta	143
1:5.4 Statlig ålderspensionsavgift för ersättning inom det statliga personskadeskyddet.....	144
1:2.4 Statlig ålderspensionsavgift för föräldrapenning.....	145
1:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapenning.....	146
1:2.10 Statlig ålderspensionsavgift för graviditetspenning	146
1:6.3 Statlig ålderspensionsavgift för vårbidrag för funktionshindrade barn..	147
1:6:1 Statlig ålderspensionsavgift för omvårdnadsbidrag.....	148
Bilaga 5. Handläggningstidsmål.....	149
Bilaga 6. Förteckning över kontaktpersoner	150

Sammanfattning

De totala utgifterna för Försäkringskassans anslag inklusive förvaltningsmedel blev 239 miljarder kronor år 2020. Under 2021 beräknas utgifterna att minska till 237 miljarder, där minskningen främst beror på att utbrottet av covid-19 inte förväntas ha en lika stor höjande effekt som föregående år. Därefter beräknas utgifterna att återgå till en nivå något under den för 2019, som var på 218 miljarder kronor, för att sedan öka till 223 miljarder år 2024.

Utgifter per utgiftsområde. Miljarder kronor

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser. Anm. På grund av avrundning stämmer inte summeringen av staplarna alltid med summan ovanför.

Föreliggande utgiftsprognos är sammantaget marginellt högre för innevarande år än den som lämnades i april 2021, medan den är lägre för resterande år. Höjningen i år beror på regeländringar för ersättning för höga sjuklönekostnader. Sänkningen framåt beror på att prognosen för föräldrapenning har sänkts, vilket delvis gjorts på grund av SCB:s nya befolkningsprognos. Den sänkta befolkningsprognosen har främst påverkat prognoser inom utgiftsområde 12. Övriga prognoser har justerats marginellt med hänsyn till de senaste utfallen.

Utvecklingen inom olika försäkringsområden

Försäkringskassans utgifter ingår i tre utgiftsområden:

- 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg
- 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning
- 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

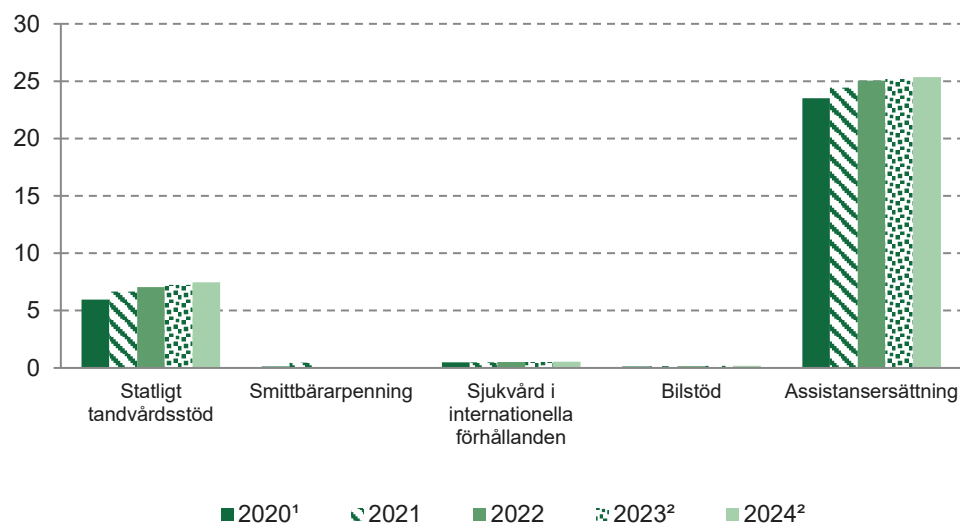
Utgifterna inom utgiftsområde 9 beräknas öka under hela prognosperioden. Större delen av ökningen sker dock under åren 2021 och 2022, inom såväl assistansersättning som statligt tandvårdsstöd.

Inom utgiftsområde 10 beräknas utgifterna för sjukpenning och ersättning för höga sjuklönekostnader vara fortsatt ovanligt höga i år med anledning av covid-19, men inte riktigt lika höga som förra året. De sammanlagda utgifterna för utgiftsområde 10 prognostiseras att minska under åren 2021 och 2022, för att sedan öka igen under resten av prognosperioden. År 2024 förväntas det bli en särskilt stor ökning för sjukpenning och aktivitets- och sjukersättning till följd av ändringar i pensionssystemet.

För anslagen inom utgiftsområde 12 beräknas de sammanlagda utgifterna att minska svagt fram till 2022, för att sedan öka. Ökningen sker främst inom föräldraförsäkringen där antalet barn och medelersättningarna ökar.

Utgiftsområde 9 - Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Utgifter inom utgiftsområde 9. Miljarder kronor

¹ Utfall.

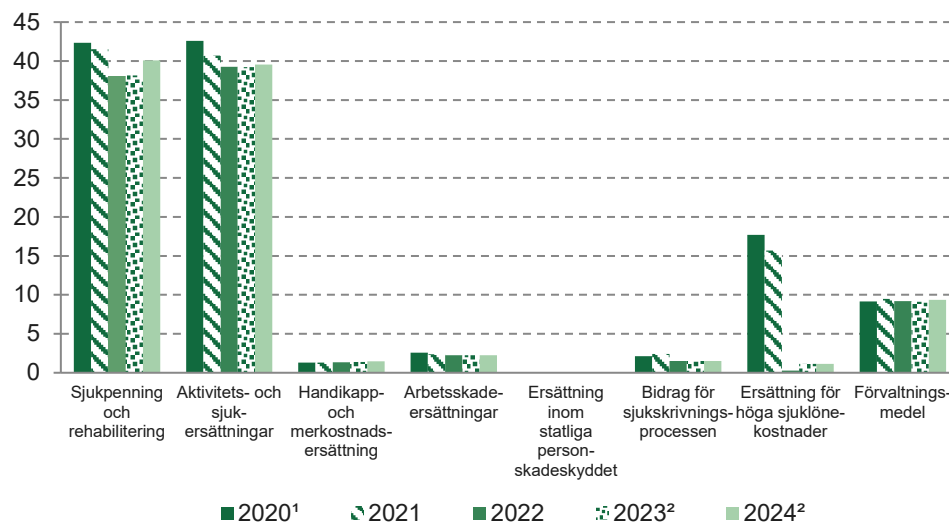
² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Inom utgiftsområde 9 är kostnader för statlig assistansersättning det största anslaget. Statens utgifter för assistansersättning uppgick till 23,5 miljarder kronor 2020. Under år 2021 beräknas utgifterna att öka med 3,8 procent jämfört med 2020, för att sedan öka med en svagare takt efterföljande år. Orsaken till ökningen år 2021 är att schablonbeloppet (ersättningen per timme) höjs kraftigt detta år. Under åren 2022–2024 antas schablonbeloppet ha en lägre ökningstakt än år 2021. Ett höjt schablonbelopp och en svag ökning av genomsnittligt antal ersatta timmar per mottagare och månad har en höjande effekt på utgiften. Detta motverkas av att antalet mottagare prognostiseras att minska under prognosperioden. Minskningen beror på att antalet nya assistansmottagare beräknas bli färre än de som lämnar ersättningen. De som lämnar ersättningen består mestadels av individer som avlider och utflödet förväntas därför utvecklas stabilt.

Utgifterna för statligt tandvårdsstöd minskade under 2020 till följd av utbrottet av covid-19. Även under 2021 förväntas pandemin påverka det statliga tandvårdsstödet, om än inte lika mycket som ifjol, för att under 2022 återgå till den normala nivån. Utgifterna blev 6,0 miljarder kronor år 2020 och beräknas öka till 7,5 miljarder kronor år 2024. Ökningen beror främst på att fler personer får rätt till högkostnadsskydd och förväntas nyttja det.

Utgiftsområde 10 - Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

**Utgifter inom utgiftsområde 10 inklusive statlig ålderspensionsavgift.
Miljarder kronor**

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Utgifterna för anslaget Sjukpenning och rehabilitering m.m. uppgick till 42,4 miljarder kronor 2020 och prognostiseras att minska till 41,5 miljarder 2021. Minskningen beror på att coronapandemin beräknas generera lägre utgifter än under 2020. Utbrottet av covid-19 har medfört ökade utgifter både på grund av tillfälliga regeländringar och genom ökad sjukfrånvaro. Generellt medförde dock den andra/tredje vågen av virusutbrottet en klart mindre påverkan på sjukfrånvaron än den under våren 2020, trots att man kan anta ungefär lika omfattande och dessutom mer långvarig samhälls- spridning av viruset. Coronapandemin beräknas därför att generera en mer begränsad utgiftsökning under 2021 än 2020. Pandemin har även medfört en viss minskning av inflödet till övrig sjukfrånvaro – det vill säga sjuk- frånvaro som ej beror på covid-19, till exempel sjukfall med psykiatriska diagnoser – vilket dämpar pandemins nettoeffekt på sjukfrånvaron. Minskningen av den icke-covidrelaterade sjukfrånvaron kan bero på flera saker, det kan till exempel vara så att de förändrade arbetssätt som pandemin i många fall medfört, möjliggjort ett mer balanserat arbetsliv med mindre stress som följd. Vidare kan den ökade andelen arbete hemifrån gjort det enklare att arbeta vid lindrigare åkommor som annars skulle krävt sjukskrivning. Att delar av arbetskraften varit permitterad under pandemin kan också bidragit till minskningen.

Sjukfallens varaktighet kommer däremot att öka under 2021, genom att färre sjukfall beräknas avslutas efter omkring 180 dagars sjukfrånvaro. Detta då regeringen införde ett tillfälligt stopp för prövningar av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete vid dag 181, som gällde fram till 15 mars 2021. Därefter har ett nytt undantag från bedömningen införts, vilket ersätter det tidigare undantaget *särskilda skäl*.¹ Det nya undantaget innebär att fler personer kommer kunna undantas från prövningen mot normalt förekommande arbete mellan dag 181 och 365, vilket får till följd att färre sjukfall beräknas att avslutas.

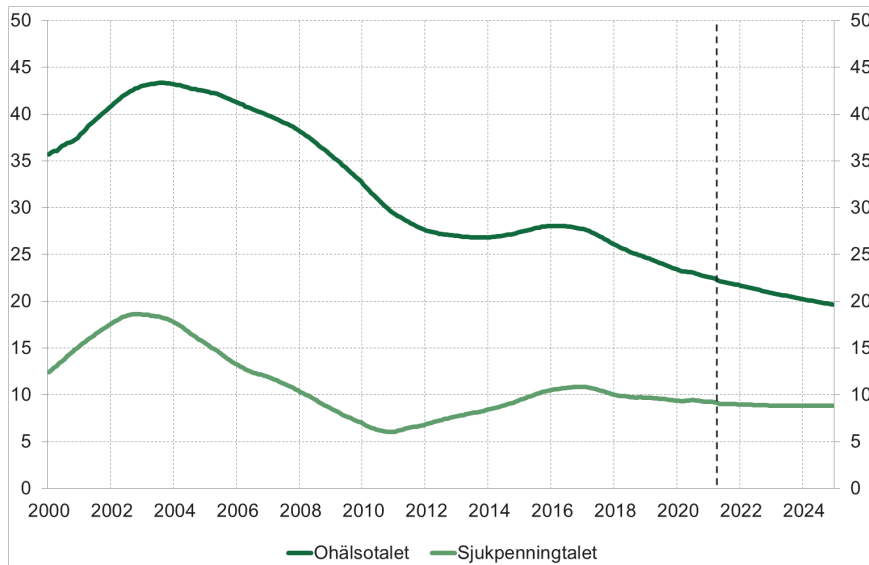
Utgifterna för Aktivitets- och sjukersättningar m.m. förväntas minska fram till 2023. Antalet personer med aktivitets- och sjukersättning har minskat sedan våren 2007 och förväntas att fortsätta att minska, vilket främst beror på att antalet personer med sjukersättning blir färre. Utflödet på grund av att personer fyller 65 år har varit och prognostiseras att vara större än antalet påbörjade sjukersättningar under hela prognosperioden. Fr.o.m. år 2023 föreslås däremot att den högsta tillåtna åldern i sjukersättningen höjs från 64 till 65 år. Det innebär att ett stort antal personer blir kvar i förmånen ytterligare ett år. Regeländringen förväntas ge störst effekt på utgifterna under 2024.

Det minskande antalet personer som får sjukersättning medför att ohälsotalet², som i dagsläget befinner sig på en historiskt låg nivå om 22,2 nettodagar, beräknas minska ytterligare till 19,6 nettodagar 2024. Under förra vårens pandemitopp ökade sjukpenningtalet³ något, men har nu återgått till den tidigare svagt sjunkande trenden och beräknas falla från dagens 9,1 nettodagar till 8,8 nettodagar 2024. Ur ett historiskt perspektiv innebär detta en mycket stabil utveckling, se diagram nedan.

¹ [Regeringen, Extra ändringsbudget för 2021 – Vissa ändrade regler inom sjukförsäkringen, prop. 2020/21:78](#)

² Ohälsotalet är Försäkringskassans mått på frånvarodagar som ersätts från sjukförsäkringen under en 12-månadersperiod. Ohälsotalet är antal utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning samt sjukersättning/aktivitetsersättning från socialförsäkringen relaterat till antal registrerade försäkrade 16–64 år. Alla dagar är omräknade till nettodagar, t.ex. 2 dagar med halv ersättning blir 1 dag.

³ Sjukpenningtalet är antal utbetalda dagar med sjukpenning och rehabiliteringspenning per registrerad försäkrad i åldrarna 16–64 år exklusive försäkrade med hel sjukersättning eller aktivitetsersättning (före år 2003 hel förtidspension eller helt sjukbidrag). Alla dagar är omräknade till nettodagar, t.ex. 2 dagar med halv ersättning blir 1 dag.

Ohälsotalet och sjukpenningtalet. Nettodagar. Utfall och prognos

Anm: Prognoserna för sjuk- och ohälsotalet är exklusive avsierad regeländring om höjd lägsta ålder för garantipension som införs 2023.

Den stora historiska variationen gör att prognoser över sjukfrånvarons utveckling generellt blir osäkra. De senaste årens stabila utveckling har dock medfört att Försäkringskassans prognoser blivit mer träffsäkra. En särskild osäkerhetsfaktor för tillfället är om den lägre nivå på det underliggande inflödet som observerats under pandemin kommer att kvarstå, eller om inflödet ökar igen när pandemin klingar av. Vi räknar med en viss återgång, men nu till en lägre nivå än vid föregående prognoser. De nyligen genomförda (samt kommande) regeländringar vid bedömning av arbetsförmåga efter sjukskrivningsdag 180 är en ytterligare osäkerhetsfaktor i prognosen, dock en mycket mindre sådan. Under rubriken *Känslighetsanalys* i sjukpenningavsnittet framgår det att den potentiella utgiftsökningen vid en förhöjd varaktighet är mycket begränsad i relation till en potentiell ökning av det underliggande inflödet.

Utgifterna för ersättning för höga sjuklönekostnader blev drygt 1 miljard kronor 2019 och ökade till 18 miljarder kronor 2020. Den kraftiga ökningen kan förklaras av regeringens beslut att tillfälligt ersätta alla arbetsgivare för hela sjuklönekostnaden för april–juli 2020 samt att Försäkringskassan ersatt mer än normalt under augusti till och med december 2020. Under år 2021 förväntas utgifterna uppgå till 15,7 miljarder kronor främst på grund av att Försäkringskassan ersätter mer än normalt även under januari till och med september 2021. Under 2022 förväntas utgifterna minska till 282 miljoner kronor och år 2023 beräknas utgifterna att återgå till den tidigare nivån kring 1 miljard kronor och ligga kvar där under resten av prognosperioden.

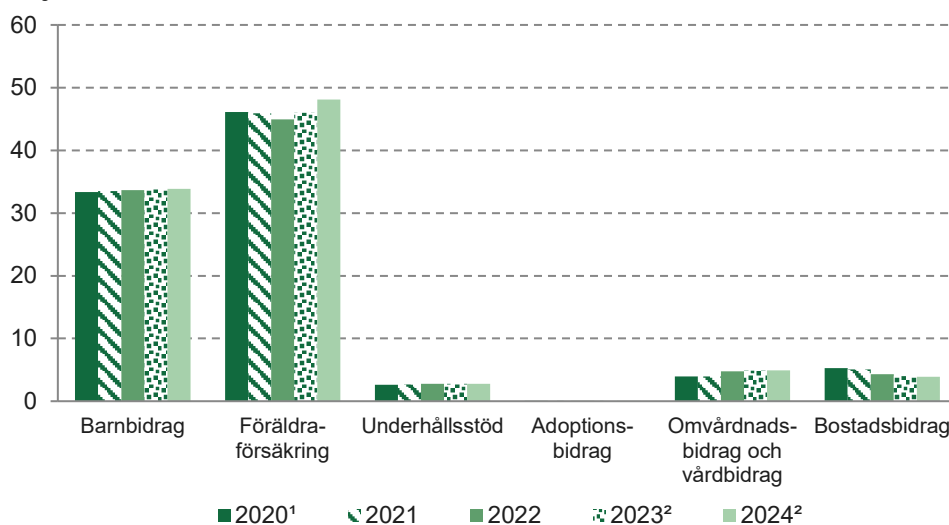
Den 1 januari 2019 infördes merkostnadsersättning, som på sikt kommer att ersätta handikappersättning. De sammantagna utgifterna för anslaget merkostnadsersättning och handikappersättning prognostiseras att öka svagt, från 1,3 miljarder kronor 2020 till 1,5 miljarder kronor 2024. Ökningen sker endast inom merkostnadsersättning, där ersättningen till vuxna har hittills

ökat snabbast. Utgifterna för handikappersättning minskar istället. Antalet mottagare av denna ersättning förväntas minska långsamt under prognosperioden på grund av att beslutad handikappersättning enligt nuvarande regelverk ofta är beviljad tillsvidare och omprövas först när den försäkrade går i ålderspension.

I Försäkringskassans regleringsbrev för 2021 har det för förvaltningsanslaget förtydligats att den utgiftsprognos som myndigheten lämnar ska vara långsiktigt hållbar i förhållande till de medel som anvisats för innevarande år och beräknats för kommande år. Med utgångspunkt i skrivelsen i regleringsbrevet, beräknas utgifterna för förvaltningsanslaget att variera mellan 9,1 och 9,5 miljarder kronor under prognosperioden. Det är dock mycket osäkert hur pandemin kommer att påverka utgifterna framöver. En av de viktigaste aspekterna för att få en långsiktig hållbar ekonomi är att Försäkringskassan får rätt förutsättningar för nya och förändrade uppdrag.

Utgiftsområde 12 - Ekonomisk trygghet för familjer och barn

**Utgifter inom utgiftsområde 12 inklusive statlig ålderspensionsavgift.
Miljarder kronor**

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Utgifterna inom föräldraförsäkringen förväntas minska fram till 2022, för att sedan öka. Minskningen förklaras av att antalet barn i föräldrapenningen minskar i början av prognosperioden. År 2023 tillkommer en årskull och 2024 läggs ytterligare en till, vilket innebär ökande utgifter inom föräldraförsäkringen. Det är de första årskullarna som fyller nio respektive tio i det nya regelsystemet som inkluderas. Den generella bakomliggande ökningen av utgifterna inom föräldraförsäkringen beror främst på att timlönerna och prisbasbeloppet successivt blir högre. Det innebär att utgifterna för anslagsposten föräldrapenning prognostiseras att öka från 32,1 miljarder kronor 2020 till 34,5 miljarder kronor 2024.

Utgifterna för anslaget barnbidrag uppgick till 33,3 miljarder kronor år 2020 och beräknas öka till 33,9 miljarder kronor år 2024. Utgifterna prognostiseras att öka till följd av att antalet barn i befolkningen förväntas öka.

Förmånen vårdbidrag avskaffades den 1 januari 2019 och ersattes med omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning. De sammantagna utgifterna för anslaget omvårdnadsbidrag och vårdbidrag beräknas öka från 4,0 miljarder kronor år 2020 till 4,9 miljarder kronor 2024. Sedan år 2019 och till och med år 2023 kommer de försäkrade successivt att byta förmån från vårdbidrag till omvårdnadsbidrag. År 2024 beräknas vårdbidraget ha upphört i sin helhet. Prognosen för fördelningen mellan anslagsposterna inom anslaget omvårdnadsbidrag och vårdbidrag är dock mycket osäker.

Jämförelse med föregående prognos

I denna rapport har utfall till och med maj 2021 och preliminärt utfall för juni 2021 i största möjliga utsträckning använts. Vid föregående prognostillfälle användes utfall till och med mars 2021. Skillnaderna jämfört med prognosen som lämnades i april 2021 redovisas nedan.

Prognosjämförelse. Miljoner kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	235 759	219 456	221 204	225 590
Överföring till/från andra anslagsposter	0	0	0	0
Ändrade makroekonomiska antaganden	3	21	130	185
Volym- och strukturförändringar	-2 056	-4 046	-3 902	-3 280
Regelförändringar	2 992	-283	0	0
Ändrat regleringsbelopp för statliga ålderspensionsavgifter	0	-9	0	44
Övrigt	0	0	0	0
Ny prognos	236 697	215 139	217 431	222 539
Differens i miljoner kronor	939	-4 317	-3 773	-3 051
Differens i procent	0,4	-2,0	-1,7	-1,4

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.
 Anm. Inkl. statlig ålderspensionsavgift och förvaltningsanslaget.

Den sammanlagda utgiften är marginellt justerad för innevarande år och sänkt för övriga år, i förhållande till föregående prognos.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosrevideringen under ändrade makroekonomiska antaganden beror på förändringar i Konjunkturinstitutets senaste prognos, som publicerades i mars 2021. Från den prognosen har bland annat uppgifter om löneutveckling och prisbasbelopp hämtats. Revideringar av de övergripande makroekonomiska antagandena påverkar prognoserna på flera sätt. De mest

väsentliga förändringarna som skett jämfört med beräkningarna till föregående prognos beskrivs nedan:

- Prognosen för prisbasbeloppet har höjts för 2023–2024. Detta påverkar prognoserna för till exempel aktivitets- och sjukersättningar, föräldraförsäkringen samt omvårdnadsbidrag.
- Konjunkturinstitutet har justerat upp prognosen för timlöneökningstakten 2020 och 2023. Detta har en höjande effekt på bland annat prognosen för sjukpenning och prognoserna inom föräldraförsäkringen.
- Konjunkturinstitutet har justerat upp prognosen för antalet sysselsatta, vilket har en höjande effekt på vissa prognoser.

Volym- och strukturförändringar

Statistiska centralbyrån (SCB) har publicerat en ny befolkningsprognos. Befolkningsprognosen är sänkt jämfört med den som publicerades för ett år sedan. Det är framförallt prognosen för antal yngre barn som har sänkts vilket påverkar främst prognoserna inom utgiftsområde 12.

Prognosen för omvårdnadsbidrag har sänkts eftersom den retroaktiva andelen av utgifterna har sjunkit snabbare än tidigare prognostiserats och beräknas att fortsätta minska hela prognosperioden ut.

Prognosen för sjukpenning höjs för hela prognosperioden. Detta då regeländringarna vid bedömning av arbetsförmåga efter 180 dagars sjukskrivning nu beräknas få en större effekt än vid tidigare beräkningar. Samtidigt prognostiseras antalet startade sjukskrivningar nu bli färre, vilket dämpar höjningen. Inflödet justeras ner mot bakgrund av utfall under pandemin, som visas en tydlig minskning av icke-covidrelaterad sjukfrånvaro.

Regelförändringar

Prognosen för ersättning för höga sjuklönekostnader höjs för 2021. Regeringen har beslutat att tillfälligt ge viss ökad kompensation till arbetsgivare även för juli till och med september 2021, vilket gör att prognosen höjs för 2021. Prognosen för 2022 sänks då de arbetsgivare som får ersättning för juli till och med september 2021 får det i år istället för att behöva vänta till 2022.

Anslagsposter som beräknas överskrida anslagskrediten för 2021

Tabellen nedan redovisar anslagsposterna där utgifterna beräknas överskrida tillgängliga medel⁴ för 2021. Försäkringskassan kommer att i en särskild skrivelse begära tilläggsanslag för dessa anslagsposter.

Anslagsposter som beräknas överskrida anslagskrediten 2021. Tusental kronor

Anslagspost	Ingående överföring från 2020	Anslag år 2021	Prognos 2021	Avvikelse från tilldelade medel	Överskridande av anslagskredit
Boendetillägg	0	231 371	244 198	-12 827	1 259
Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	-1137	34 826	35 638	-1 949	208
Tilläggsbelopp vid familjeförmån	-703	26 229	26 969	-1 443	282

Om rapporten

Försäkringskassan strävar efter att i alla prognossammanhang använda det mest aktuella dataunderlaget med godtagbar kvalitet som finns tillgängligt. Eftersom en viss eftersläpning finns i statistiken innebär det för denna rapport att ekonomiska månadsutfall till och med maj 2021 och preliminärt utfall för juni 2021 i största möjliga utsträckning har använts. De utfall som används i diagram och tabeller är, om inte annat anges, hämtade från Försäkringskassans statistikdatabaser.

Som underlag för beräkningarna i den här rapporten har Statistiska centralbyråns (SCB) befolkningsprognos från april 2021 och Konjunkturinstitutets (KI) prognos från juni 2021 använts. Från KI:s prognos har uppgifter hämtats om bland annat löneutveckling och prisbasbelopp.

I prognoserna i denna rapport har hänsyn tagits till föreslagna regeländringar i lagda propositioner med lagförslag. Aviserade regeländringar för vilka det saknas lagförslag är dock inte beaktade.

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2021 ska Försäkringskassan redovisa utgiftsprognoser för 2021–2024. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till budgeten. Prognoserna lämnas i Hermes enligt instruktion från Ekonomistyrningsverket.

⁴ Tillgängliga medel är summan av ingående överföringsbelopp, anslagna medel och högsta tillåtna anslagskredit.

Vid prognostillfällena ska, om inte annat anges, följande redovisas:

- belastning på samtliga anslag och anslagsposter redovisat totalt samt fördelat per månad
- prognostiserat utfall för 2021 för samtliga anslag och anslagsposter, redovisat totalt samt fördelat per månad
- förklaring och analys till förändringar i prognos och utfall med hjälp av makro- och volymförändringar
- beskrivningar och motiveringar av eventuella förändringar av prognosmodeller
- handläggningstidernas utveckling per förmån.

Denna rapport är svar på regeringsuppdraget. I respektive avsnitt redovisas en jämförelse med statsbudgeten och närmast föregående prognos. Samtliga belopp i rapporten är angivna i löpande priser.

Rapporten har 6 bilagor:

1. Tabeller över prognosen som inkluderar en jämförelse med statsbudgeten
2. Utvecklingen av antal förmånstagare och olika medelbelopp m.m.
3. Månadsfördelade prognoser för år 2021
4. Redovisning av statliga ålderspensionsavgifter
5. Utveckling av handläggningstider
6. Förteckning över kontaktpersoner

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

1:4.1 Tandvårdsförmåner

1:4.1 Statligt tandvårdsstöd

Prognos anslagspost. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-30 821	0	0	-156 716	-300 470
Anslag ³	7 061 281	7 286 296	6 896 953	7 103 862	7 316 978
Tilldelade medel	7 030 460	7 286 296	6 896 953	6 947 146	7 016 508
Utfall/Prognos	5 955 696	6 644 190	7 053 669	7 247 616	7 463 001
Avvikelse från anslag	1 105 585	642 106	-156 716	-143 754	-146 023
Avvikelse från tilldelade medel	1 074 764	642 106	-156 716	-300 470	-446 493
Högsta anslagskredit	353 064	364 314	344 847	355 193	365 848
Tillgängliga medel	7 383 524	7 650 610	7 241 800	7 302 339	7 382 356
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	80 645

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 6,6 miljarder kronor, vilket är 642 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Det statliga tandvårdsstödet består av ett skydd mot höga kostnader och tandvårdsbidrag. Tandvårdsbidragen finns i två former, dels ett allmänt som gäller alla försäkrade och dels ett särskilt som ges till vissa patientgrupper som har behov av förebyggande tandvård.

Högekostnadsskydd

Högekostnadsskydd lämnas för tandvårdsåtgärder som ger rätt till ersättning och som har slutförts under en ersättningsperiod om högst ett år. Ersättningen täcker en viss andel av patientens sammanlagda kostnader, i den mån dessa överstiger ett fastställt belopp. För den del av kostnaderna som överstiger 3 000 kronor men inte 15 000 kronor lämnas tandvårdsersättning med 50 procent och för den del som överstiger 15 000 kronor lämnas ersättning med 85 procent av kostnaderna. Högekostnads-skyddet beräknas enligt en fastlagd lista med referenspriser.

Allmänt tandvårdsbidrag

Allmänt tandvårdsbidrag får användas för betalning av tandvårdsåtgärder som ger rätt till ersättning. Storleken på bidraget beror på i vilken åldersgrupp patienten befinner sig. Patienter som är 24–29 år eller 65 år eller äldre är berättigade till 600 kronor per år och patienter som är mellan 30 och 64 år har rätt till 300 kronor per år. Bidraget kan sparas upp till två år.

Särskilt tandvårdsbidrag

Personer som har ökad risk för försämrad tandhälsa på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning kan få särskilt tandvårdsbidrag. Det särskilda tandvårdsbidraget är på 600 kronor per halvår och får inte sparas. Det kan endast användas till förebyggande tandvårdsåtgärder.

Analys

Utgifterna för statligt tandvårdsstöd minskade med 10 procent till 6,0 miljarder kronor under 2020. Den stora orsaken till det var coronapandemin som drastiskt minskade antalet tandvårdsbesök, i synnerhet under inledningen av pandemin. I takt med att smittspridningen minskat har besöksfrekvensen återhämtat sig men är fortsatt ungefär 5 procent lägre än normalt. Utgifterna är dock nästan på samma nivå som innan pandemin, till och med något högre. Det beror bland annat på att de patienter som inte kunde besöka tandvården under pandemins inledning har fått sina ersättningsperioder förlängda för att inte gå miste om sitt högkostnadsskydd och att patienter med störst tandvårdsbehov har prioriterats.

Utgifter fördelat på delförmån. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Totalt, tkr	5 955 696	6 644 190	7 053 669	7 247 616	7 463 001
Högkostnadsskydd	4 036 515	4 520 166	4 827 807	4 997 309	5 192 287
Allmänt tandvårdsbidrag	1 873 905	2 064 007	2 160 683	2 180 666	2 197 570
Särskilt tandvårdsbidrag	48 405	60 017	65 179	69 641	73 144

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Högkostnadsskyddet utgör fortsatt den största delen av tandvårdsstödet och är också den del som påverkats mest under coronapandemin. Eftersom pandemin ser ut att påverka tandvårdsstödet mindre i år än ifjol förväntas samtliga delbidrag öka mer än normalt i år. Från och med nästa år väntas ökningstakten bli ungefär som innan pandemin. Knappt en procent av utgifterna väntas bestå av särskilt tandvårdsbidrag i slutet av prognosperioden.

Osäkerhetsanalys

I denna prognos görs bedömningen att pandemin kommer påverka tandvårdsstödet i viss mån under sommaren 2021 och därefter återgå till normal nivå till hösten när andelen av befolkningen som blivit vaccinerade beräknas vara hög. Men skulle pandemin pågå längre än så finns risken att

besöksfrekvensen blir klart lägre än normalt även under resten av året och även en bit in på 2022.

Det finns också en osäkerhet kring vad pandemin får för beteendeförändringar för tandvården framöver. Det har det uppstått en vårdskuld när många minskat eller avstått helt från tandvård och det är osäkert om tandvårdsbranschen har möjlighet att utföra så mycket tandvård att de kommer ikapp. Ett möjligt scenario är också att de som avstått tandvård under pandemin fortsätter med samma beteende även i framtiden, exempelvis till följd av att de inte upplevt sämre tandhälsa.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	6 619 628	6 976 883	7 189 319	7 413 615
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-1 619	-4 047	-2 395
Volym- och strukturförändringar	+24 562	+78 405	+62 344	+51 781
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	6 644 190	7 053 669	7 247 616	7 463 001
Differens i 1000-tal kronor	+24 562	+76 786	+58 297	+49 386
Differens i procent	+0,4	+1,1	+0,8	+0,7

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

En ny version av SCB:s mikrodatasimuleringsmodell FASIT⁵ har använts i beräkningarna jämfört med vid föregående prognostillfälle. De makroekonomiska antagandena antas ytterst svagt minska utgifterna i denna prognos för åren 2022–2024.

Volym- och strukturförändringar

Utgifterna för april och maj blev något högre än i föregående prognos. Det beror främst på att medelbeloppet per besök var högre än förväntat. Detta leder till att prognosen höjs något för samtliga år. För 2022–2024 höjs dessutom prognosen med 40 miljoner kronor extra på grund av att TLV (Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket) höjt prognosen för referenspriserna för de åren.

⁵ FASIT 2019 v2

1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård

Prognos anslag. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	126 617	452 022	9 973	4 474	50 525
Därav					
1:6.37					
Smittbärrpenning	75 254	451 720	9 350	4 474	4 603
1:6.27 Statlig ålderspensions- avgift för smittbärrpenning	51 363	302	623	0	45 922

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:6.37 Smittbärrpenning

Prognos anslagspost. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	-1 350	0
Anslag ³	527 000	459 746	8 000	8 000	8 000
Tilldelade medel	527 000	459 746	8 000	6 650	8 000
Utfall/Prognos	75 254	451 720	9 350	4 474	4 603
Avvikelse från anslag	451 746	8 026	-1 350	3 526	3 397
Avvikelse från tilldelade medel	451 746	8 026	-1 350	2 176	3 397
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	527 000	459 746	8 000	6 650	8 000
Överskridande av anslagskredit	0	0	1 350	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 452 miljoner kronor, vilket är 8 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

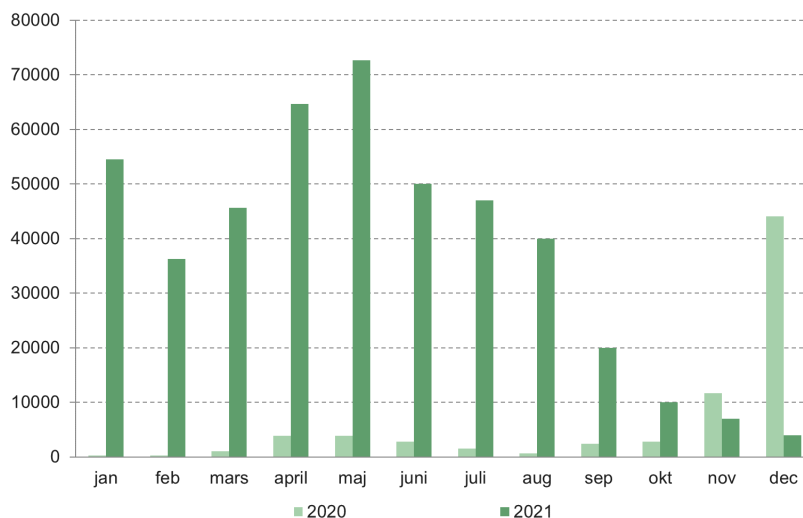
Bakgrundsfakta

Smittbärrpenning är en ersättning för dem som inte kan arbeta på grund av att de har eller antas ha en smittsam sjukdom. Ersättningsnivån för smittbärrpenning är knappt 80 procent av den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst (SGI).

Analys

I samband med utbrottet av covid-19, under mars och april månad 2020, ökade antalet ansökningar om smittbärrpenning kraftigt. Antalet ansökningar minskade igen under maj–augusti, för att därefter öka under slutet av året. Även utgifterna följde denna utveckling, med en viss eftersläpning. Fördröjningen beror dels på handläggningstiden, men även på att vissa ansökningar behövt kompletteras eftersom de saknat ett beslut om förhållningsregler enligt smittskyddslagen. Ett beslut om förhållningsregler får den försäkrade av en läkare som beslutat att det föreligger risk för smittspridning eller smitta. Detta beslut är en förutsättning för att smittbärrpenning ska kunna betalas ut till den som ansöker. Men från den 6 februari 2021 finns ett undantag om att det inte behövs läkarintyg/kopia på beslutet. Under 2021 har antalet ansökningar fortsatt att öka till och med april men under maj minskade de. Utgifterna ökade kraftigt under december 2021 och fortsatte öka till maj 2021 bortsett från en minskning i utgifterna i februari 2021. Totalt utbetalades 274 miljoner kronor under perioden januari–maj 2021. Under motsvarande period 2020 utbetalades drygt 9 miljoner kronor. Nedan visas utvecklingen av utgifter för åren 2020 och 2021. Det skedde tillfälliga regelförändringar under 2020. Regelförändringarna innebar bland annat att man nu kan få ersättning om man avstår från att arbeta på hela eller en del av sin arbetstid för att undvika smitta närstående som tillhör en riskgrupp. Men det är få som ansökt och fått ersättning enligt dessa tillfälliga regler.

Utgifter för smittbärrpenning 2020 och 2021. Tusental kronor. Utfall till och med maj 2021, därefter prognos

Utfallen under april och maj blev högre än prognosen som lämnades i april 2021. Försäkringskassan bedömer att utgifterna blir lägre i juni och fortsätter avta under resten av året.

Osäkerhetsanalys

Osäkerheten i prognosen är stor på grund av det rådande läget med en pågående pandemi. Sällan har så stora reformer och krispaket införts så

snabbt, vilket innebär att ett flertal ersättningar som administreras av Försäkringskassan påverkas enormt mycket.

I tillägg har många försäkrade ansökt om flera olika ersättningar från Försäkringskassan för samma period. Det innebär att många ansökningar inte kommer generera en utbetalning, då man enligt regelverket inte kan ha ersättning från flera försäkringar samtidigt. Osäkerheten i hur många försäkrade som ansöker fler än en ersättning för en och samma period är en osäkerhetsfaktor i utgiftsprognosen.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	435 364	9 350	4 474	4 603
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	+16 356	-	-	-
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	451 720	9 350	4 474	4 603
Differens i 1000-tal kronor	+16 356	0	0	0
Differens i procent	+3,8	0,0	0,0	0,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för 2021 justeras upp beroende på högre utfall under april och maj. För övriga år lämnas prognosen oförändrad.

1:7 Sjukvård i internationella förhållanden

1:7 Sjukvård i internationella förhållanden

Prognos anslagspost. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-27 086	0	0	0	0
Anslag ³	548 187	513 238	512 118	529 648	547 871
Tilldelade medel	521 101	513 238	512 118	529 648	547 871
Utfall/Prognos	495 370	479 126	511 472	528 708	546 621
Avvikelse från anslag	52 817	34 112	646	940	1 250
Avvikelse från tilldelade medel	25 731	34 112	646	940	1 250
Högsta anslagskredit	44 840	25 661	25 605	26 482	27 393
Tillgängliga medel	565 941	538 899	537 723	556 130	575 264
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 479 miljoner kronor, vilket är 34 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Konventionsvård

Konventionsvård är en ersättning till regionen för utförd vård av personer som är försäkrade i länder som Sverige har ingått konventioner, överenskommelser om sjukvårdsförmåner eller avtal om betalningsavstående med. De fakturerade beloppen motsvarar de faktiska vårdkostnaderna.

Turistvård

Turistvård avser ersättning till andra länder för utförd vård av personer som är försäkrade i Sverige, som blivit sjuka i samband med en vistelse i ett annat EU/EES-land eller Schweiz. Även planerad vård med förhandstillstånd ingår i turistvård. De fakturerade beloppen motsvarar de faktiska vårdkostnaderna. Turistvården omfattas av kostnadsfördelningen mellan stat och region.

Pensionärvård

Pensionärvård avser ersättning till andra länder för vård av pensionärer som är försäkrade för vårdförmåner i Sverige och har valt att bosätta sig i ett annat EES-land eller Schweiz. Även deras familjemedlemmar omfattas. Begreppet innefattar även ersättning för vårdförmåner till familjemedlemmar som inte är bosatta i samma medlemsstat som den försäkrade personen. Vissa länder debiterar Sverige fasta belopp per skuldmånad medan andra skickar fakturor på faktiska belopp.

Sjuk- och tandvårdstjänster

Sjuk- och tandvårdstjänster avser ersättning i efterhand för planerad och nödvändig vård. Ersättningen motsvarar som högst nivån för vad värden hade kostat om den utförts i Sverige. Sjuk- och tandvårdstjänster omfattas av kostnadsfördelningen mellan stat och region.

Analys

Under perioden jan-maj 2021 betalades ungefär 153 miljoner kronor ut för sjukvård i internationella förhållanden. Jämfört med samma period i 2020 är detta en minskning med runt 24 miljoner kronor (13 procent). Utgifterna beräknas minska till 479 miljoner kronor 2021 på grund av coronapandemin. Därefter förväntas de att öka svagt, till 547 miljoner år 2024.

Utgifterna uppdelat på ersättningsområden. Miljoner kronor

	2017 ¹	2018 ¹	2019 ¹	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Konventionsvård	185	216	184	155	155	163	171	180
Pensionärsvård	219	224	307	296	298	298	307	316
Turistvård	20	44	17	36	16	41	41	41
Sjuk- och tandvårdstjänster	9	9	10	8	10	10	10	10
Totalt	433	493	518	495	479	512	529	547

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Anm: På grund av avrundning stämmer inte summeringen av kolumnerna med summan i tabellen.

Konventionsvård

Utgifterna för konventionsvård uppgick till cirka 43 miljoner kronor för perioden januari–maj 2021, vilket är cirka 40 miljoner kronor lägre (49 procent) än motsvarande period 2020. Minskningen beror på utbrottet av covid-19 och gränsstängningen. Under 2021 förväntas de totala utgifterna för konventionsvård vara runt 155 miljoner kronor, vilket är samma nivå som 2020. Utgifterna för konventionsvård påverkas av antalet besökande turister som uppsöker vård i Sverige och som kommer från något av de länder som Sverige har ett konventionsavtal med. En övervägande del av dessa utbetalningar avser vård av turister från de nordiska grannländerna. Under 2020 utgjorde kostnaderna för vård av turister från Norge, Finland och Danmark 90 procent av de totala utbetalningarna för konventionsvård. Under perioden 2022–2024 förväntas utgifterna öka i en jämn takt till en nivå om 180 miljoner kr år 2024.

Pensionärsvård

Under januari–maj 2021 betalades cirka 94 miljoner kronor ut för pensionärsvård, vilket är cirka 10 miljoner kronor mindre (12 procent) jämfört med motsvarande period i 2020. Många medlemsländer har övergått till att fakturera för faktiska vårdkostnader istället för fasta kostnader, vilket förväntas stabilisera utveckling av utgifterna för pensionärsvård över tid. På sikt förväntas också antalet pensionärer som söker vård utomlands att öka,

vilket medför en utgiftsökning för pensionärsvård. Under 2021 beräknas utgifterna för pensionärsvård bli 298 miljoner kronor och därefter öka årligen från och med 2023.

Turistvård

Utbetalningarna för turistvård under jan–maj 2021 uppgick till cirka 13 miljoner kronor, vilket är 7 miljoner kronor högre (110 procent) än motsvarande period föregående år. Utgifterna för turistvård beräknas vara 41 miljoner kronor från och med 2022.

Sjuk- och tandvårdstjänster

Sjuk- och tandvårdstjänster omfattas liksom turistvården av kostnadsfördelningen mellan stat och region. Utgifterna beräknas ökas till drygt 10 miljoner kronor per år under 2021 och resterande prognosperiod.

Osäkerhet

Prognosen innehåller ett antal osäkerhetsfaktorer. De mest påtagliga, förutom pandemin, av dessa beror på administrativa moment. De fasta beloppen för pensionärsvård fastställs med flera års eftersläpning och i varierande takt mellan länderna, vilket medför en viss oregelbundenhet i fakturahanteringen. På lång sikt är det osäkert i vilken takt de länder som kräver Sverige på schablonbelopp kommer att övergå till att skicka krav på faktiska kostnader. Eftersläpningen i faktureringen, det ojämna inflödet av fakturor samt variationen i storlek på kraven, gör att det saknas tydliga trender och säsongsmönster. Det i sin tur leder till att prognosen blir mycket osäker på månadsbasis.

Handläggningstiden på Försäkringskassan kan ibland skjuta upp utbetalningar från slutet av ett år till efterföljande år. I tillägg kommer en del handläggning av ärenden på Försäkringskassan att automatiseras under 2021. Denna automatisering kommer att ha positiv inverkan på produktions-takten i handläggningen. Däremot är effekten av automatiseringen svår att prognostisera i förväg.

Utgifterna påverkas även av förändringar i växelkurserna. Eftersom många länder använder euro som betalmedel är utgifterna för sjukvård i internationella förhållanden framförallt känsliga för förändringar i kronans växelkurs mot euron.

Ovissheten i hur utbrottet av covid-19 kommer att påverka människors beteendemönster gällande boende, studier, arbete och resande under 2021 är också mycket stor. Denna osäkerhet påverkar utgifterna för internationell vård, både på kort och lång sikt.

Jämförelse med föregående prognos

Prognosen är oförändrad jämfört med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021.

4:3 Bilstöd för personer med funktionsnedsättning

4:3 Bilstöd till personer med funktionsnedsättning

Prognos anslagspost. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	263 395	263 395	263 395	264 395	266 395
Tilldelade medel	263 395	263 395	263 395	264 395	266 395
Utfall/Prognos	136 212	150 493	167 803	170 804	176 844
Avvikelse från anslag	127 183	112 902	95 592	93 591	89 551
Avvikelse från tilldelade medel	127 183	112 902	95 592	93 591	89 551
Högsta anslagskredit	13 169	13 169	13 169	13 219	13 319
Tillgängliga medel	276 564	276 564	276 564	277 614	279 714
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 150 miljoner kronor, vilket är 113 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Bilstöd beviljas till personer som, på grund av sitt eget eller sitt barns varaktiga funktionsnedsättning, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att använda allmänna kommunikationer.

Grundbidrag

Grundbidrag ges till alla som har rätt till bilstöd. Bidraget är högst 30 000 kronor.

Anskaffningsbidrag

Anskaffningsbidraget är inkomstprövat. Maximal ersättning är 40 000 kronor och ges till den som har en årlig bruttoinkomst som understiger 121 000 kronor. Storleken på bidraget sjunker därefter stegvis för att helt upphöra vid inkomster på 220 000 kronor eller mer.

Tilläggsbidrag

Tilläggsbidrag ges utöver grund- och anskaffningsbidrag och kan lämnas i tre fall som inte utesluter varandra.

(A) vid behov av efteranpassning. Bidraget är högst 50 000 kronor och lämnas till en försäkrad som för att kunna använda bilen har behov av en sådan ändring av eller anordning på bilen för vilken det kan lämnas anpassningsbidrag. För ansökningar gjorda innan 1 oktober 2020 är maxbeloppet 30 000 kronor.

(B) för särskilt lämpad personbil. Bidraget är högst 60 000 kronor och lämnas för inköp av en bil som är särskilt lämpad för personer som behöver färdas i bilen sittandes i rullstol, göra överflyttning från rullstol till bilsäte inne i bilen eller medföra en motordriven rullstol eller ett annat jämförbart hjälpmedel för förflyttning. För ansökningar gjorda innan 1 oktober 2020 är maxbeloppet 40 000 kronor.

(C) för särskilda originalmonterade anordningar. Bidraget lämnas med fasta schablonbelopp för sådana kostnader som följer av att bilen har vissa särskilda originalmonterade anordningar.

Anpassningsbidrag

Anpassningsbidraget är avsett för kostnader för de ändringar som behövs för att den person som beviljats bilstödet ska kunna bruka fordonet. Beloppet är obegränsat men lämnas inte för kostnader som tilläggsbidrag lämnas för eller hade kunnat lämnas för. Det lämnas inte heller om behovet av anpassning kan tillgodoses genom köp av en lämplig bil.

Analys

Under 2020 minskade utgifterna med 7 miljoner kronor, motsvarande 5 procent. Det berodde dels på coronapandemin som gjort att vissa moment i ansökningsprocessen tagit längre tid. Men också på den regeländring som trädde ikraft i oktober som innebar att vissa anpassningar, till exempel golvsänkningar, blev tillåtna samt att nivån för tilläggsbidrag A och B höjdes med 20 000 kronor. Det gjorde att många väntade med att skicka in sin ansökan tills det nya regelverket började gälla. Denna regeländring gör att utgifterna förväntas öka med ungefär 40–50 miljoner kronor per år framöver. Effekten av regeländringen går dock långsammare än förväntat och än så länge i år är utgifterna på samma nivå som ifjol. Framförallt är antalet utbetalningar på en låg nivå.

Utgifter fördelad på delförmån, tusental kronor.

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Totalt, tkr	136 212	150 493	167 803	170 804	176 844
Grundbidrag	13 887	15 109	17 422	18 823	20 296
Anskaffningsbidrag	3 453	4 404	5 627	6 250	6 905
Anpassningsbidrag	93 995	98 507	105 472	105 300	108 058
Tilläggsbidrag	24 827	32 455	39 282	40 431	41 585
Övrigt	50	18	.	.	.

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Anpassningsbidraget är fortsatt det bidrag som är störst, fastän ökningen inte verkar bli lika stor som tidigare prognostiserats. Procentuellt är det tilläggsbidraget som ökar mest, mycket beroende på att bidragsnivån har höjts med 20 000 kronor för både tilläggsbidrag A och B. Även grundbidraget och anskaffningsbidraget väntas öka något för varje år.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	176 735	188 601	193 600	197 186
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makro-ekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-26 242	-20 798	-22 796	-20 342
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	150 493	167 803	170 804	176 844
Differens i 1000-tal kronor	-26 242	-20 798	-22 796	-20 342
Differens i procent	-14,8	-11,0	-11,8	-10,3

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utfallen i april och maj var betydligt lägre än förväntat. Framförallt var det antalet utbetalningar som minskade. Effekten av regeländringen förra hösten ser därmed ut att bli klart lägre än vad som tidigare prognostiserats, åtminstone för innevarande år. För i år sänks prognosen med 15 procent och för övriga år med cirka 11 procent.

4:4 Kostnader för statlig assistansersättning

4:4 Kostnader för statlig assistansersättning

Prognos anslagspost. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	-159 844	-398 434
Anslag ³	24 450 971	24 475 898	24 883 222	24 944 792	25 049 458
Tilldelade medel	24 450 971	24 475 898	24 883 222	24 784 948	24 651 024
Utfall/Prognos	23 528 449	24 430 676	25 043 066	25 183 382	25 344 003
Avvikelse från anslag	922 522	45 222	-159 844	-238 590	-294 545
Avvikelse från tilldelade medel	922 522	45 222	-159 844	-398 434	-692 979
Högsta anslagskredit	1 222 548	1 223 794	1 244 161	1 247 239	1 252 472
Tillgängliga medel	25 673 519	25 699 692	26 127 383	26 032 187	25 903 496
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 24,4 miljarder kronor, vilket är 45 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Assistansersättning lämnas till personer som ingår i någon av de definierade personkretsarna i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov i sin dagliga livsföring med fler än i genomsnitt 20 timmar per vecka.

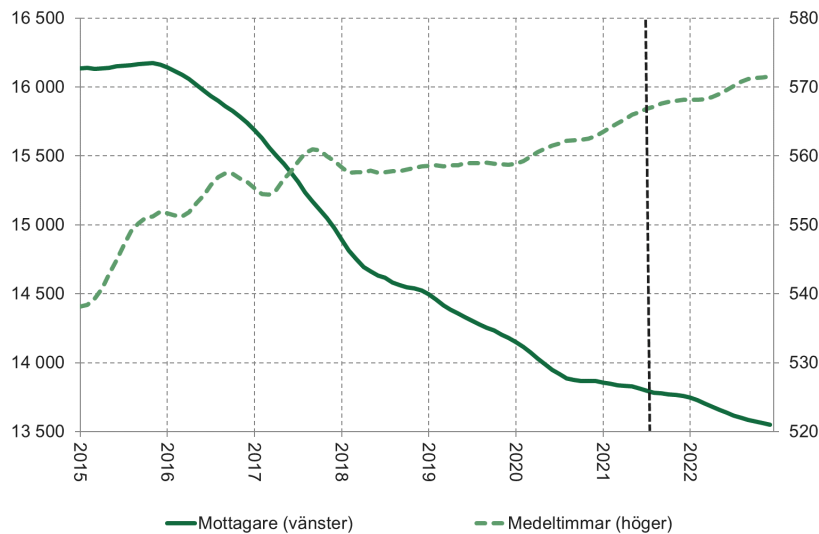
Personkretsindelningen är:

1. Personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd.
2. Personer med betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom.
3. Personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och orsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Assistansersättning betalas ut med ett timbaserat schablonbelopp. Om det finns särskilda skäl kan den ersättningsberättigade beviljas ersättning med ett högre belopp.

Analys

Kostnadsutvecklingen inom assistansersättningen kan främst förklaras med utvecklingen av tre variabler. Dessa tre variabler är antalet mottagare av assistansersättning, antalet assistanstimmar per individ samt nivån på ersättningen per timme. Antalet mottagare har under flera år minskat, samtidigt som antalet assistanstimmar har ökat. Den genomsnittliga timersättningen stiger i och med de årliga schablonhöjningarna och fortsätter att ligga något över timschablonen, eftersom vissa mottagare är beviljade ersättning med ett högre timbelopp. I diagrammet nedan illustreras antalet mottagare i ersättningen samt antalet medeltimmar som ett glidande 3-månaders medelvärde.

Antal mottagare och medeltimmar per mottagare och månad. Glidande 3-månaders medelvärden, prognos fr.o.m. juni 2021

Anm. Fram till våren 2018 beräknas antalet medeltimmar utifrån periodbeslut. Därefter används en ny datakälla där antalet medeltimmar istället baserar sig på grundbeslut. Antalet medeltimmar varierar säsongsmässigt fram till slutet av våren 2018. Därefter upphör denna variation då antalet medeltimmar istället beräknas utifrån grundbeslutet.

Mottagare av assistansersättning

Antalet mottagare ökade fram till 2015. Därefter har antalet mottagare minskat med varierande takt. Under andra halvåret 2020 stannade nedgången av, för att under våren 2021 återigen minska. Utvecklingen av antalet mottagare bestäms av hur inflödet- respektive utflödet utvecklas.

Inflödet till assistansersättningen minskade tydligt fram till 2017. Det minskade inflödet förklaras av att antalet ansökningar minskade, samtidigt som andelen av de sökande som beviljats assistansersättning har blivit lägre.⁶ Andelen avslag har ökat kontinuerligt sedan 2001. Efter en dom i Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) år 2015, som gällde det grundläggande hjälpbehovet annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper, ökade andelen avslag ytterligare. Dessutom ökade avslagen efter att personlig hygien avgränsades till att hålla sig ren och liknande.⁷ Från 2017 till mitten av 2020 minskade fortfarande inflödet, men med en mycket långsammare takt.

⁶ Försäkringskassan. Assistansersättning - inflöde, utflöde och konsekvenser av förändrad rättspraxis. Socialförsäkringsrapport (2017:14).

⁷ Försäkringskassan. Analys av minskat antal mottagare av assistansersättningen. Svar på regeringsuppdrag dnr. 1381-2020.

Två förändringar i regelverket kring rätten till assistans har nyligen införts. I slutet av 2019 infördes andning som ett grundläggande behov.⁸ Från första juli 2020 gjordes lagändringar som syftar till att alla hjälpmoment inom andning och måltider i form av sondmatning ska räknas som grundläggande behov.⁹ Dessutom blev det lättare att få rätt till assistans för dessa behov även under tid i barnomsorg eller skola samt att det inte skulle göras avdrag för föräldraansvar. Det har bidragit till att inflödet till ersättningen ökat från mitten av 2020. Inflödet har ökat för alla åldersgrupper men störst procentuell ökning syns för barn i låga åldrar.¹⁰ I rapporten lyfts regeländringarna fram som den mest troliga förklaringen till det ökade inflödet under 2020. I ett svar på regeringsuppdrag, som analyserar effekterna av införandet av andning som grundläggande behov, framkommer att andelen bifall är högre för de ansökningar som inkluderar hjälp med andning och att dessa ansökningar i genomsnitt blir beviljade fler timmar.¹¹

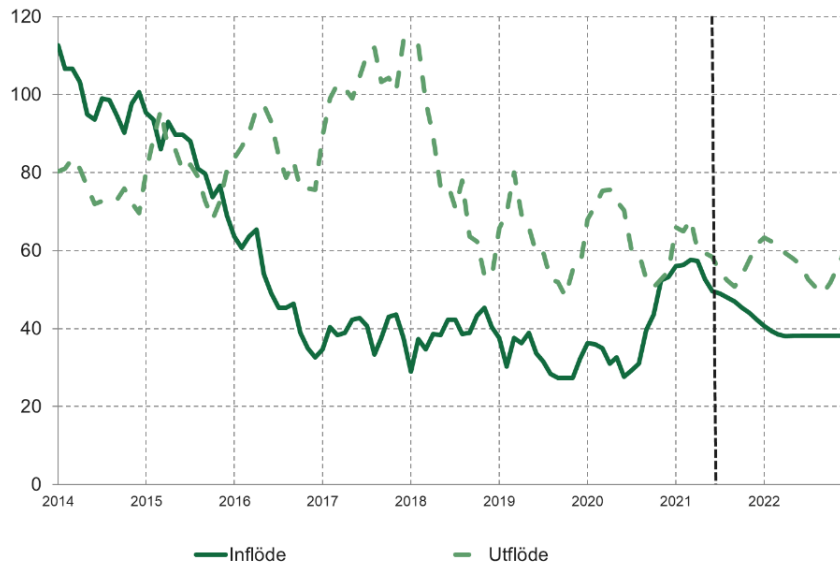
Framöver antas det i prognosen att inflödet kommer fortsatt ligga på en något förhöjd nivå under hela 2021. Den förhöjda nivån kommer av det söktryck som sammanfallit framförallt med lagändringarna 2020. Under sensvåren har ansökningar om rätten till assistans minskat något och med genomsnittlig handläggningstid på omkring fem månader väntas inflödet sjunka under hösten. Från 2022 antas inflödet sedan stabilisera sig på omkring 450 personer per år. På längre sikt väntas utvecklingen av inflödet växa i takt med befolkningen upp till 65 år. Denna del av befolkningen har en väldigt låg ökningstakt vilket leder till att inflödet väntas vara stabilt, se diagram nedan för utfall och prognos.

⁸ Proposition 2018/19:145. Personlig assistans för hjälp med andning. Socialdepartementet

⁹ Proposition 2019/20:92. Personlig assistans för samtliga hjälpmoment som avser andning och måltider i form av sondmatning sid. 38. Socialdepartementet.

¹⁰ Försäkringskassan. Indikatorer för att följa utvecklingen av assistansersättningen. Svar på regeringsuppdrag dnr FK 2021/000464.

¹¹ Försäkringskassan. Rapport – Uppföljning av lagändring om andning som grundläggande behov, slutredovisning. Svar på regeringsuppdrag dnr. 1382-2020.

Inflöde och utflöde. Glidande 3-månadersmedelvärden, prognos fr.o.m. juni 2021

Medan inflödet minskat sedan 2014 ökade utflödet under samma period och kulminerade 2017. Under 2018 upphörde tvåårsomprövningarna¹² vilket kraftigt minskade utflödet. Den tidigare ökningen av utflödet anses vara en effekt av att Försäkringskassans handläggning för att anpassas till förändring av rättspraxis efter de ovan nämnda domar i HDF.¹³ Sedan 2018 är de flesta som lämnar assistansersättningen personer som avlider, vilket följer ett tydligt säsongsmönster under året och väntas utvecklas stabilt framöver.

Den sammanlagda effekten av inflödes och utflödesprognoserna blir att antalet mottagare först minskar i en långsam takt för att under 2022 accelerera och minska i en lite snabbare takt.

Timutvecklingen

Antalet medeltimmar inom assistansersättning har, förutom under 2018–2019, ökat. De personer som är i inflödet har i regel färre timmar i genomsnitt än de som varit mottagare under en längre tid. Det medför att i perioder kan sammansättningen av inflödet och utflödet påverka hur medeltimmarna utvecklas. Prognosen framöver bygger på den senaste utvecklingen och medeltimmarna beräknas öka svagt under hela prognosperioden.

Schablonbeloppet ligger till grund för timersättningen och bestäms årligen av regeringen. För 2021 höjdes schablonbeloppet med 3,5 procent, vilket är

¹² Försäkringskassan ska dock fortsätta att ompröva rätten till assistansersättning i de fall denna rätt har minskat i omfattning på grund av väsentligt ändrade förhållanden som är hänförliga till den försäkrade.

¹³ Försäkringskassan. Assistansersättning - inflöde, utflöde och konsekvenser av förändrad rättspraxis. Socialförsäkringsrapport (2017:14).

historiskt högt. I prognosen antas schablonbeloppet öka med 1,5 procent per år, vilket var varit den tidigare höjningen under flera år. Dock har en mindre andel mottagare en ersättning baserat på ett förhöjt belopp. Denna andel är har länge varit låg och konstant och antas fortsätta vara så framöver.

Osäkerhetsanalys

Det föreligger stor osäkerhet i utvecklingen för assistansersättningen lång sikt. I en utredning från 2018 var en av slutsatserna staten borde bli ensam huvudman för personlig assistans.¹⁴ Regeringen och samarbetspartierna har inom januariavtalet aviserat att en utredning om statligt huvudmannaskap för insatsen personlig assistans ska tillsättas. Konsekvenserna av ett statligt huvudmannaskap är genomgående och innebär att föreliggande prognos på längre sikt är alltför låg. En annan utredning har lämnat förslag kring hur sjukvårdande insatser, föräldraansvar och grundläggande behov ska stärkas.¹⁵ Inför dessa förslag kommer kostnaden för den statliga assistansersättningen öka kraftigt. Ändringar av centrala regelverk, såsom de grundläggande behoven, ger stor osäkerhet då effekterna av sådana förslag på förhand är svåra att uppskatta.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	24 487 512	25 192 985	25 387 022	25 609 870
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-56 836	-149 919	-203 640	-265 867
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	24 430 676	25 043 066	25 183 382	25 344 003
Differens i 1000-tal kronor	-56 836	-149 919	-203 640	-265 867
Differens i procent	-0,2	-0,6	-0,8	-1,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för medeltimmar har sänkts eftersom föregående prognos var för hög. Prognosen för inflödet till ersättningen har också sänkts, främst på kort sikt. På lite längre sikt sänks prognosen då SCB:s prognos över

¹⁴ Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen. SOU 2018:88. Socialdepartementet.

¹⁵ Stärkt rätt till personlig assistans – Ökad rättssäkerhet för barn, fler grundläggande behov och tryggare sjukvårdande insatser. SOU 2021:37 Socialdepartementet.

befolkningen i relevanta åldrar är något lägre. Några fler personer har lämnat ersättning än väntat, vilket få en liten sänkande effekt på utgiften.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m.

Prognos anslag. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	42 356 430	41 511 662	38 046 376	38 151 090	40 086 916
Därav					
1:1.21 Sjukpenning	36 940 885	36 646 943	33 265 123	34 076 082	35 006 865
1:1.19 Rehabiliteringspenning	668 931	696 021	699 675	710 984	724 655
1:1.20 Arbetshjälpmedel m.m.	130 285	121 100	123 100	125 100	127 100
1:1.15 Närståendepenning	164 317	154 198	182 139	184 890	189 535
1:1.8 Sjukpenning respektive rehabiliteringspenning i särskilda fall	177 521	188 202	189 513	193 030	196 476
1:1.5 Boendetillägg	224 491	244 198	252 657	260 601	267 858
1:1.18 Statlig ålderspensionsavgift för sjukpenning	4 034 000	3 410 000	3 271 586	2 523 948	3 487 865
1:1.17 Statlig ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning	0	32 000	45 326	59 913	72 007
1:1.16 Statlig ålderspensionsavgift för närståendepenning	16 000	19 000	17 257	16 542	14 555

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:1.21 Sjukpenning

Prognos anslagspost. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-506 255	0	-205 943	-59 066	-199 148
Anslag ³	43 913 000	36 441 000	33 412 000	33 936 000	34 652 000
Tilldelade medel	43 406 745	36 441 000	33 206 057	33 876 934	34 452 852
Utfall/Prognos	36 940 885	36 646 943	33 265 123	34 076 082	35 006 865
Avvikelse från anslag	6 972 115	-205 943	146 877	-140 082	-354 865
Avvikelse från tilldelade medel	6 465 860	-205 943	-59 066	-199 148	-554 013
Högsta anslagskredit	1 633 500	1 657 550	1 670 600	1 696 800	1 732 600
Tillgängliga medel	45 040 245	38 098 550	34 876 657	35 573 734	36 185 452
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 36,6 miljarder kronor, vilket är 0,2 miljarder kronor högre än anslagsbeloppet och tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Syftet med sjukpenning är att ge ekonomisk trygghet vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom. För att få ersättning krävs att sjukdomen sätter ner arbetsförmågan med minst en fjärdedel. Sjukpenning kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning.

Sjukpenning på normalnivå kan i normalfallet betalas ut i maximalt 364 dagar under en period på 450 dagar. Efter det kan sjukpenning på fortsättningsnivå betalas ut.

Till en försäkrad som är arbetslös betalas hel sjuk- och rehabiliteringspenning ut med högst 543 kronor per dag.

Under coronapandemin har också tillfälliga regler införts som innebär att en person kan få ersättning för sin karens samt att personer som befinner sig i vissa särskilda riskgrupper för covid-19 och inte kan arbeta hemifrån kan få så kallad viss förebyggande sjukpenning. Från och med 11 mars till och med 31 maj var ersättningen för karens-avdraget 700 kronor för anställda och 804 för egenföretagare. Från den 1 juni till och med den 31 december var ersättningen 804 kronor för båda grupperna, den 1 januari höjdes ersättningen till 810 kronor.

Analys

Utgifterna för sjukpenning blev under helåret 2020 knappt 37 miljarder kronor. Det är en ökning med cirka 4 miljarder kronor jämfört med 2019 vilket helt kan förklaras av coronapandemin. Ökningen har fortsatt under första halvåret 2021, där utgifterna blev cirka 600 miljoner kronor (3 procent) högre än 2020. Ökningen under det första halvåret beror dock

helt på de tillfälliga regeländringar som införts: *ersättning för karens* samt *viss förebyggande sjukpenning till riskgrupper* som inte fanns första kvartalet 2020. Jämförs kvartal två 2021 mot 2020 så blev de sammanlagda utgifterna cirka 700 miljoner lägre än under 2020. Minskningen under det andra kvartalet beror helt på minskning av sjukfrånvaron, då utgifterna för de tillfälliga regeländringarna var ungefär likvärdiga mellan kvartalen. Den minskande sjukfrånvaron beror både på att färre personer var sjukskrivna för covid-19 (direkt eller indirekt), men även på att övrig sjukfrånvaro minskat under pandemin. Detta kan bero på flera orsaker men troligt är att den ökade möjligheten att arbeta hemifrån dels lett till en tidsbesparing tack vare uteblivna resor till och från arbete som minskat både stress och skador, dels att det går att arbeta hemma vid vissa lindrigare åkommor där man tidigare var tvungen att vara sjukskriven. Vidare har delar av arbetskraften varit tillåten under pandemin vilket bör ha bidragit till minskningen.

Utöver regeländringarna har coronapandemin medfört en ökad sjukfrånvaro, både direkt genom insjuknande i covid-19 och indirekt genom uppmaningar att stanna hemma vid symptom. Generellt medförde dock den andra/tredje vågen av virusutbrottet en klart mindre påverkan på sjukfrånvaron än den första vågen under våren 2020, trots uppskattningar om ungefär lika omfattande och dessutom mer långvarig samhällsspridning av viruset. Under helåret 2021 beräknas därför den pandemirelaterade utgiftsökningen vara mindre än för 2020. Det beror på kombinationen av ökad vaccinationsgrad och mindre smittspridning samt att den övriga sjukfrånvaron minskat något under pandemiutbrottet. Samtidigt kommer sjukfallens varaktighet öka under 2021 på grund av nyligen införda regeländringar¹⁶ vid bedömning av arbetsförmåga efter 180 dagars sjukfrånvaro, vilket får en höjande påverkan på utgiften. Sammantaget innebär detta en endast svag minskning i utgifter under 2021 jämfört med 2020. Under 2022 förväntas effekten från pandemin på ökad sjukfrånvaro försvinna vilket innebär att utgifterna minskar betydligt och återgår till ungefär 2019 års nivå. Därefter beräknas utgifterna utvecklas stabilt under prognosperioden, med en svag årlig ökningstakt.

Sjukpenningutgifternas storlek bestäms i huvudsak av hur många som är sjukskrivna, vilket i sin tur beror på hur många sjukfall som påbörjas samt hur långa de blir. Dessa faktorer beskrivs mer utförligt nedan.

Startade sjukfall

Antalet startade sjukfall¹⁷ har historiskt varierat kraftigt. Under åren 2010–2015 ökade de tydligt, men sedan hösten 2015 har nivån stabiliserats på omkring 350 000 startade sjukfall helårsvis. Sedan 2019 och fram till pandemiutbrottet var trenden svagt minskande, men under våren 2020 ökade

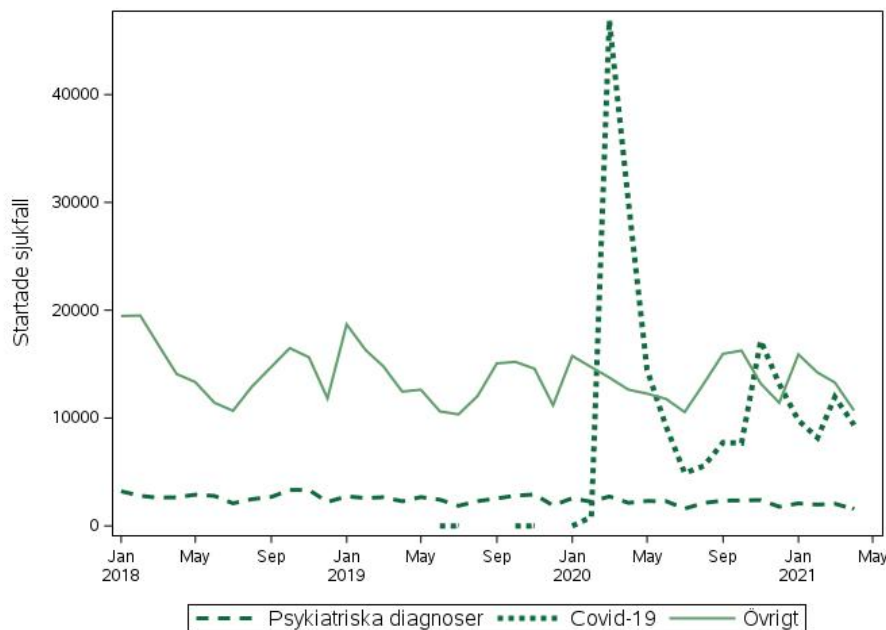
¹⁶ [Regeringen, Extra ändringsbudget för 2021 – Vissa ändrade regler inom sjukförsäkringen, prop. 2020/21:78](#)

¹⁷ Med startade sjukfall, eller inflöde, avses i rapporten beviljade ansökningar om sjukpenning där sjukfallslängden blir minst 30 dagar.

det samlade inflödet markant. Detta på grund av en ökning av sjukfall relaterade till covid-19.

För prognosen är de sjukfall som blir minst 30 dagar viktigast då de påverkar utgifterna flera månader framåt i tiden. Dock har de kortare fallen en stor inverkan under innevarande period varför vi i analysen nedan visar utfallen sista åren uppdelat på kortare respektive längre än 30 dagar. Uppdelningen belyser också en viktig karaktär på sjukskrivningarna som beror på covid-19, de är företrädesvis väldigt korta. Figuren nedan visar startade sjukfall som blev kortare än 30 dagar uppdelat på psykiatriska diagnoser, diagnoser relaterade till covid-19 samt övriga diagnoser. Sjukfallen som beror på covid-19 kommer från fyra källor: rena covid-19 diagnoser, diagnoser inom andningsorganens sjukdomar, diagnoser inom infektioner, parasitsjukdomar och övriga kliniska fynd samt från sjukfall som saknar diagnos. Covid-19 extraheras från de underliggande diagnoskapiteln via statistisk filtrering.¹⁸

Startade sjukfall som blev 30 dagar eller kortare

Not: Sjukfallen är uppdelade på psykiatriska diagnoser, covid-19 diagnoser samt övriga. Diagnoserna är filtrerade så att covid-19 sjukfall som fått annan diagnos statistiskt filtreras ut.

Det är tydligt i figuren ovan att sjukskrivningar beroende på covid-19 främst inträffade mars till och med maj 2020 och november, december 2020. Inflödet har även varit högt under hela våren 2021, men ändå endast drygt hälften mot toppen i november 2020. Det underliggande inflödet av sjukfall, det vill säga de som inte beror av pandemin, uppvisar en svagt fallande

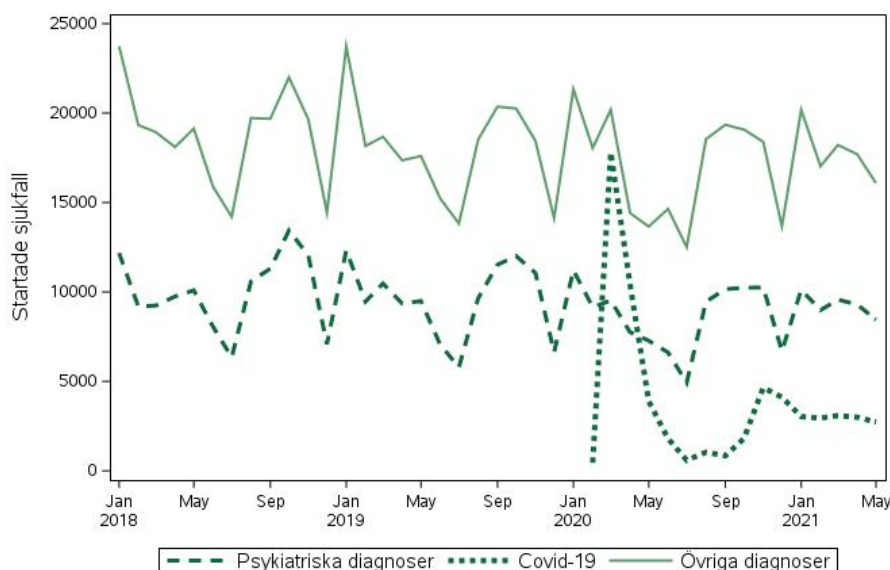
¹⁸ Se [Försäkringskassan, Utgiftsprognos för budgetåren 2021–2024 \(2021-04-29, dnr 2021/000300\)](#) för beskrivning av den statistiska filtreringen

trend. Sjukfall till följd av covid-19 förväntas minska kraftigt i och med stor immunitet via sjukdom och vaccination. Därför beror utgiften för framtida sjukskrivningar på hur sjukskrivningsbeteendet kommer vara efter pandemin. Om stora delar av arbetskraften fortsätter arbeta hemifrån i större utsträckning så kan det innebära att de underliggande ”korta” sjukskrivningar kommer ligga på en lägre nivå framöver. I figuren skulle det innebära ett postcoronainflöde, det vill säga utan covid-19 och där inte det underliggande går tillbaka till tidigare nivåer, som är nästan hälften av det vi ser idag.

De långa sjukskrivningarna genererar stora utgifter totalt sett för socialförsäkringen i och med att de pågår över många dagar. Normalt sett minskar också sannolikheten för att man tillfrisknar med längre sjukfallslängder. Därför är inflödet av sjukfall som blir minst 30 dagar relativt sett mycket viktigare för utgifterna än de kortare. I figuren nedan visas de startade sjukfallen som blev minst 30 dagar. Även för de längre sjukfallen är det underliggande inflödet, det vill säga det som inte beror på covid-19, svagt fallande. Detta är viktigt för de framtida utgifterna med tanke på ändringarna som dels genomförts, dels kommer att genomföras när det gäller bedömningen av arbetsförmåga efter 180 dagar.

En tydlig skillnad för de längre sjukfallen jämfört de kortare är inslaget av covid-19. Även de längre sjukfallen har sina toppar vid de två stora smittspridningstopparna men för de långa sjukfallen är de väsentligt färre både i absoluta tal och relativt övriga, underliggande, sjukfall. Andelen underliggande sjukfall sjunker med 36 respektive 9 procent för de längre sjukfallen vid första respektive andra vågen. För de kortare sjukfallen är motsvarande siffror 73 respektive 33 procent fall av andelen underliggande sjukfall för första och andra vågen.

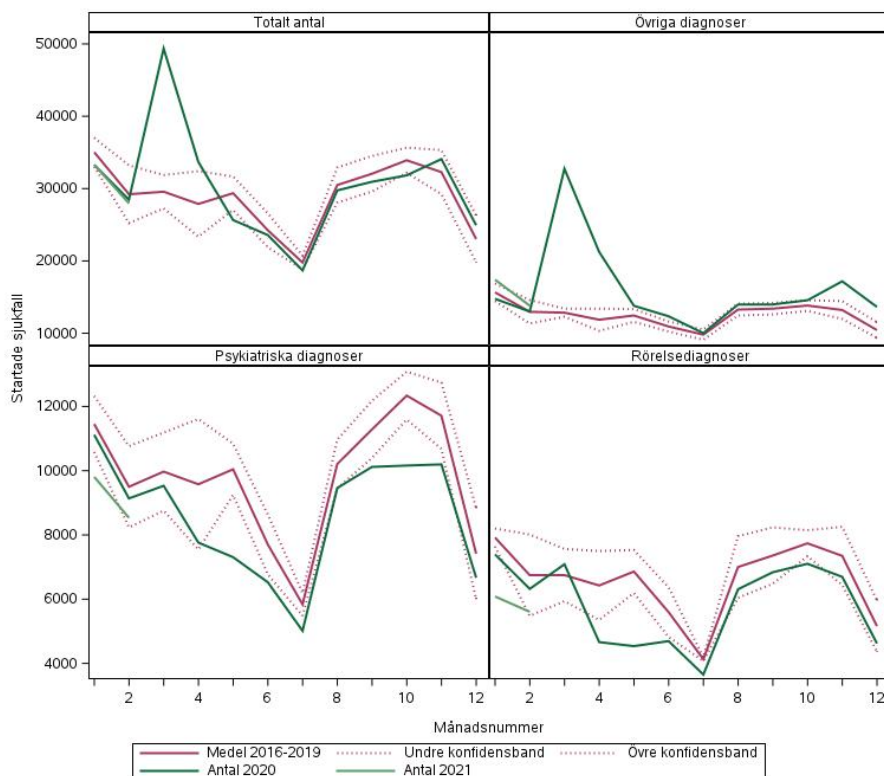
Startade sjukfall längre än 30 dagar

Sjukfallen är uppdelade på psykiatriska diagnoser, covid-19 diagnoser samt övriga. Diagnoserna är filtrerade så att covid-19 sjukfall som fått annan diagnos statistiskt filtreras ut.

Under senare delen av våren har antalet covid-19 fall som blir längre än 30 dagar varit relativt konstant trots det succesivt fallande antalet covid-19 fall. Det skulle kunna bero på att det under våren varit stort medialt fokus på covid-19 sjukfall som blir långa. Möjligen har det gjort att fler uppmärksammar och kopplar ihop sina symtom med covid-19. Både sjukskrivningar för psykiatriska diagnoser och övriga (förutom covid-19) har uppvisat en svagt fallande trend sedan 2018. Denna underliggande sjukfrånvaro (det vill säga sjukfrånvaro ej orsakad av covid-19) beräknas fortsätta på en något lägre nivå fram till årsskiftet 2021/2022.

Coronapandemin har inneburit en tydlig ökning av det totala antalet startade sjukfall, men som framgår ovan är ökningen i sjukfallen som blir minst 30 dagar långa ganska modest, undantaget den första pandemivågen under våren 2020. Vidare har ökningen varit begränsad till diagnoskapitel som kan kopplas direkt eller indirekt till covid-19, medan andra stora diagnoskapitel som till exempel *psykiatriska diagnoser* respektive *Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven* (kallad rörelse nedan) minskat något under pandemin. Nedan visas inflödet uppdelat på valda diagnosgrupper, där 2020 och inledningen 2021 jämförs mot ett genomsnitt för åren 2016–2019. Det sammanlagda inflödet har generellt legat nära genomsnittet för de tidigare åren, undantaget första vågen. Bryts inflödet däremot ner på diagnoskapitel framgår att de stora diagnoskapitlen psykiatriska- och rörelsedagnoser har minskat något under pandemin, samtidigt som övrig sjukfrånvaro ökat på grund av covid-19.

Inflöde av sjukfall som blir minst 30 dagar. År 2020 och 2021 jämfört med genomsnittet för 2016–2019 med konfidensintervall

Normalt domineras inflödet av sjukfall med psykiatriska diagnoser samt rörelsed diagnoser. Dessa diagnoser stod för perioden 2016–2019 för knappt 60 procent av inflödet. Då de i regel även blir långa sjukskrivningar (särskilt psykiatriska) är deras andel av beståndet ännu större. Den minskning av dessa annars stora diagnoskapitel som skett under pandemin har dämpat pandemins nettoeffekt på sjukfrånvaron, och även begränsat antalet sjukfall som potentiellt kan bli långa. Minskningen i den underliggande sjukfrånvaron kan bero på flera orsaker och det går inte att fastslå ett kausalt samband med pandemin. Möjliga förklaringar kan vara att den ökade andelen arbete hemifrån medfört ett mer balanserat arbetsliv med mindre stress, samt att delar av arbetskraften varit permitterad under pandemin. I takt med att pandemin klingar av prognostiserar vi en viss återgång mot tidigare nivåer under 2022, men osäkerheten kring detta är stor. Hur inflödet utvecklas efter pandemin är dock av ytterst central betydelse för den totala utgiftsutvecklingen, vilket visas längre fram under rubriken *känslighetsanalys*.

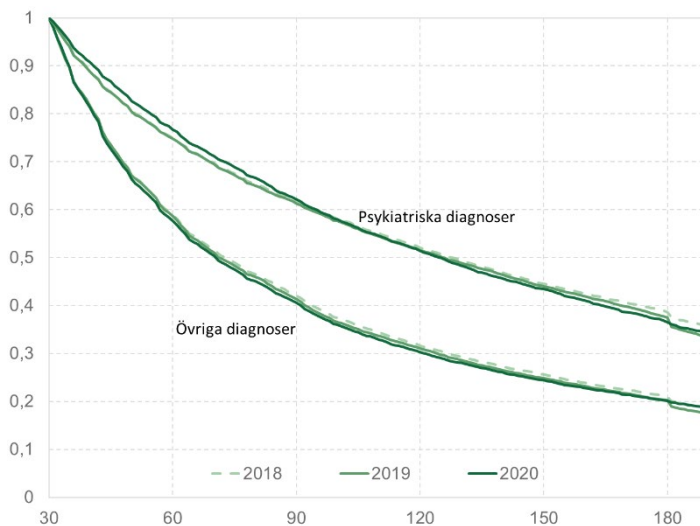
Sjukfallens varaktighet

Även sjukfallens varaktighet har varierat kraftigt över tid.¹⁹ Under det första halvåret 2020 minskade varaktigheten betydligt jämfört med föregående år.

¹⁹ Se t.ex. [Försäkringskassan. Utgiftsprognos för budgetåren 2019–2022 \(2019-02-15, dnr 123-2019\)](#)

För sjukfall med psykiatriska diagnoser var detta framför allt tydligt i anslutning till rehabiliteringskedjans bedömning av arbetsförmåga efter 180 dagars sjukfrånvaro. För sjukfall med övriga diagnoser berodde minskningen i huvudsak på att pandemin ändrat sammansättningen i inflödet. Det har startats många sjukfall som generellt blir korta, något som beskrevs mer ingående i den prognos Försäkringskassan lämnade i oktober 2020.²⁰ Mot slutet av 2020 ändrades dock detta markant, dels på grund av regeländringar och dels på grund av att pandemin inte fick lika stor påverkan på inflödet efter den första vågen. För sjukfall startade under det tredje kvartalet finns därför inga signifikanta skillnader i varaktighet de senaste tre åren, varken för psykiatriska eller övriga diagnoser.

Varaktighet för sjukfall upp till 190 dagars falllängd. Andelen sjukfall som kvarstår efter olika falllängder (dagar)

Not: Startade sjukfall under tredje kvartalet som blev minst 30 dagar långa för respektive år.

Varaktigheten beräknas dock att öka under 2021. Det beror på att regeringen införde ett tillfälligt stopp för prövningar av arbetsförmågan mot normalt förekommande arbete mellan dag 181 och 365 i rehabiliteringskedjan, från den 21 december 2020 till och med 14 mars 2021. Därefter har ett nytt undantag från bedömningen införts, vilket ersätter det tidigare undantaget, *särskilda skäl*.²¹ Det nya undantaget innebär att fler personer kommer kunna undantas från prövningen mot normalt förekommande arbete mellan dag 181 och 365, vilket innebär att färre sjukfall beräknas avslutas.

Då sjukfallsstatistiken rapporteras med viss eftersläpning kan vi ännu inte se exakta effekter av den senare regeländringen. Från och med april 2021 räknar vi med att kvarståendesannolikheterna återgår till ungefär samma

²⁰ [Försäkringskassan, Utgiftsprognos för budgetåren 2020-2024 \(2020-10-23, dnr 269-2020\)](#)

²¹ [Regeringen, Prop. 2020/21:78, Extra ändringsbudget för 2021 – Vissa ändrade regler inom sjukförsäkringen](#)

nivå som under 2018, vilket innebär en tydlig uppjustering. Osäkerheten kring detta antagande är dock mycket stor och större revideringar under kommande prognosomgångar kan inte uteslutas.

Regeringen har även lagt fram proposition 2020/21:171 som innebär att prövningen vid dag 180 förändras ytterligare från och med 1 september 2022. Detta genom att den försäkrade istället för att bedömas mot ett *normalt förekommande arbete* ska bedömas mot ett *förvärvsarbete i en sådan angiven yrkesgrupp som innehåller arbeten som är normalt förekommande på arbetsmarknaden*.²² Regeringen beräknar att förslaget, som i stora drag föreslås även i utredningen ”En begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabilitering”²³, inte innebär ökade försäkringsutgifter. Försäkringskassan påpekade dock i sitt remissvar på utredningen att förslaget sannolikt kommer medföra att försäkringsutgifterna ökar.²⁴ Vi hävdar fortfarande att det finns risk för att förslaget medför ökade försäkringsutgifter, men omfattningen av detta beror till stor del på hur pass stor effekt de utökade undantagsmöjligheterna som nyligen införts kommer få på antalet avslut. Om regeländringen med utökade undantag ger stor effekt – vilket preliminära utfall och indikatorer pekar på – så är utrymmet för ytterligare ökning av varaktigheten vid nästkommande regeländring begränsat. Vi avvaktar därför med att beakta regeländringen om *angivet arbete* tills dess att effekten av regeländringen om utökade undantag är fullt observerbar, vilket den bör vara vid nästa prognostillfälle i oktober 2021.

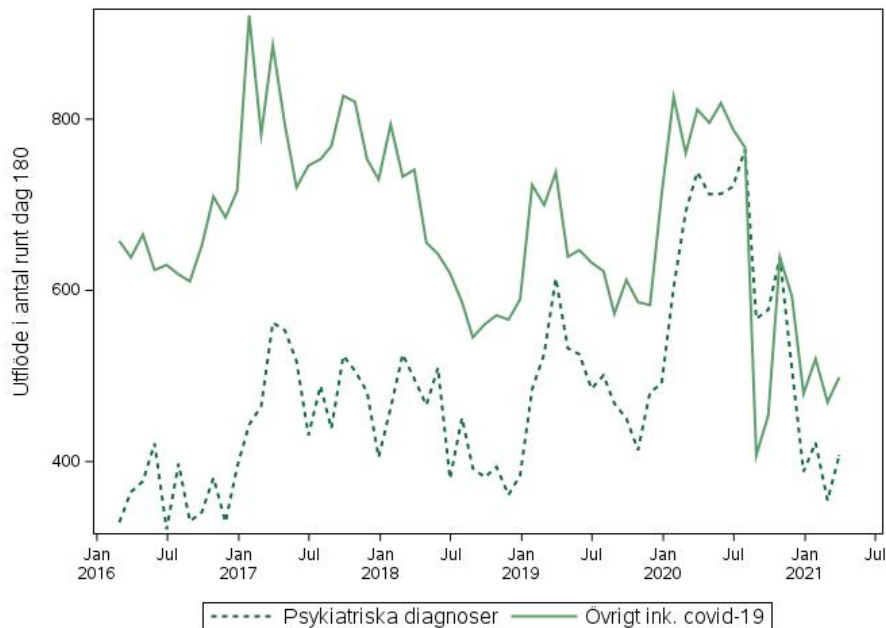
Sannolikheten att ett sjukfall passerar 180 dagar har varierat kraftigt över tid. Nedan visas antalet sjukfall som avslutats omkring dag 180 månadsvis de senaste åren. Hur många sjukfall som avslutas efter 6 månader bestäms till stor del av hur många som startats 6 månader tidigare. För att belysa effekten av själva 181-dagarsbedömningen är inflödeseffekten borttagen nedan, detta genom att inflödet är satt till genomsnittliga inflödet före coronapandemin, 11 700 för psykiatriska diagnoser och 28 200 för övriga diagnoser.

²² [Regeringen, Prop. 2020/21:171, Angiven yrkesgrupp – åtgärder för en begriplig sjukförsäkring](#)

²³ [En sjukförsäkring anpassad efter individen \(SOU 2020:26\)](#)

²⁴ [Försäkringskassan Remissyttrande, en-begriplig-och-trygg-sjukforsakring-med-plats-for-rehabilitering-remissvar-dnr-003715-2020](#)

Utflöde vid 180-dagarskontrollen

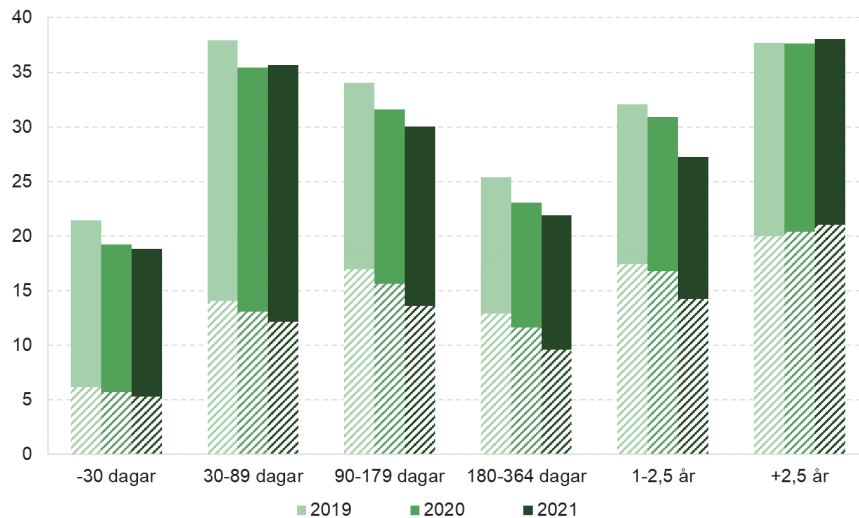

Not: Antalet är mätt som utflödet mellan 178 och 197 dagar. Sjukfallen är uppdelade på psykiatriska diagnoser samt övriga. För att belysa effekten av själva kontrollen är inflödeseffekten borttagen genom att inflödet är satt till genomsnittliga inflödet före coronapandemin varje månad, 11 700 för psykiatriska diagnoser och 28 200 för övriga diagnoser.

Som framgår har utflödet varierat kraftigt över tid, med tydliga ökningsår 2016–2017 och 2020, vilket sammanfaller med insatser hos Försäkringskassan att stärka handläggningen. Inledningsvis under andra halvåret 2020 minskade utflödet. Detta kan möjligen förklaras av att de sjukfall som startades under pandemins utbrott var av svårare art och att de som då startades hade relativt lägre arbetsförmåga. En annan möjlig förklaring är att sjukfall med långtidssjuka i covid-19 avslutades i mindre omfattning. Mot slutet av 2020 och inledningsvis 2021 syns sedan en kraftig minskning av utflödet, vilket är en effekt av stoppet av prövningar.

Pågående sjukfall

I diagrammet nedan visas antal pågående sjukfall i februari månad 2019–2021, uppdelat på falllängd. Trots coronapandemin är antalet pågående sjukfall generellt lägre i år än de föregående åren. Även om det startats fler sjukfall som en både direkt och indirekt effekt av pandemin så har detta kompenseras av en minskning i övrig sjukfrånvaro. I de kortare falllängdkategorierna nedan beror minskningen på ett lägre underliggande inflöde under pandemin, i de längre främst på att fler sjukfall avslutats kring 180 dagars sjukskrivning vilket beskrivits ovan.

Pågående sjukfall per falllängd i februari respektive år. Tusental, psykiatriska diagnoser streckade

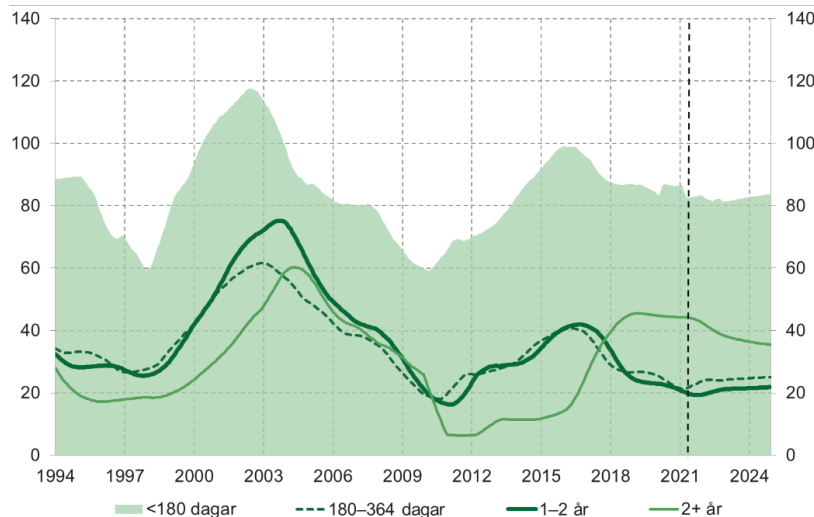
Minskningen av övrig sjukfrånvaro visas även ovan genom en sjunkande andel psykiatriska diagnoser. Totalt har andelen pågående sjukfall med psykiatriska diagnoser sjunkit från omkring 47 procent till 44 procent mellan februari 2020 och 2021. I de kortare falllängdskategorierna har andelen minskat då inflödet med övriga diagnoser har ökat under pandemin. Samtidigt var det vanligare att psykiatriska diagnoser avslutades vid bedömningen mot normalt förekommande arbete vid dag 181 under 2020, varför andelen minskar även i de kategorierna. Sjukfall med psykiatriska diagnoser blir generellt sett längre än sjukfall med övriga diagnoser, därför är andelen psykiatriska diagnoser högre i de längre falllängdskategorierna ovan.

Pandemin har som tidigare nämnts påverkat sjukfrånvaron på flera sätt. Antalet startade sjukfall inom normalt stora diagnosgrupper, till exempel psykiatriska, har minskat, men det har samtidigt startats många sjukfall relaterade till covid-19. Antalet startade sjukfall inom psykiatriska diagnoser minskade med 8 procent under 2020 jämfört med 2019, och beräknas minska med ytterligare 1 procent under 2021. Under 2022 förväntas en viss återställning genom en ökning med omkring 8 procent. Därefter beräknas de följa ökningstakten i antalet sysselsatta, vilket innebär en årlig ökning på 1–2 procent. Sjukfall inom övriga diagnoser (vilket inkluderar covid-19) har ökat kraftigt under pandemin, men de beräknas minska i takt med att pandemin klingar av. I relativa termer prognostiseras en minskning om omkring 13 procent 2021 jämfört med 2020 och ytterligare 7 procent 2022. Därefter beräknas inflödet av dessa sjukfall öka i takt med antalet sysselsatta. Inflödet av sjukfall som startas av arbetslösa beräknas öka i en långsammare takt på omkring drygt 0,5 procent årligen.

Sammantaget medför utvecklingen av antalet startade sjukfall och deras varaktighet att antalet pågående sjukfall i falllängder upp till 2 år beräknas öka under hela prognosperioden. Sjukfall i falllängder som är längre än 2 år ökade kraftigt när den borte tidsgränsen togs bort 2016, men har nu börjat

minska. Minskningen i de långa sjukfallen beror på att inflödet tidigare minskade, samt att fler sjukfall avslutats under det första sjukskrivningsåret, vilket begränsar antalet sjukfall som riskerar att bli långa.

Pågående sjukfall uppdelat efter sjukfallslängd. 12-månaders glidande medelvärden i tusental

Detta innebär att det totala antalet pågående sjukfall beräknas minska svagt under prognosperioden, från cirka 180 000 i april 2021 till drygt 174 000 vid utgången av 2024. Även sjukpenningtalet förväntas minska något sett till hela prognosperioden, från dagens 9,1 nettodagar till 8,8 i december 2024.

Långa sjukskrivningar på grund av Covid-19

Pandemin har påverkat utgifterna för sjukfrånvaron på flera sätt, i huvudsak främst genom en kraftigt ökad korttidssjukfrånvaro samt ökade utgifter via tillfälliga regeländringar. Den ökade korttidssjukfrånvaron har inneburit klart ökade utgifter och ärendevolymer, vilket har analyserats i tidigare prognosrapporter och även syns i figurerna över inflödet ovan. En del som insjuknar i covid-19 drabbas dock av långvariga besvär som kan leda till sjukskrivning under en längre tid. De är dock förhållandevis få. Av de sjukfall som startade första vågen, mars till och med maj 2020, med bekräftad²⁵ covid-19 var det drygt 800 som blev sjukskrivna mer än ett halvår och cirka 400 som kvarstod i sjukskrivning efter ett år. Då diagnoskoden för covid-19 infördes i ICD-10 en bit in i pandemin, samt att Sverige inledningsvis avstod från en strategi med extensiv testning, medförde detta att relativt få personer fick diagnosen covid-19 under den första vågen. Däremot ökade vissa andra diagnoskapitel med liknande sjukdomar, bland annat den mer generella ”andningsorganens sjukdomar”

²⁵ Bekräftad covid-19 innebär att personen antingen fick diagnosen direkt vid sjukfallsstart, eller där det senare under sjukfallet inkommit ett läkarintyg med diagnosen covid-19.

kraftigt. Via statistisk filtrering²⁶ uppskattar vi att ytterligare cirka 500 personer blev sjukskrivna i minst ett halvår. Av dessa blev cirka 250 personer sjukskrivna minst ett år med sannolik covid-19 som bakomliggande orsak.

Tittar vi sedan på startperiod juni till och med november 2020 så startades mycket färre sjukfall eftersom smittspridningen minskade kraftigt över sommaren och den andra vågen innebar färre sjukfall generellt jämfört med första. Av de som startades med bekräftad covid-19 blev omkring 1 100 minst ett halvår långa och ytterligare cirka 600 med annan diagnos som sannolikt var covid-19.

Det finns i dagsläget ingen anledning att anta att de som drabbats av covid-19 under 2021 skulle generera fler långtidssjukskrivningar än de som drabbades 2020. Vi kan därför uppskatta att det sammantaget är en relativt liten grupp i förhållande till övriga långtidssjukskrivna som blir långvarigt sjukskrivna på grund av covid-19. Den grupp som kommer passera ett halvårs sjukskrivning bör inte omfatta fler än omkring 5 000 personer. Av dessa kanske 2–3 000 personer blir sjukskrivna så länge som ett år eller mer. Det ska ställas i relation till beståndet av samtliga pågående sjukfall som är längre än 1 år, vilket varierar omkring 60–70 000 sjukfall månadsvis. Långvarig sjukskrivning på grund av covid-19 kommer därför inte ha någon större inverkan på de samlade utgifterna för sjukförsäkringen. Detta är naturligtvis betingat att inte nya mutationer uppstår som förändrar sjukdomsbilden eller vaccinationsimmuniteten till det sämre.

Känslighetsanalys: inflöde och varaktighet

Svensk sjukfrånvaro har under de senaste åren – även under coronapandemin – varit anmärkningsvärt stabil, givet historiken med kraftiga variationer. Det går inte att peka ut någon enskild faktor till den stora historiska variationen; olika faktorer har varit drivande i olika faser av upp- och nedgång. Det som dock står klart är att inflöde och varaktighet tenderar att samvariera – när inflödet ökar så ökar även varaktigheten, och vice versa. I föreliggande prognos prognostiserar vi en tydligt ökande varaktighet genom regelförändringar vid bedömning av arbetsförmåga efter 180 dagars sjukskrivning. Det ska ställas mot att vi i dagsläget har en låg nivå av underliggande inflöde vilket sannolikt är en bieffekt av pandemin. Även om vi prognostiserar en viss återgång så är nuvarande inflödesprognos lägre än tidigare prognoser. I tabellen nedan visas ett scenario där inflödet istället ökar med 13 procent per år inom psykiatriska diagnoser och 4 procent per år för övriga diagnoser. Dessa ökningstakter är baserade på genomsnittet för den förra uppgångsfasen i sjukfrånvaron under åren 2010–2015. I scenariot hålls varaktigheten enligt huvudscenariot. I tabellen nedan visas även ett scenario där de betingade kvarstående sannolikheterna för sjukskrivningsmånader 6 och 7 (där 181-dagars bedömningen infaller) sätts till att

²⁶ Se [Försäkringskassan, Utgiftsprognos för budgetåren 2021–2024 \(2021-04-29, dnr 2021/000300\)](#) för beskrivning av den statistiska filtreringen.

motsvara sannolikheten att kvarstå i sjukskrivning under månad 9, där det endast sker löpande prövning av arbetsförmågan. Scenariot kan tolkas som en (orealistiskt hög) tak-effekt för de nyligen införda samt kommande regeländringar vid sjukskrivningsdag 181, givet gällande prognos för inflödet.

Scenarion om högre inflöde respektive varaktighet. Tusental kronor

	2021	2022	2023	2024
Huvudscenario utgift	36 646 943	33 265 123	34 076 082	35 006 865
Utgiftsökning högre inflöde	804 911	3 058 993	5 014 500	7 417 334
Utgiftsökning procent	2,2%	9,2%	14,7%	21,2%
Utgiftsökning högre varaktighet	426 539	1 174 958	1 520 952	1 819 173
Utgiftsökning procent	1,2%	3,5%	4,5%	5,2%

Som framgår ovan är effekten av varaktighetshöjningen relativt begränsad. Det vill säga, även om regeländringarna – samt hur de tillämpas – leder till en utveckling där den förhöjda sannolikheten för avslut vid dag 180 helt försvinner så ökar endast utgifterna med omkring 5 procent jämfört med huvudscenariot. Det omvända gäller för inflödet där en ökning enligt perioden 2010–2015 ger en väldigt stor effekt i kombination med huvudscenariots varaktighetsprognos. Försäkringskassan har i flera tidigare analyser identifierat inflödet som en nyckelvariabel för sjukfrånvarons samlade utveckling. Så även denna gång. Det råder stor osäkerhet om den lägre nivån vi nu ser kommer hålla i sig, eller om det finns ett uppdämt behov kanske på grund av överbelastning i vissa samhällssektorer som till exempel vård och omsorg. Det kan också vara så att de förändrade arbetssätt som pandemin i många fall medfört möjliggör ett mer balanserat arbetsliv med varaktigt lägre behov av sjukskrivning som följd. Klart står att ett framgångsrikt förebyggande av inflödet till sjukskrivning är av central betydelse för att hålla sjukfrånvaron på en stabil nivå.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	36 051 418	33 022 477	33 600 799	34 294 569
Överföring till/från andra anslagsposter	-9 104	-6 608	-6 715	-6 844
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+15 282	+28 951
Volym- och strukturförändringar	+518 406	+249 254	+466 716	+690 189
Regelförändringar	+86 223	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	36 646 943	33 265 123	34 076 082	35 006 865
Differens i 1000-tal kronor	+595 525	+242 646	+475 283	+712 296
Differens i procent	+1,7	+0,7	+1,4	+2,1

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Överföring till/från andra anslagsposter

Andelen sjukfall som får rehabiliteringspenning har höjts något vilket sänker prognosen för sjukpenning. Anslagsposten rehabiliteringspenning justeras upp med motsvarande belopp.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för timlöneutvecklingen, vilket höjer prognosen för sjukpenning.

Volym- och strukturförändringar

Sjukfallens varaktighet har höjts genom uppjusterade kvarståendesannolikheter runt 180 dagars sjukskrivning. Revideringen sker mot bakgrund av utfall och indikationer på utvecklingen efter de regeländringar som införts. Försäkringskassan höjde prognosen på grund av detta i februari 2021, men mycket talar för att den höjningen var otillräcklig. Det saknas ännu utfall för de senaste månaderna varför fortsatt stor osäkerhet föreligger kring varaktighetens utveckling.

Samtidigt har prognosen för inflödet av nya sjukfall justerats ner mot bakgrund av att sjukskrivningar ej relaterade till covid-19 varit på en lägre nivå under pandemin. Vi räknar med en viss återgång efter pandemin, men till en lägre nivå än vid föregående prognostillfälle. Varaktighetshöjningen ger den dominerande effekten och prognosen höjs därför med avseende volym/struktur. Vi vill samtidigt påpeka att om inflödet hålls på en stabil nivå kommer effekten av eventuella varaktighetsökningar bli relativt begränsad, men betydande uppåtrisk föreligger om även inflödet börjar öka.

Regelförändringar

Prognosen höjs för innevarande år då den tillfälliga ersättningen *ersättning för karens* beräknas generera något högre utgifter.

1:1.19 Rehabiliteringspenning

Prognos anslagspost. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	-19 021	-22 696	-30 680
Anslag ³	677 000	677 000	696 000	703 000	711 000
Tilldelade medel	677 000	677 000	676 979	680 304	680 320
Utfall/Prognos	668 931	696 021	699 675	710 984	724 655
Avvikelse från anslag	8 069	-19 021	-3 675	-7 984	-13 655
Avvikelse från tilldelade medel	8 069	-19 021	-22 696	-30 680	-44 335
Högsta anslagskredit	33 850	33 850	34 800	35 150	35 550
Tillgängliga medel	710 850	710 850	711 779	715 454	715 870
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	8 785

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

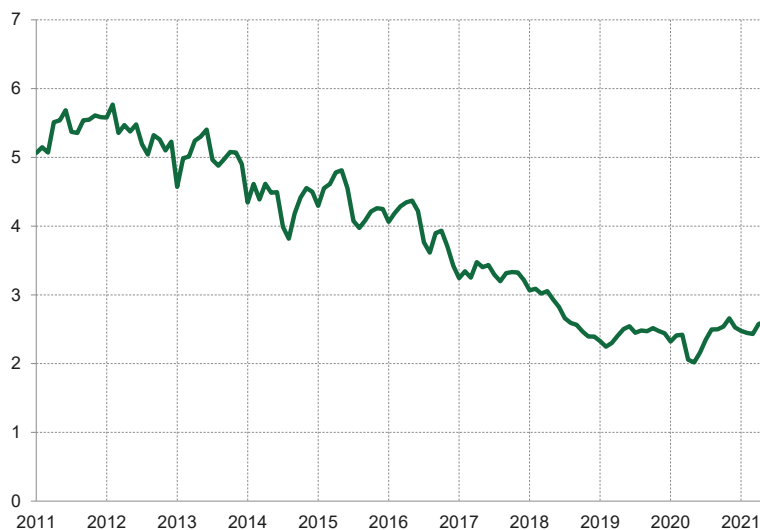
Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 696 miljoner kronor, vilket är 19 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Den som har nedsatt arbetsförmåga med minst en fjärdedel på grund av sjukdom och som deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering kan få rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning i särskilda fall. Rehabiliteringspenning kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning. Rehabiliteringspenningen är begränsad till ett visst antal dagar med olika nivåer av ersättningen på samma sätt som sjukpenningen. Den som deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering kan även få ett särskilt bidrag för vissa merkostnader som den försäkrade får till följd av rehabiliteringen, till exempel bidrag till resor till och från rehabiliteringen.

Analys

Utgifterna för rehabiliteringspenning har minskat under en längre tid. År 2017 minskade utgifterna med drygt 23 procent jämfört med 2016 och under 2018 och 2019 fortsatte utgifterna att minska med 19 respektive 12 procent i årstakt. Under 2020 blev utgifterna dock endast 3 procent lägre än 2019, och under första halvåret 2021 ökade utgifterna med 9 procent jämfört med motsvarande halvår 2020. Minskningen beräknas därför nu upphöra och utgifterna prognostiseras att utvecklas förhållandevis stabilt under prognosperioden. Detta då andelen av samtliga sjukfall (sjuk- och rehabiliteringspenning sammantaget) som ersätts med rehabiliteringspenning nu verkar ha stabiliserats efter den tidigare minskningen, se diagram nedan.

Rehabiliteringspenning andel uttagna nettodagar. Månadsdata. Procent av totalt antal nettodagar för både sjuk- och rehabiliteringspenning

Minskningen över tid i rehabiliteringspenningen förstärktes sannolikt av den förändrade tillämpningen av förmånen som infördes under hösten 2016.²⁷ Förändringen innebar att färre fick hel rehabiliteringspenning utan ersattes istället partiellt med sjukpenning. Andelen beräknas nu kvarstå på omkring 2019 års nivå under hela prognosperioden, undantaget under första pandemivågen våren 2020 då andelen periodvis blev lägre på grund av ökad sjukpenning orsakad av covid-19.

²⁷ En förtydligande tolkning av 31 kap. 8§ SFB innebär att rehabiliteringspenning enbart kan betalas ut i den omfattning som den arbetslivsinriktade åtgärden förhindrar arbete. Tidigare har den som deltagit i en arbetslivsinriktad åtgärd fått hel rehabiliteringspenning om hen haft helt nedsatt arbetsförmåga, oavsett om deltagandet varit på hel- eller deltid. Den försäkrade får nu bara rehabiliteringspenning för den tid som hen deltar i en åtgärd, medan resterande del av dagen ersätts med sjukpenning förutsatt att övriga förutsättningar är uppfyllda.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	676 167	687 875	694 229	702 831
Överföring till/från andra anslagsposter	+9 104	+6 608	+6 715	+6 844
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+318	+603
Volym- och strukturförändringar	+10 750	+5 192	+9 722	+14 377
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	696 021	699 675	710 984	724 655
Differens i 1000-tal kronor	+19 854	+11 800	+16 755	+21 824
Differens i procent	+2,9	+1,7	+2,4	+3,1

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Överföring till/från andra anslagsposter

Se sjukpenningavsnittet.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Se sjukpenningavsnittet.

Volym- och strukturförändringar

Se sjukpenningavsnittet.

1:1.15 Närståendepenning

Prognos anslagspost. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	-139	-29
Anslag ³	175 000	191 000	182 000	185 000	187 000
Tilldelade medel	175 000	191 000	182 000	184 861	186 971
Utfall/Prognos	164 317	154 198	182 139	184 890	189 535
Avvikelse från anslag	10 683	36 802	-139	110	-2 535
Avvikelse från tilldelade medel	10 683	36 802	-139	-29	-2 564
Högsta anslagskredit	8 750	9 550	9 100	9 250	9 350
Tillgängliga medel	183 750	200 550	191 100	194 111	196 321
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 154 miljoner kronor, vilket är 37 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Närståendepenning betalas ut till en person som avstår från förvärvsarbete för att vårda en nära anhörig som är svårt sjuk. Antalet ersättningsdagar är, i de flesta fall, högst 100 dagar för varje person som vårdas. Närståendepenning kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning.

Ersättningsnivån för närståendepenning är knappt 80 procent av den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst (SGI). Inkomsttaket vid beräkning av den försäkrades SGI höjdes från 7,5 till 8 prisbasbelopp den 1 juli 2018.

Analys

Utgifterna för närståendepenning uppgick till 164 miljoner kronor år 2020, vilket är en minskning med omkring 5 miljoner jämfört med 2019. Minskningen har fortsatt under det första fem månaderna 2021, där utgifterna blev cirka 25 procent lägre än 2020. Minskningen beror sannolikt till stor del på att coronapandemin förhindrat användandet av närståendepenning på flera sätt, bland annat genom periodvisa besöksförbud på äldreboenden och allmänna rekommendationer om att inte träffa äldre närstående. I takt med fler vaccinerade samt avklingande pandemi beräknas utgifterna gradvis öka, men helåret 2021 bedöms hamna lägre än 2020. Därefter beräknas utgifterna stabilisera sig på drygt 180 miljoner kronor årligen.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	163 311	180 965	183 298	187 511
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+376	+752
Volym- och strukturförändringar	-9 113	+1 174	+1 216	+1 272
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	154 198	182 139	184 890	189 535
Differens i 1000-tal kronor	-9 113	+1 174	+1 592	+2 024
Differens i procent	-5,6	+0,6	+0,9	+1,1

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för prisbasbeloppet, vilket höjer prognosen för närståendepenning.

Volym- och strukturförändringar

Föregående prognos överskattade utfallen markant för april och maj, detta då vi vid föregående prognostillfälle räknade med en snabbare återgång mot normala nivåer allt eftersom riskgrupper vaccinerats. Pandemins kvardröjande sänkande effekt medför att prognosen justeras ner för innevarande år. På längre sikt revideras prognosen upp marginellt.

1:1.20 Arbetshjälpmedel m.m.

Prognos anslagspost. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	150 100	150 100	134 100	136 100	138 100
Tilldelade medel	150 100	150 100	134 100	136 100	138 100
Utfall/Prognos	130 285	121 100	123 100	125 100	127 100
Avvikelse från anslag	19 815	29 000	11 000	11 000	11 000
Avvikelse från tilldelade medel	19 815	29 000	11 000	11 000	11 000
Högsta anslagskredit	7 505	7 505	6 705	6 805	6 905
Tillgängliga medel	157 605	157 605	140 805	142 905	145 005
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 121 miljoner kronor, vilket är 29 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Arbetsgivaren och den försäkrade kan vardera få bidrag till arbetshjälpmedel med högst 50 000 kronor. Bidrag till datorbaserade hjälpmedel får dock beviljas med högre belopp än 50 000 kronor. Om det finns synnerliga skäl, kan Försäkringskassan medge att bidrag till arbetshjälpmedel även i ett annat fall lämnas med ett högre belopp.

Merkostnader för arbetsresor kan beviljas när en försäkrad som är sjuk kan arbeta, men inte kan ta sig till och från arbetet på vanligt sätt. Försäkringskassan kan då istället för sjukpenning betala ut ersättning för de merutgifter som uppkommer på grund av att den försäkrade måste använda sig av ett dyrare färd sätt.

Analys

Utfallet under januari–maj blev 46 miljoner kronor. Det är 16 miljoner kronor lägre än motsvarande period förra året. Färre ansökningar har kommit in under perioden jämfört med motsvarande period förra året. Det är troligen en följd av att fler arbetar på distans och därmed inte har samma behov av arbetshjälpmedel. En annan möjlig förklaring är att man på grund av pandemin avvaktar med att ansöka om arbetshjälpmedel. Andelen avslag

har ökat under perioden, bland annat som följd av en dom i Kammarrätten om hjälpmedel för den dagliga livsföringen.

Försäkringskassan utgår i prognosen från att kostnaderna för Försäkringsmedicinska utredningar förblir låga i enlighet med förbrukningen 2020. Detta förutsätter att regionerna sänder in fördjupade medicinska utredningar under anslag 10:1.6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen och att Försäkringskassan endast i undantagsfall köper medicinska utredningar och utlåtanden under anslaget Arbetshjälpmedel m.m. För 2021 bedömer Försäkringskassan att utgifterna för Bidrag till arbetshjälpmedel minskar till 73 miljoner kronor och sedan ökar till följd av den generella prisökningen och utveckling mot att man använder mer avancerade hjälpmedel. Dessutom antas ansökningarna öka något igen om pandemin avtar i slutet på 2021. Utgifterna för posten Övrigt (inklusive arbetsresor) bedöms fortsätta minska under prognosperioden. Sammantaget bedöms utgifterna öka från 121 miljoner kronor 2021 till 127 miljoner kronor 2024.

Fördelning av utgifter 2021–2024. Tusental kronor

	2021	2022	2023	2024
FMU	100	100	100	100
Bidrag till arbetshjälpmedel	73 000	76 000	79 000	82 000
Övrigt	48 000	47 000	46 000	45 000
Totalt	121 100	123 100	125 100	127 100

Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	128 100	130 100	132 100	134 100
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	121 100	123 100	125 100	127 100
Differens i 1000-tal kronor	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
Differens i procent	-5,5	-5,4	-5,3	-5,2

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för Bidrag till arbetshjälpmedel som lämnades till regeringen i april 2021 bedöms vara för hög och sänks därför med 7 miljoner kronor årligen.

1:1.5 Boendetillägg

Prognos anslagspost. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	202 537	231 371	256 246	267 431	278 248
Tilldelade medel	202 537	231 371	256 246	267 431	278 248
Utfall/Prognos	224 491	244 198	252 657	260 601	267 858
Avvikelse från anslag	-21 954	-12 827	3 589	6 830	10 390
Avvikelse från tilldelade medel	-21 954	-12 827	3 589	6 830	10 390
Högsta anslagskredit	10 126	11 568	12 812	13 371	13 912
Tillgängliga medel	212 663	242 939	269 058	280 802	292 160
Överskridande av anslagskredit	11 828	1 259	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 244 miljoner kronor, vilket är 13 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tilldelade medel. Detta innebär att anslagskrediten överskrids med 1 miljon kronor. Försäkringskassan avser att i en särskild skrivelse begära tilläggsanslag motsvarande avvikelsen från tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Boendetillägget är ett tillägg till sjukpenning, sjukpenning i särskilda fall, rehabiliteringspenning och rehabiliteringspenning i särskilda fall. Den som har rätt till bostadstillägg har inte rätt till boendetillägg.

Boendetillägget kan uppgå till högst 84 000 kronor per år till en ensamstående försäkrad och till högst 42 000 kronor per år till en försäkrad som är gift eller sambo. Till hushåll med ett barn, två barn respektive tre eller flera barn är beloppen 12 000, 18 000 respektive 24 000 kronor högre.

Analys

Utfallet för de första fem månaderna 2021 blev drygt 100 miljoner kronor, en ökning med omkring 10 procent jämfört med samma period 2020. Ökningen beror på att fler personer fick boendetillägg, medan medelersättningen var relativt oförändrad. En stor del av dem som erhåller boendetillägg har *sjukpenning respektive rehabiliteringspenning i särskilda fall* varför utgifterna följer förändringstakten i stocken av dessa. Många av de som beviljas sjukpenning i särskilda fall kommer ifrån aktivitetsersättningen som har haft en stabil utveckling varför ökningstakten i utgifterna för boendetillägg beräknas vara avtagande under prognosperioden.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	239 960	246 974	254 758	261 820
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	+4 238	+5 683	+5 843	+6 038
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	244 198	252 657	260 601	267 858
Differens i 1000-tal kronor	+4 238	+5 683	+5 843	+6 038
Differens i procent	+1,8	+2,3	+2,3	+2,3

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Föregående prognos underskattade utfallen för april och maj med drygt 1 miljon kronor (3 procent). Underskattningen beror på att antalet personer som fått boendetillägg blev fler än beräknat. Beståndet justeras därför upp något för hela prognosperioden, vilket höjer prognosen för utgifterna.

1:1.8 Sjukpenning respektive rehabiliteringspenning i särskilda fall

Prognos anslagspost. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-441	-3 622	0	-1 629	-4 782
Anslag ³	174 340	192 441	187 884	189 877	191 261
Tilldelade medel	173 899	188 819	187 884	188 248	186 479
Utfall/Prognos	177 521	188 202	189 513	193 030	196 476
Avvikelse från anslag	-3 181	4 239	-1 629	-3 153	-5 215
Avvikelse från tilldelade medel	-3 622	617	-1 629	-4 782	-9 997
Högsta anslagskredit	8 717	9 622	9 394	9 493	9 563
Tillgängliga medel	182 616	198 441	197 278	197 741	196 042
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	434

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 188 miljoner kronor, vilket är 4 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och 600 tusen kronor lägre än tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Sjuk- eller rehabiliteringspenning i särskilda fall kan en försäkrad få som blivit av med sin aktivitetsersättning på grund av att hen fyllt 30 år eller fått tidsbegränsad sjukersättning maximal tid. Ett villkor är att hen inte har någon sjukpenninggrundande inkomst eller att den är mindre än 80 300 kronor per år.

Sjuk- och rehabiliteringspenning i särskilda fall uppgår till högst 160 kr per dag.

Analys

Utgifterna för Sjuk- eller rehabiliteringspenning i särskilda fall har under en lång tid varit ökande. Den senaste tiden har dock denna ökningstakt mattats av. Den minskande ökningstakten för utgifterna beror på att antalet personer som har ersättningen ökar i långsammare takt än tidigare år.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	185 695	187 900	192 143	196 060
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	+2 507	+1 613	+887	+416
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	188 202	189 513	193 030	196 476
Differens i 1000-tal kronor	+2 507	+1 613	+887	+416
Differens i procent	+1,4	+0,9	+0,5	+0,2

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Föregående prognos underskattade utfallen för april och maj med knappt 1 miljon kronor (3 procent). Underskattningen beror på att antalet personer som fått sjukpenning i särskilda fall blev fler än beräknat. Beståndet justeras därför upp något för hela prognosperioden, vilket höjer prognosen för utgifterna.

1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m.

Prognos anslag. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	42 610 678	40 713 379	39 267 661	39 230 429	39 535 321
Därav					
1:2.5 Aktivitets- och sjukersättningar	32 324 651	31 023 504	29 885 288	29 750 500	30 037 024
1:2.6 Bostadstillägg till personer med aktivitets- och sjukersättningar	5 060 089	4 993 875	4 916 886	5 022 890	5 112 870
1:2.7 Kostnader för vissa personer med aktivitets- och sjukersättningar	29 938	0	0	0	0
1:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för aktivitets- och sjukersättningar	5 196 000	4 696 000	4 465 487	4 457 039	4 385 427

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:2.5 Aktivitets- och sjukersättningar

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-78 779	-483 430	-755 852	-922 373	-1 215 873
Anslag ³	31 920 000	30 748 849	29 721 000	29 457 000	29 375 000
Tilldelade medel	31 841 221	30 267 652	28 962 915	28 534 627	28 159 127
Utfall/Prognos	32 324 651	31 023 504	29 885 288	29 750 500	30 037 024
Avvikelse från anslag	-404 651	-274 655	-164 288	-293 500	-662 024
Avvikelse från tilldelade medel	-483 430	-755 852	-922 373	-1 215 873	-1 877 897
Högsta anslagskredit	1 596 000	1 537 550	1 486 050	1 472 850	1 468 750
Tillgängliga medel	33 437 221	31 805 202	30 448 965	30 007 477	29 627 877
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	409 147

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 31 miljarder kronor, vilket är 275 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och 756 miljoner kronor högre än tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Aktivitetsersättning kan beviljas försäkrade i åldrarna 19–29 år. Ersättningen är alltid tidsbegränsad och kan beviljas för maximalt tre år i taget. Aktivitetsersättningen kan beviljas till personer som under minst ett års tid har en nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning. Ersättningen kan även beviljas till personer med förlängd skolgång, som på grund av en funktionsnedsättning inte har avslutat sin utbildning på grundskole- eller gymnasienivå.

Försäkrade i åldrarna 19–64 år som har en stadigvarande nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning kan ha rätt till sjukersättning. Försäkrade med sjukersättning kan dels vara personer som har beslut enligt de regler som gällde före 1 juli 2008, dels vara personer som har beslut enligt det nya regelverket som gäller från och med 1 juli 2008. De som omfattas av det gamla regelverket har möjlighet att arbeta enligt reglerna för steglös avräkning. Personer som beviljas sjukersättning enligt det nya regelverket omfattas istället av regler för vilande sjukersättning.

Aktivitets- och sjukersättningar kan betalas ut i form av inkomstrelaterad ersättning och garantiersättning. Den inkomstrelaterade ersättningen är 64,7 procent av den försäkrades antagandeinkomst, som är ett genomsnitt av inkomsten åren innan inträdet till aktivitets- eller sjukersättning. Garantiersättning kan den få som inte haft några eller låga förvärvsinkomster innan arbetsförmågan blev nedsatt. Hel garantinivå för den som är mellan 30 och 64 år motsvarar 2,53 gånger årets prisbasbelopp. För yngre varierar garantinivån mellan 2,23 och 2,48 prisbasbelopp och ökar med personens ålder. Såväl inkomstrelaterad ersättning som garantiersättning följer senare prisbasbeloppets utveckling. Aktivitets- och sjukersättning kan ges som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning

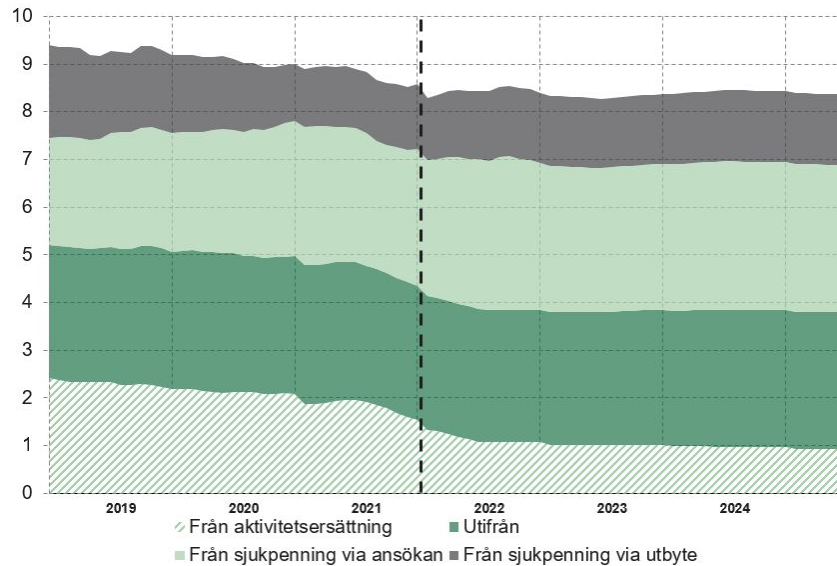
Sjukersättning

Antalet personer med sjukersättning har successivt minskat sedan mitten av 2005 och förväntas fortsätta att minska under prognosperioden med undantag för 2023 då den övre åldersgränsen föreslås att höjas. Regeländringens effekt beskrivs mer utförligt i nästa avsnitt. Under 2020 minskade antalet personer med sjukersättning med cirka 14 200 och uppgick i december 2020 till ungefär 236 000 personer. I december 2021 förväntas antalet uppgå till 223 000 personer, för att sedan fortsätta minska till 204 500 i december 2024. Att antalet personer minskar under prognosperioden beror främst på att många som uppbär sjukersättning kommer att lämna förmånen till följd av att de uppnår högsta tillåtna ålder samt att den nuvarande, förhållandevis låga, nivån av nybeviljanden förväntas bestå prognosperioden ut.

Inflödet av nya personer med sjukersättning har varierat kraftigt det senaste decenniet. Från 2011, då cirka 12 000 personer beviljades sjukersättning, ökade antalet personer till cirka 20 000 under 2014. De senaste åren har inflödet minskat betydligt och under 2020 påbörjades omkring 8 900

sjukersättningar. Framöver förväntas antalet stabiliseras mellan 8300–8500 personer om året, se diagram nedan.

Inflöde till sjukersättningen. Rullande 12-månaderssummor, tusental

Anm. Inlödet delas upp i fyra kategorier. Inlöde från sjukpenning är ärenden där antingen Försäkringskassan initierar ett utbyte av sjukpenning till sjukersättning, eller där den försäkrade ansöker om sjukersättning under pågående period med sjukpenning. Inlöde utifrån innefattar ansökningar från personer som när de blir beviljade sjukersättning inte har sjukpenning eller aktivitetsersättning. Inlöde från aktivitetsersättning är personer som beviljas sjukersättning under pågående eller nyligen avslutad period av aktivitetsersättning.

En förklaring till de tre senaste årens minskning av inflödet till sjukersättning är att avslagsandelarna successivt har ökat. Det beror delvis på de åtgärder som vidtogs efter att Försäkringskassan under 2015 genomförde en granskning av den rättsliga kvaliteten inom sjukersättningsärenden.²⁸ Uppföljningen visade att utredningen var otillräcklig i nästan en fjärdedel av ärendena, och i 42 procent av de tillräckligt utredda ärendena bedömdes den försäkrade inte ha rätt till sjukersättning. I syfte att höja kvaliteten infördes insatser i form av kompetensutveckling och förtydligad försäkringsstyrning.

I maj 2017 publicerade Försäkringskassan ytterligare en granskning av den rättsliga kvaliteten i beslut om sjukersättning.²⁹ Den här gången undersöktes beslut tagna under juni–september 2016. I rapporten användes samma metod som den föregående rättsliga granskningen, som genomfördes på beslut tagna under januari–september 2014. Den senare uppföljningen fann att 96 procent av de ärenden som avslagits var tillräckligt utredda och av dessa ansågs i stort sett samtliga beslut riktiga. Beträffande de ärenden som beviljats sjukersättning bedömdes att närmare en tredjedel inte var

²⁸ Försäkringskassan. Beslutsunderlag och beslut i sjukersättningsärenden. Rättslig uppföljning (2015:4).

²⁹ Försäkringskassan. Sjukersättning – Rättslig kvalitetsuppföljning. Rättslig uppföljning (2017:3).

tillräckligt utredda. Av de beviljade ärendena som ansågs tillräckligt utredda fann utredarna i uppföljningen att arbetsförmågan i 37 procent av fallen inte var stadigvarande nedsatt med minst en fjärdedel.³⁰ De vanligaste orsakerna till skillnaderna i bedömningen var att granskarna bedömde att arbetsförmågan inte var nedsatt i förhållande till hela arbetsmarknaden och att arbetslivsinriktad rehabilitering ansågs kunna förbättra arbetsförmågan. Sammanfattningsvis visade den nya rapporten att de ärenden som avslagits i hög grad varit tillräckligt utredda och lett till ett riktigt beslut. Gällande de ärenden som däremot beviljats sjukersättning bedömdes bristerna som uppmärksammas i den föregående kvalitetsuppföljningen kvarstå.

I april 2018 publicerade Riksrevisionen en granskningsrapport som underströk att tillämpningen av regelverket vid bedömningen för avslag varit korrekt.³¹ Sammantaget bedöms ökningen av avslagen bero på en högre kvalitet i handläggningen och mer korrekt tillämpning av regelverket, vilket sannolikt beror på de åtgärder som vidtogs efter 2015 års granskning.

Ytterligare en faktor som sannolikt har bidragit till det lägre inflödet är att den bortre tidsgränsen i sjukpenning togs bort den 1 februari 2016, vilken tidigare var en naturlig tidpunkt för att initiera en övergång från sjukpenning till sjukersättning.

I november 2017 föreslog Försäkringskassan lagändringar inom sjukersättningen. De skulle innebära att myndigheten redan vid den tidpunkt som ålderspension tidigast kan beviljas får beakta individuella omständigheter vid bedömningen av arbetsförmågan. Därutöver föreslogs även att begreppet ”arbetsmarknaden” ändras i lagtexten till att innebära en bedömning av arbetsförmågan där man beaktar den försäkrades förmåga att arbeta i ett ”normalt förekommande eller i ett annat för personen lämpligt tillgängligt arbete där hänsyn kan tas till aktivitetsbegränsningen”.³² I skrivelsen menar Försäkringskassan att dagens bedömningar av rätten till sjukersättning görs mot ett arbete som inte behöver vara tillgängligt för den försäkrade.

Den 26 mars 2020 beslutade regeringen att utreda regelverket i sjuk- och aktivitetsersättningen.³³ I uppdraget ingår bland annat direktiv att beakta Försäkringskassans skrivelse ovan. Resultatet av utredningen ska redovisas senast den 30 juli 2021.

³⁰ Skillnaden mellan granskningarnas andelar, 37 respektive 42 procent, ansågs inte signifikant.

³¹ Riksrevisionen. Nekat sjuk- och aktivitetsersättning – effekter på inkomst och hälsa. Granskningsrapport (2018:9).

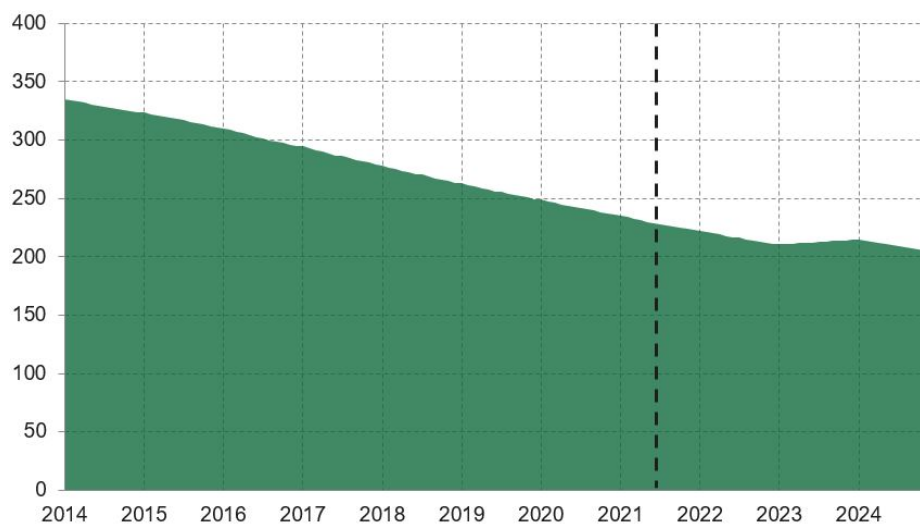
³² Försäkringskassan. *Förslag till lagändringar inom sjukersättningen*. Skrivelse (dnr: 47906-2017).

³³ Regeringen. *Dir. 2020:31*

Höjd åldersgräns i sjukersättningen

Med ändringarna i pensionssystemet följer förslag på att åldersgränserna i socialförsäkringen anpassas.³⁴ För sjukersättningen föreslås det att högsta tillåtna ålder höjs från 64 till 65 år från och med januari 2023. Sammantaget skulle en sådan regeländring innebära en ökning av utgifterna med ungefär 900 miljoner kronor under detta år. Utgiftsökningen skulle, till största del, bli ett resultat av ett betydligt lägre utflöde. Under 2024 skulle utgifterna öka med ungefär 1,9 miljarder kronor. Effekten blir lite mer än dubbel när ytterligare en ålderskohort förblir i förmånen året ut samtidigt som prisbasbeloppet bedöms bli högre för 2024. Regeländringen innebär alltså att antalet personer med sjukersättning ökar under 2023 och återgår sedan från 2024 till att minska. Effekten för antalet personer med sjukersättning visas i diagrammet nedan.

Antal personer med sjukersättning. Tusental

Aktivitetsersättning

Till skillnad från utvecklingen inom sjukersättningen har antalet personer med aktivitetsersättning ökat under många år. Under 2017 och 2018 skedde dock ett trendbrott och antalet personer minskade med ungefär 10 000 mellan december 2016 och december 2019. Antalet personer som får ersättningen förväntas fortsätta minska under prognosperioden, om än mer avtagande mot slutet av perioden. Den tidigare minskningen beror till viss del på att hel sjukersättning från och med den 1 mars 2017 kan beviljas till personer mellan 19 och 29 år. Sedan regeländringen har ungefär 3 500 personer med aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga blivit beviljade sjukersättning innan de hunnit fylla 30 år. Majoriteten av övergångarna har skett under juli månad åren 2017–2020, då flertalet försäkringsperioder löpte ut. Dessa övergångar påverkar varken det samlade antalet personer med aktivitets- och sjukersättningar eller utgifterna, då ersättningen är lika

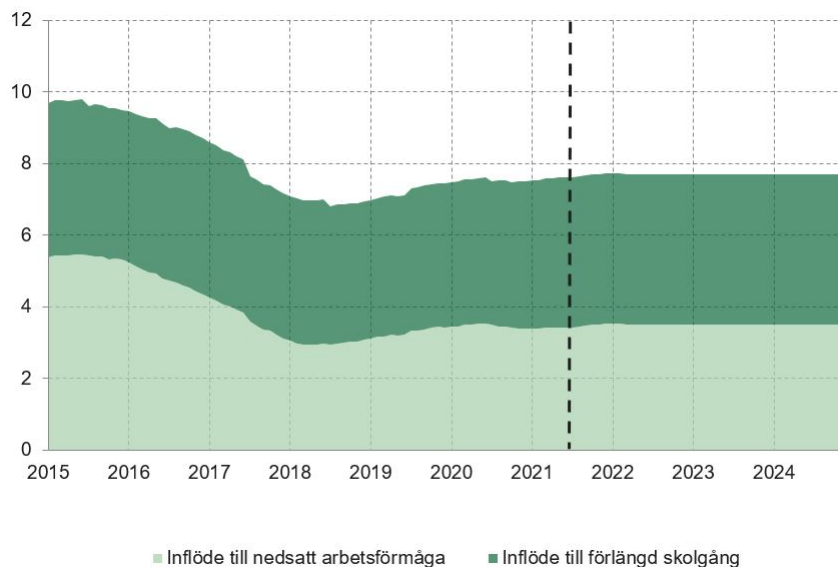
³⁴ DS 2019:2 Höjda åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem

stor oavsett vilken av förmånerna personen får. Det är fortfarande osäkert hur många övergångar denna regeländring faktiskt kommer att resultera i. Under prognosperioden förväntas de fortsätta i en avtagande takt.

Ytterligare en orsak till det minskande antalet personer med aktivitetsersättning är att inflödet minskade mellan 2015 och 2018. Det förhållandevis låga inflödet kan dels förklaras av den rättsliga kvalitetsuppföljning som presenterades i slutet av 2016.³⁵ I uppföljningen återfanns betydande brister i handläggningen, både i utredning och bedömning av rätten till aktivitetsersättning vid nedsatt arbetsförmåga. Under 2019 ökade dock inflödet något och 7 400 aktivitetsersättningar påbörjades (7 procent fler jämfört med 2018). Inflödet till aktivitetsersättning vid nedsatt arbetsförmåga har fortsatt att öka under 2020. En förklaring kan vara den nya rättspraxis som ett utfall i Högsta förvaltningsdomstolen fört med sig.³⁶

Det totala inflödet till aktivitetsersättningen blev ungefär 7 700 personer under 2020, vilket är en ökning med ungefär 2,5 procent jämfört med 2019. Ökningen har däremot avtagit under 2021 och på sikt bedöms inflödet stabilisera sig vid dagens nivå. Se bild nedan.

Inflöde till aktivitetsersättningen. Rullande 12-månaderssummor, tusental

Anm. I bilden visas det externa inflödet till aktivitetsersättning. Övergångar mellan de två delförmånerna visas inte.

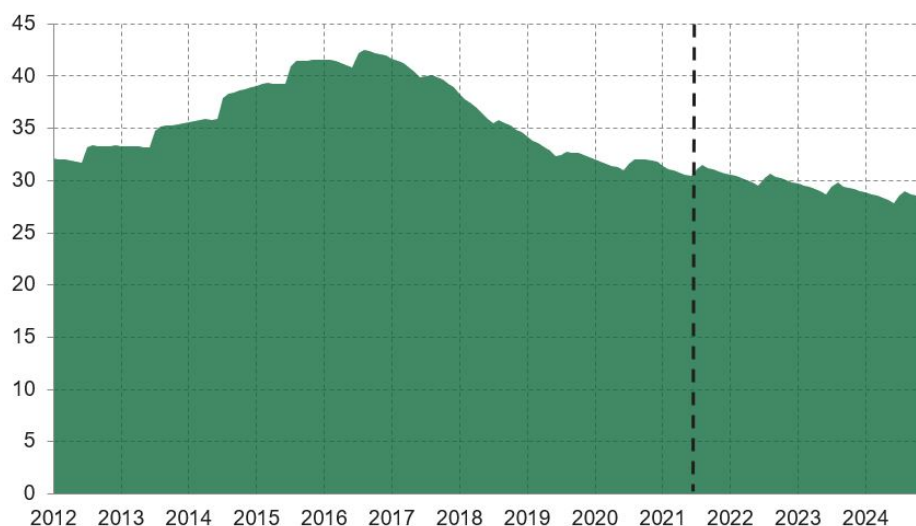
Utfödet från förmånen bedöms förbli något större än inflödet under prognosperioden och antalet personer med aktivitetsersättning prognostiseras till ungefär 30 700 i december 2021, en minskning med ungefär 1 000 personer jämfört med december 2020. På lång sikt

³⁵ Försäkringskassan. *Aktivitetsersättning vid nedsatt arbetsförmåga*. Rättslig uppföljning (2016:6)

³⁶ HFD 2019 ref. 48 Mål: 707-19

förväntas större delen av de personer som får aktivitetsersättning, men som är berättigade till sjukersättning, ha bytt förmån. I december 2024 förväntas ungefär 28 000 personer få aktivitetsersättning, se diagram nedan. De restriktioner som pandemin medfört innebär däremot en viss osäkerhet. För delförmånen förlängd skolgång skulle distansundervisning kunna innebära ett högre inflöde såväl som en längre varaktighet för vissa individer.

Antal personer med aktivitetsersättning. Tusental

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	31 046 730	29 867 393	29 630 295	29 811 553
Överföring till/från andra anslagposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+6 424	+12 491
Volym- och strukturförändringar	-23 226	+17 895	+113 781	+212 980
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	31 023 504	29 885 288	29 750 500	30 037 024
Differens i 1000-tal kronor	-23 226	+17 895	+120 205	+225 471
Differens i procent	-0,1	+0,1	+0,4	+0,8

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Överföring till/från andra anslagposter

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för prisbasbeloppet under åren 2023–2024 vilket höjer prognosen något under dessa år.

Volym- och strukturförändringar

Utflödet från sjukersättningen bedöms bli något lägre på sikt jämfört med bedömningen som gjordes i den föregående prognosen. Prognosen höjs därför med ungefär en halv procentenhet för åren 2023 och 2024.

1:2.6 Bostadstillägg till personer med aktivitets- och sjukersättningar

Prognos anslagspost. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-90 644	-148 733	-114 608	-106 494	-123 384
Anslag ³	5 002 000	5 028 000	4 925 000	5 006 000	5 096 000
Tilldelade medel	4 911 356	4 879 267	4 810 392	4 899 506	4 972 616
Utfall/Prognos	5 060 089	4 993 875	4 916 886	5 022 890	5 112 870
Avvikelse från anslag	-58 089	34 125	8 114	-16 890	-16 870
Avvikelse från tilldelade medel	-148 733	-114 608	-106 494	-123 384	-140 254
Högsta anslagskredit	250 100	251 400	246 250	250 300	254 800
Tillgängliga medel	5 161 456	5 130 667	5 056 642	5 149 806	5 227 416
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 5 miljarder kronor, vilket är 34 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och 115 miljoner kronor högre än tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Bostadstillägg till personer med aktivitets- och sjukersättningar är ett skattefritt inkomstprövat tillägg. Bostadstilläggets storlek påverkas av bostadskostnaden och inkomsten. Den 1 januari 2018 höjdes ersättningen till 96 procent av bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 5 000 kronor för den som är ensamstående och 2 500 kronor för den som är gift eller sambo. Samtidigt höjdes taket till 5 600 kronor per månad för den som är ensamstående och 2 800 kronor för den som är gift eller sambo. För delen som överstiger 5000 respektive 2500 kronor är ersättningen 70 procent.

Analys

En klar majoritet av de som har bostadstillägg har det i kombination med sjukersättning. Antalet personer med sjukersättning och bostadstillägg minskade med 2,7 procent under 2020 och bedöms fortsätta minska under hela prognosperioden med undantag för 2023 då åldersgränsen i sjukersättningen föreslås att höjas. Även antalet personer med bostadstillägg i kombination med aktivitetsersättning har minskat och bedöms fortsätta göra det under hela prognosperioden. Antalet med aktivitetsersättning och bostadstillägg minskade med 3,2 procent under 2020. Takten som antalet personer med bostadstillägg minskar är däremot klart långsammare än takten för det totala beståndet med aktivitets- och sjukersättning. Detta förklaras av att en större andel av bestånden fått bostadstillägg de senaste åren.

Höjd åldersgräns i sjukersättningen

Från och med den 1 januari 2023 föreslås att högsta tillåtna ålder i sjukersättningen höjs från 64 till 65 år. Det innebär att antalet personer med bostadstillägg ökar under 2023 och återgår till att minska från en högre nivå under 2024. Effekten av regeländringen blir procentuellt inte lika stor för bostadstillägget som den blir för förmånen sjukersättning. Det förklaras av att en förhållandevis liten andel av de äldsta som uppbär sjukersättning har det i kombination med bostadstillägg.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	4 998 609	4 914 739	4 975 382	5 043 555
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-4 633	-9 248
Volym- och strukturförändringar	-4 734	+2 147	+52 141	+78 563
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	4 993 875	4 916 886	5 022 890	5 112 870
Differens i 1000-tal kronor	-4 734	+2 147	+47 508	+69 315
Differens i procent	-0,1	0,0	+1,0	+1,4

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för prisbasbeloppet från och med 2023 vilket får en sänkande effekt på prognosen.³⁷

Volym- och strukturförändringar

Den effekt som den höjda åldersgränsen i sjukersättningen har på prognosen kommer främst från att många 64-åringar som idag har bostadstillägg blir kvar i förmånen ytterligare ett år. Utöver de personer som idag har bostadstillägg tar prognosen nu även hänsyn till personer som bedöms flöda in under 2021 och 2022. Prognosen höjs därför något från och med 2023.

³⁷ Fri-beloppet för beräkning av bostadstillägg indexerar mot prisbasbeloppet. Det medför att personer med enbart garantiersättning får oförändrat bostadstillägg vid en höjning av prisbasbeloppet medan de försäkrade med inkomstrelaterad ersättning får minskat bostadstillägg.

1:3 Merkostnadsersättning och handikappersättning

Prognos anslag. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	1 299 730	1 300 000	1 348 000	1 402 000	1 473 000
Därav					
1:3:1					
Handikappersättningar	1 188 029	1 072 000	980 000	888 000	801 000
1:3:2					
Merkostnadsersättning	111 701	228 000	368 000	514 000	672 000

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:3:1 Handikappersättningar

Prognos anslagspost. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	1 265 000	1 115 000	986 000	891 000	801 000
Tilldelade medel	1 265 000	1 115 000	986 000	891 000	801 000
Utfall/Prognos	1 188 029	1 072 000	980 000	888 000	801 000
Avvikelse från anslag	76 971	43 000	6 000	3 000	0
Avvikelse från tilldelade medel	76 971	43 000	6 000	3 000	0
Högsta anslagskredit	63 250	55 750	49 300	44 550	40 050
Tillgängliga medel	1 328 250	1 170 750	1 035 300	935 550	841 050
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 1,1 miljarder kronor, vilket är 43 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Sedan januari 2019 går det inte att ansöka om handikappersättning om den sökande inte haft det tidigare. Enligt övergångsbestämmelser är det möjligt för den som tidigare haft handikappersättning att beviljas handikappersättning i högst 18 månader till, om hens handikappersättning upphört under perioden januari 2019–juni 2021.

Handikappersättning kan beviljas för vuxna personer med nedsatt funktionsförmåga om de i sin dagliga livsföring behöver tidskrävande hjälp av någon annan, behöver hjälp för att kunna förvärvsarbeta eller har betydande merkostnader.

Handikappersättning kan beviljas till personer från och med juli månad det år hen har fyllt 19 år. Utifrån hjälpbehovets eller merkostnadernas storlek kan handikappersättning beviljas med 69 procent, 53 procent eller 36 procent av prisbasbeloppet.

Analys

Utfallet under januari–maj 2021 blev 463 miljoner kronor. Det är 45 miljoner kronor lägre jämfört med samma period förra året. Antalet mottagare av handikappersättning har i år fortsatt att minska. I december 2020 var antalet mottagare ungefär 53 000 och i maj 2021 cirka 51 000. Även antalet mottagare på respektive ersättningsnivå har minskat under perioden januari–maj 2021.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	1 085 000	992 000	897 000	807 000
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+2 000	+3 000
Volym- och strukturförändringar	-13 000	-12 000	-11 000	-9 000
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	1 072 000	980 000	888 000	801 000
Differens i 1000-tal kronor	-13 000	-12 000	-9 000	-6 000
Differens i procent	-1,2	-1,2	-1,0	-0,7

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för prisbasbeloppet för åren 2023 och 2024. Det har en höjande effekt på prognosen för dessa år.

Volym- och strukturförändringar

Utfallen för april och maj blev lägre än prognosen som lämnades till regeringen i april 2021. Prognosen justeras därför ner för hela prognosperioden.

1:3:2 Merkostnadsersättning

Prognos anslagspost. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	143 000	240 000	397 000	555 000	723 000
Tilldelade medel	143 000	240 000	397 000	555 000	723 000
Utfall/Prognos	111 701	228 000	368 000	514 000	672 000
Avvikelse från anslag	31 299	12 000	29 000	41 000	51 000
Avvikelse från tilldelade medel	31 299	12 000	29 000	41 000	51 000
Högsta anslagskredit	7 150	12 000	19 850	27 750	36 150
Tillgängliga medel	150 150	252 000	416 850	582 750	759 150
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 228 miljoner kronor, vilket är 12 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Merkostnadsersättning infördes i januari 2019. Den riktar sig till föräldrar till barn med funktionsnedsättning och vuxna med funktionsnedsättning. Endast kostnader som beror på funktionsnedsättningen kan ersättas och det finns fem ersättningsnivåer: 30, 40, 50, 60 och 70 procent av prisbasbeloppet.

Analys

Antalet mottagare av merkostnadsersättning för vuxna har fortsatt att öka. I december 2020 hade antalet mottagare ökat till nästan 3 600, jämfört med 500 samma månad 2019. I maj 2021 var antalet mottagare drygt 4 600. Den vanligaste ersättningsnivån är 40 procent av prisbasbeloppet. Cirka 40 procent av mottagarna har den ersättningsnivån. Andelen mottagare med den lägsta ersättningsnivån är ungefär 30 procent. De vuxna mottagarna har en jämn könsfördelning, ungefär hälften är kvinnor.

Även antalet mottagare av merkostnadsersättning för barn har fortsatt att öka. I december 2020 var antalet över 1 000, jämfört med 300 samma månad 2019. Ungefär 75 procent av mottagarna är kvinnor. Den vanligaste ersättningsnivån är 30 procent av prisbasbeloppet. Ungefär hälften av mottagarna har den ersättningsnivån.

Utfallet under januari till och med maj 2021 blev 71 miljoner kronor. Det är 31 miljoner kronor mer jämfört med samma period 2020.

De nya reglerna om merkostnadsersättning trädde i kraft 1 januari 2019, cirka sex månader efter att riksdagen fattade beslut om lagändringen. Denna korta förberedelsestid har inneburit att det inte varit möjligt att undvika stora ärendeköer inom merkostnadsersättning. På grund av ärendeköer har många

ansökningar ännu inte hanterats, vilket är en orsak till de låga utgiftsutfallen. Det medför att beviljanden och utgifter för bidraget fördröjs. En annan förklaring till de låga utfallen är att övergången från handikappersättning till merkostnadsersättning kommer att ta lång tid. Det beror på övergångsbestämmelserna för handikappersättning, som anger att ersättningen upphör när den omprövas, vilket sällan sker inom handikappersättning. Lagändringen om förlängt vårdbidrag, som trädde i kraft den 1 juli 2020, kan leda till lägre utfall inom merkostnadsersättning. När ett vårdbidrag förlängs förskjuts prövningen av ansökan om merkostnadsersättning för barn. När de förlängda vårdbidragen upphör prövas ansökan om merkostnadsersättning. Försäkringskassan har sedan i våras fokuserat på ansökningar om omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning, vilket betyder att fokus inte kommer att vara förlängning av vårdbidrag.

Osäkerhetsanalys

Prognosen är osäker då en ny prognosmetod används. En ytterligare osäkerhet är att det ännu bara finns två årsutfall. I betänkandet av utredningen om merkostnader i bostad med särskild service enligt LSS finns förslag om att den som bor i en bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 LSS alltid ska ha rätt till merkostnadsersättning med 30 procent av prisbasbeloppet per år. Om den som bor i sådan bostad även har andra merkostnader har man rätt till 25 procent av prisbasbeloppet. Regeländringarna föreslås träda i kraft från och med 1 januari 2023.³⁸ Om förslaget går igenom innebär det högre utgifter från 2023. Prognoserna för 2023 och 2024 är därför osäkra.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	244 000	395 000	552 000	721 000
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+1 000	+3 000
Volym- och strukturförändringar	-16 000	-27 000	-39 000	-52 000
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	228 000	368 000	514 000	672 000
Differens i 1000-tal kronor	-16 000	-27 000	-38 000	-49 000
Differens i procent	-6,6	-6,8	-6,9	-6,8

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³⁸ SOU 2021:14. *Boende på (o)lika villkor – merkostnader i bostad med särskild service för vuxna enligt LSS.*

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för prisbasbeloppet för åren 2023 och 2024. Det har en höjande effekt på prognosen för dessa år.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen har justerats ner beroende på lägre utfall men också beroende på att prognosen av antalet mottagare har sänkts till följd av SCB:s revidering av befolkningsprognosen

1:4 Arbetsskadeersättningar m.m.

Prognos anslag. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	2 566 931	2 369 273	2 241 504	2 254 174	2 263 964
Därav					
1:4.5					
Arbetskadelivränta	2 373 931	2 200 273	2 094 373	2 097 375	2 102 441
1:4.4 Statlig					
ålderspensionsavgift för					
arbetskadelivränta	193 000	169 000	147 131	156 799	161 523

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:4.5 Arbetskadelivränta

Prognos anslagspost. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående					
överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	2 415 000	2 252 000	2 116 000	2 123 000	2 107 000
Tilldelade medel	2 415 000	2 252 000	2 116 000	2 123 000	2 107 000
Utfall/Prognos	2 373 931	2 200 273	2 094 373	2 097 375	2 102 441
Avvikelse från anslag	41 069	51 727	21 627	25 625	4 559
Avvikelse från					
tilldelade medel	41 069	51 727	21 627	25 625	4 559
Högsta anslagskredit	120 750	112 600	105 800	106 150	105 350
Tillgängliga medel	2 535 750	2 364 600	2 221 800	2 229 150	2 212 350
Överskridande av					
anslagskredit	0	0	0	0	0

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 2,2 miljarder kronor, vilket är 52 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Anslagsposten innehåller utgifter för egenlivräntor, efterlevandelivräntor, särskilda hjälpmedel, begravningshjälp, sjukvård utom riket, tandvård och arbetsskadesjukpenning. Ersättningar enligt äldre lagstiftning ingår också i anslagsposten.

En försäkrad kan ha rätt till livränta om hen har fått sin arbetsförmåga nedsatt med minst en femtondel till följd av en arbetsskada och om nedsättningen kan antas bestå under minst ett år. Livräntan täcker den inkomstförlust som uppkommer och kan maximalt bli 7,5 prisbasbelopp. Livräntan räknas årligen upp med ett särskilt tal som påverkas av både KPI och inkomstindex. Indexeringen för livräntor enligt äldre lagstiftning följer endast prisbasbeloppet.

Om en person har avlidit till följd av en arbetsskada kan de efterlevande ha rätt till begravningshjälp och efterlevandelivränta

Analys

Under en längre period har utgiften för arbetsskador minskat och prognosen är att trenden med fallande utgift fortsätter fram till och med 2022. Därefter antas åldersgränserna för arbetsskadelivränta anpassas till de nya gränserna i ålderspensionssystemet. Detta har en höjande effekt på utgifterna för åren 2023–2024, vilket leder till att den totala utgiftsminskningen prognostiseras att i princip avstanna.

Osäkerhetsanalys

Den pågående pandemin skapar stor osäkerhet kring utvecklingen av utgifterna för arbetsskador. Osäkerheten är inte enbart kopplad till smittspridningen i sig. En annan viktig faktor är eventuellt kommande förändringar i regelverket avseende förmåner vid arbetsskada relaterade till pandemin. Regeringen har gett Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) i uppdrag att analysera om covid-19 bör anses som arbetsskada i fler situationer än idag. En eventuell förändring av regelverket skulle därmed kunna leda till att antalet registrerade arbetsskador ökar och därmed leder till högre utgifter än vad som tidigare prognostiserats.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	2 200 322	2 084 358	2 088 995	2 088 566
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+12 709	+7 019	+7 415
Volym- och strukturförändringar	-49	-2 694	+1 361	+6 460
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	2 200 273	2 094 373	2 097 375	2 102 441
Differens i 1000-tal kronor	-49	+10 015	+8 380	+13 875
Differens i procent	0,0	+0,5	+0,4	+0,7

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutets senaste prognos har en högre inflationstakt och Pensionsmyndighetens prognos över inkomstindex har justerats upp något. Detta ger sammantaget en marginellt högre nivå på utgifterna.

Volym- och strukturförändringar

Inga särskilda ändringar av volymantaganden är gjorda och endast marginella fluktuationer sker över åren.

1:5 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet

Prognos anslag. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	36 581	37 680	36 649	36 381	36 295
Därav					
1:5.3 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	34 832	35 638	34 781	34 491	34 217
1:5.4 Statlig ålderspensionsavgift för ersättning inom det statliga personskadeskyddet	1 749	2 042	1 868	1 890	2 078

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:5.3 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-1 479	-1 137	0	-102	-281
Anslag ³	35 174	34 826	34 679	34 312	33 944
Tilldelade medel	33 695	33 689	34 679	34 210	33 663
Utfall/Prognos	34 832	35 638	34 781	34 491	34 217
Avvikelse från anslag	342	-812	-102	-179	-273
Avvikelse från tilldelade medel	-1 137	-1 949	-102	-281	-554
Högsta anslagskredit	1 758	1 741	1 733	1 715	1 697
Tillgängliga medel	35 453	35 430	36 412	35 925	35 360
Överskridande av anslagskredit	0	208	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 36 miljoner kronor, vilket är 800 tusen kronor högre än anslagsbeloppet och 2 miljoner kronor högre än tilldelade medel. Detta innebär att anslagskrediten överskrider med 200 000 kronor. Försäkringskassan avser att i en särskild skrivelse begära tilläggsanslag motsvarande avvikelsen från tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Ersättning inom det statliga personskadeskyddet kan lämnas till

i) de som tjänstgör enligt lagen om totalförsvarspåbudsplik, inställer sig till mönstring eller genomgår militär utbildning inom Försvarsmakten som rekryter

ii) de som medverkar i räddningstjänst samt

iii) de som är intagna för vård i kriminalvårdsanstalt, förvar i häkte eller polisarrest, vård i ett hem enligt lagen om vård av unga eller lagen om vård av missbrukare eller till dem som utför ungdomstjänst eller samhällstjänst enligt brottsbalken eller oavlönat arbete med intensivövervakning med elektronisk kontroll.

Ersättningarna som betalas ut överensstämmer i stor utsträckning med arbetsskadeersättningen. Om den försäkrade har rätt till arbetsskadeersättning för sin skada lämnas ersättning primärt från denna och anslaget för arbetsskadeersättning belastas. I de fall ersättningen blir högre genom reglerna för det statliga personskadeskyddet betalas denna istället ut enligt det statliga personskadeskyddet.

Utgifterna för anslaget delas in i utgifter för äldre skador, skadeståndslivräntor och utgifter enligt gällande regelverk.

Analys

De statliga arbetsskadeersättningarna enligt äldre regler minskar fortfarande snabbare än vad arbetsskadeersättningar enligt de nya reglerna ökar. Under coronapandemin har dessutom utfallen varit något lägre än förväntat.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	35 874	34 855	34 473	34 091
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-236	-74	+18	+126
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	35 638	34 781	34 491	34 217
Differens i 1000-tal kronor	-236	-74	+18	+126
Differens i procent	-0,7	-0,2	+0,1	+0,4

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Riksdagen sa i december 2020 ja till Regeringens förslag³⁹ om en avsevärd förmågeökning av totalförsvaret för åren 2021–2025. Denna regeländring har beaktats i tidigare prognoser och förväntas ha en höjande effekt för antalet personskador framöver.

1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	2 136 085	2 393 338	1 494 000	1 494 000	1 494 000
Därav					
1:6.3 Finansiell samordning genom samordningsförbund	336 930	339 000	339 000	339 000	339 000
1:6.4 Medicinsk service	55 000	52 338	55 000	55 000	55 000
1:6.5 Rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen	615 993	700 000	700 000	700 000	700 000
1:6.8 Arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd	53 871	150 000	150 000	150 000	150 000
1:6.9 Försäkringsmedicinska utredningar	191 242	250 000	250 000	250 000	250 000
1:6.10 Bidrag till hälso- och sjukvården	883 049	902 000	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär

³⁹ Proposition 2020/21:30. Totalförsvaret 2021–2025. Försvarsdepartementet.

avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:6.3 Finansiell samordning genom samordningsförbund

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	339 000	339 000	339 000	339 000	339 000
Tilldelade medel	339 000	339 000	339 000	339 000	339 000
Utfall/Prognos	336 930	339 000	339 000	339 000	339 000
Avvikelse från anslag	2 070	0	0	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	2 070	0	0	0	0
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	339 000	339 000	339 000	339 000	339 000
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 339 miljoner kronor, vilket överensstämmer med anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Finansiell samordning bedrivs av samordningsförbund och är en frivillig samverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, en eller flera regioner samt en eller flera kommuner. Syftet med den finansiella samordningen är att göra det möjligt att identifiera individernas totala behov av rehabilitering, vilket kan vara svårt för en enskild aktör. Målgruppen är individer som behöver samordnade rehabiliteringsinsatser från flera av de samverkande parterna för att uppnå eller förbättra sin förmåga till förvärvsarbete. Anslaget finansierar bidrag till samordningsförbunden och Försäkringskassans administrativa kostnader till följd av arbetet med samordningsförbundens verksamhet.

Analys

Utfallet under januari–maj 2021 blev cirka 164 miljoner kronor. Det är ungefär lika mycket jämfört med motsvarande period förra året. Anslaget bedöms förbrukas i sin helhet för år 2021.

Alla fyra parterna; Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommunerna och regionerna måste arbeta för att frigöra resurser och identifiera individer som har behov av insatser som finansieras av samordningsförbunden för att förbunden ska nå målgruppen och inte skapa högt eget kapital. Försäkringskassan följer utvecklingen av Arbetsförmedlingens neddragningar av kontor samt utvecklingen inom kommuner och regioner och hur det påverkar samordningsförbundens verksamhet. Anslaget bedöms förbrukas i sin helhet för hela prognosperioden.

Jämförelse med föregående prognos

Prognosen är oförändrad jämfört med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021.

1:6.5 Rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Tilldelade medel	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Utfall/Prognos	615 993	700 000	700 000	700 000	700 000
Avvikelse från anslag	84 007	0	0	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	84 007	0	0	0	0
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 700 miljoner kronor, vilket överensstämmer med anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ska genom ett utökat samarbete utveckla gemensamma insatser för att skapa fler möjligheter för den enskilde att komma tillbaka till arbetsmarknaden.

För år 2020 har det slutits en nationell överenskommelse mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen om hur medlen ska fördelas på de tre huvudområdena: 222,4 miljoner kronor för Försäkringskassans förvaltningskostnader. 375,6 miljoner kronor för Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader och 102 miljoner kronor för programkostnader.⁴⁰

⁴⁰ Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. *Nationell överenskommelse för det förstärkta samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan 2020 – rehabiliteringssamverkan och omställningsmöten*. Dnr Af-2020/0000 6301, Dnr FK-000272-2020.

För år 2021 har det slutits en nationell överenskommelse mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen om hur medlen ska fördelas på de tre huvudområdena: 243 miljoner kronor för Försäkringskassans förvaltningskostnader, 412 miljoner kronor för Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader och 45 miljoner kronor för programkostnader.⁴¹

Analys

Utfallet under januari–maj 2021 blev utfallet drygt 208 miljoner kronor. Det är 18 miljoner kronor mer jämfört med motsvarande period förra året. Anslaget bedöms förbrukas i sin helhet för åren 2021–2024.

Jämförelse med föregående prognos

Prognosen är oförändrad jämfört med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021.

1:6.8 Arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	175 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Tilldelade medel	175 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Utfall/Prognos	53 871	150 000	150 000	150 000	150 000
Avvikelse från anslag	121 129	0	0	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	121 129	0	0	0	0
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	175 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 150 miljoner kronor, vilket överensstämmer med anslagsbeloppet och tilldelade medel.

⁴¹ Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. *Nationell överenskommelse för det förstärkta samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan 2021 – rehabiliteringssamverkan och omställningsmöten*. Dnr Af-2021/0000 8669, Dnr FK-2021/000333.

Bakgrundsfakta

Arbetsgivare kan få statligt bidrag för köp av arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd för återgång i arbete. Bidraget kan täcka utgifter för att utreda, planera, initiera, genomföra och följa upp arbetsplatsinriktade åtgärder. Syftet med bidraget är att förebygga sjukfall och att öka arbetstagares möjligheter att återgå i arbete vid pågående sjukfall, genom att stödja arbetsgivare att vidta tidiga och anpassade åtgärder. Bidrag lämnas till arbetsgivare för halva det belopp som denne har betalat för ett arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd av godkänd anordnare, dock med högst 10 000 kronor för en arbetstagare och med högst 200 000 kronor per arbetsgivare och år.

Analys

Utfallet under januari–maj 2021 blev ungefär 32 miljoner kronor. Det är ungefär lika mycket jämfört med motsvarande period förra året.

Jämförelse med föregående prognos

Prognosen är oförändrad jämfört med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021.

1:6.9 Försäkringsmedicinska utredningar

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Tilldelade medel	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Utfall/Prognos	191 242	250 000	250 000	250 000	250 000
Avvikelse från anslag	58 758	0	0	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	58 758	0	0	0	0
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 250 miljoner kronor, vilket överensstämmer med anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

När det behövs för bedömningen av rätt till ersättning får Försäkringskassan begära att den försäkrade genomgår en utredning enligt lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar. Utredningsformerna teambaserad medicinsk utredning (TMU) och särskilt läkarutlåtande (SLU) har fasats ut under 2018 och från och med den 1 januari 2019 är aktivitetsförmågeutredning (AFU) den enda utredningsform som Försäkringskassan kan begära.

Analys

Utfallet för januari–maj blev nästan 21 miljoner kronor mer jämfört med motsvarande period förra året. Anslagsbelastningen har tidigare ökat varje år fram till 2018, då utgifterna minskade med 8 procent jämfört med 2017. En orsak till att utgifterna för 2020 blev lägre än anslaget på 250 miljoner kronor är att Försäkringskassan strävat mot att jämna ut antalet aktivitetsförmågeutredningar (AFU) och kapaciteten att leverera AFU varierar mycket mellan regionerna vilket har resulterat i färre begäran totalt sett. En annan orsak är att kostnaden för AFU är lägre än temabaserad medicinsk utredning (TMU), som utgjorde största delen av utgifterna. Försäkringskassan beräknar att utfallet för 2021 kommer att bli högre än det för 2020 då det finns en eftersläpning i regionernas begäran om ersättning. Det finns inte någon tidsgräns då regionerna måste begära ersättning efter att de levererat en utredning men Försäkringskassan för löpande dialog med regionerna för att detta ska ske så skyndsamt som möjligt.

Osäkerhetsanalys

Lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar trädde ikraft den 1 januari 2019. Lagen innebär att regionerna är skyldiga att leverera försäkringsmedicinska utredningar på begäran av Försäkringskassan. Försäkringskassan beställer AFU främst inom förmånen sjukpenning men även i sjuk- och aktivitetsersättningsärenden. Lagstiftningen ger möjlighet till att utveckla utredningsformer som skulle kunna användas inom andra förmåner vilket skulle påverka volymerna av utredningar. Det gör att utgifternas framtida utveckling är osäker.

Jämförelse med föregående prognos

Prognosen är oförändrad jämfört med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021.

1:6.10 Bidrag till hälso- och sjukvården

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	944 000	944 000	0	0	0
Tilldelade medel	944 000	944 000	0	0	0
Utfall/Prognos	883 049	902 000	0	0	0
Avvikelse från anslag	60 951	42 000	0	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	60 951	42 000	0	0	0
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	944 000	944 000	0	0	0
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 902 miljoner kronor, vilket är 42 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Överenskommelser mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) används inom områden där båda parter identifierat ett utvecklingsbehov. Sedan 2006 har staten och SKR ingått överenskommelser för att stimulera regionerna att ge sjukskrivningsfrågan en högre prioritet i hälso- och sjukvården och att utveckla sjukskrivningsprocessen. Syftet är att ge regionerna ekonomiska drivkrafter att prioritera sjukskrivningsfrågan för att åstadkomma en effektiv och kvalitetssäker sjukskrivningsprocess samt bidra till en stabil sjukfrånvaro.

I december 2019 slöts en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) för verksamhetsåret 2020 med utbetalningar under år 2021.⁴²

Analys

Överenskommelsen mellan regeringen och SKR för verksamhetsåret 2019 med utbetalningar under åren 2019–2020

Nedan redovisas de utbetalningar som gjorts till regionerna under 2020 enligt avtalet för verksamhetsåret 2019.

⁴² Regeringen. *En kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess: Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner 2020*. Socialdepartementet.

**Utfall för villkoren 1–4 under 2019 (med utbetalning till regionerna 2020).
Tusen kronor**

Villkor	Anslag	Slutlig utbetalning	Andel i procent
Villkor 1: Kompetenssatsning i försäkringsmedicin	150 000	150 000	100
Villkor 2: Funktion för koordinering	430 000	430 000	100
Villkor 3: Insatser för lindrig och medelsvår psykisk ohälsa och långvarig smärta	118 000	118 000	100
Villkor 4: Utökat elektroniskt informationsutbyte	50 000	15 654	31
Totalt	833 000	798 653	96

Nedan redovisas de utbetalningar som gjorts till Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) under 2020 enligt avtalet för verksamhetsåret 2019.

Utfall för villkoren under 2019 (med utbetalning till SKR 2020). Tusen kronor

	Anslag	Slutlig utbetalning	Andel i procent
Villkor 4: Utökat elektroniskt informationsutbyte	28 000	28 000	100
Villkor 5: Utvecklingsinsatser för stöd till rätt sjukskrivning	11 300	11 300	100
Utvecklingsinsatser	5 000	5 000	100
Samordning och stöd	6 200	6 200	100
Totalt	50 500	50 500	100

Överenskommelsen mellan regeringen och SKR för verksamhetsåret 2020 med utbetalningar under åren 2021

I december 2019 slöts ett avtal mellan staten och SKR om verksamhetsåret 2020. Till skillnad från tidigare avtal är att det inte blir någon utbetalning under verksamhetsåret 2020, utan alla utbetalningar sker under 2021. Nedan redovisas utbetalade belopp till regionerna, SKR, Försäkringskassan och Socialstyrelsen.

**Fördelning av medlen till regionerna, SKR, Försäkringskassan och Socialstyrelsen för verksamhetsåret 2020 (med utbetalningar under 2021).
Tusen kronor**

Villkor enligt överenskommelsen (ÖK)	Belopp enligt ÖK (kr)	Varav utbetalt (kr)
<i>Till regioner</i>		
Villkor 1:	100 000 000	100 000 000
Villkor 2:	140 000 000	140 000 000
Villkor 3:	500 000 000	500 000 000
Villkor 3:	50 000 000*	
Villkor 4:	50 000 000	50 000 000
	840 000 000	790 000 000
Till SKR	57 800 000	57 800 000
Till Socialstyrelsen	14 200 000	12 203 227
Till Försäkringskassan	22 000 000	16 898 428
Uppföljning och utvärdering	10 000 000**	
ÖK 2020	944 000 000	876 901 655

*Reserverade för utbetalning senast den 15 september 2021.

**Reserverade för utbetalning under 2021.

Det totala reserverade beloppet för överenskommelsen är 944 miljoner kronor.

Anslagsbelastningen för 2021 antas bli 902 miljoner kronor, vilket är mindre än det som är föreslaget i budgetpropositionen. 944 miljoner kronor är reserverade för utbetalningar 2021 enligt överenskommelsen i budgetpropositionen.

Jämförelse med föregående prognos

Prognosen är oförändrad jämfört med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021.

1:6.4 Medicinsk service

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000
Tilldelade medel	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000
Utfall/Prognos	55 000	52 338	55 000	55 000	55 000
Avvikelse från anslag	0	2 662	0	0	0
Avvikelse från tilldelade medel	0	2 662	0	0	0
Högsta anslagskredit	0	0	0	0	0
Tillgängliga medel	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 52 miljoner kronor, vilket är 3 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Bidrag kan ges till anordnare av företagshälsovård för köp av medicinsk service. Med medicinsk service avses undersökning och analys inom laboratoriemedicin, radiologi samt klinisk fysiologi, som utgör ett led i bedömningen av en anställds arbetsförmåga.

Analys

I mars utbetalades runt 52 miljoner kronor och det kommer inte att bli ytterligare utbetalningar i år.

Jämförelse med föregående prognos

Prognosen är oförändrad jämfört med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021.

1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader

1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	21 039 858	19 850 000	755 000	1 152 000	1 164 000
Tilldelade medel	21 039 858	19 850 000	755 000	1 152 000	1 164 000
Utfall/Prognos	17 675 437	15 683 741	282 000	1 140 000	1 145 000
Avvikelse från anslag	3 364 421	4 166 259	473 000	12 000	19 000
Avvikelse från tilldelade medel	3 364 421	4 166 259	473 000	12 000	19 000
Högsta anslagskredit	59 492	230 000	37 750	57 600	58 200
Tillgängliga medel	21 099 350	20 080 000	792 750	1 209 600	1 222 200
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 15,7 miljarder kronor, vilket är 4,2 miljarder kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Ersättning för höga sjuklönekostnader är en kompensation för den del av sjuklönekostnaden som överstiger en viss andel av arbetsgivarens totala lönekostnad. Syftet med ersättningen är att minska den börda som arbetsgivarens sjuklönekostnader kan utgöra. Det är särskilt de mindre arbetsgivarna med höga sjuklönekostnader som ska avlastas. I spåren av coronapandemin har riksdagen beslutat att alla arbetsgivare ska kompenseras för sina förhöjda sjuklönekostnader under delar av 2020. Detta har skett i flera steg. Sammanlagt höjdes anslaget för år 2020 till drygt 21 miljarder kronor. Regeringen har beslutat om en förlängning t.o.m. september 2021. Anslaget för 2021 har höjts till 19,85 miljarder kronor.

Analys

Utfallet för 2020 blev 17,7 miljarder kronor. Under 2019 låg utgifterna på 1,1 miljarder kronor, vilket innebär att utgifterna ökade med ungefär 1 600 procent mellan 2019 och 2020. Den mycket kraftiga ökningen i utgifterna beror på de satsningar som gjorts på grund av coronapandemin. Riksdagen beslutade under delar av 2020 att arbetsgivare skulle kompenseras för sina förhöjda sjuklönekostnader. Det har skett i flera steg. Totalt höjdes anslaget till drygt 21 miljarder kronor. Även anslaget för 2021 har höjts och det har beslutats om en viss ökad kompensation också för januari till och med september.

Utgifterna för den ordinarie ersättningen var ungefär 1,1 miljarder kronor 2020.

Före 2020 ökade utgifterna med i genomsnitt 11 procent årligen sedan införandet 2015. Vi vet i dagsläget inte vad som ligger bakom ökningen. Motsvarande ökning återfinns inte vare sig i sjukfrånvaron ersatt av socialförsäkringen eller i SCB:s sjuklönestatistik för tidsperioden. En möjlig förklaring till utgiftsökningen är att arbetsgivares kännedom om ersättningen var låg inledningsvis, men att de successivt fått ökad kunskap om förmånen och hur sjuklönekostnaden ska rapporteras i arbetsgivardeklarationen.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	14 938 490	556 000	1 133 000	1 141 000
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	+3 000	+9 000	+7 000	+4 000
Volym- och strukturförändringar	-2 143 750	-	-	-
Regelförändringar	+2 886 000	-283 000	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	15 683 741	282 000	1 140 000	1 145 000
Differens i 1000-tal kronor	+745 250	-274 000	+7 000	+4 000
Differens i procent	+5,0	-49,3	+0,6	+0,4

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Till följd av Konjunkturinstitutets prognosrevidering av antalet sysselsatta höjs prognosen för hela prognosperioden.

Volym- och strukturförändringar

Utfallen för april till och med maj blev lägre än prognosen som lämnades till regeringen i april 2021. Även det preliminära utfallet för juni är lägre än prognosen som lämnades till regeringen i april 2021. Det gör att prognosen sänks för 2021.

Regelförändringar

Regeringen har beslutat att tillfälligt ge viss ökad kompensation till arbetsgivare även för juli till och med september 2021, vilket gör att prognosen höjs för 2021. Prognosen för 2022 sänks då de arbetsgivare som får ersättning för juli till och med september 2021 får det i år istället för att behöva vänta till 2022.

2:1 Förvaltningsmedel

2:1 Förvaltningsmedel

Prognos anslagspost. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	2 638	252 348	-1 028	-18 862	110 748
Anslag ³	9 390 593	9 232 424	9 161 866	9 235 210	9 269 643
Tilldelade medel	9 393 231	9 484 772	9 160 838	9 216 348	9 380 391
Utfall/Prognos	9 140 880	9 485 800	9 179 700	9 105 600	9 350 000
Avvikelse från anslag	249 713	-253 376	-17 834	129 610	-80 357
Avvikelse från tilldelade medel	252 351	-1 028	-18 862	110 748	30 391
Högsta anslagskredit	281 717	276 372	274 855	277 056	278 089
Tillgängliga medel	9 674 948	9 761 144	9 435 693	9 493 404	9 658 480
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion RK21: Maj.

Utgifterna för anslagsposten år 2021 beräknas bli 9,5 miljarder kronor, vilket är 253 miljoner kronor högre än anslaget och 1 miljon kronor högre än tilldelade medel.

Utgifterna för anslagsposten år 2022 beräknas bli 9,2 miljarder kronor, vilket är 18 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och 19 miljoner kronor högre än tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

I Försäkringskassans regleringsbrev för 2020 har vi fått direktiv om att anslag + högsta anslagskredit inte får överskridas när vi lämnar prognoserna.

I Försäkringskassans regleringsbrev för 2021 har det för förvaltningsanslaget förtydligats att den utgiftsprognos som myndigheten lämnar ska vara långsiktigt hållbar i förhållande till de medel som anvisats för innevarande år och beräknats för kommande år.

Osäkerheterna i prognoserna kan bland annat hänföras till konjunkturläget, pandemins utveckling samt den korta ledtiden mellan politiska beslut och förväntat genomförande av nya och ändrade förmåner.

Analys

Försäkringskassans verksamhet har påverkats, och påverkas fortfarande, på många sätt av pandemin och vi kan fortfarande inte fullt ut överblicka de konsekvenser som föranletts av denna.

Försäkringskassan har i prognoserna varken medtagit uppdraget att starta förberedelserna för införandet av Familjedagspenning eller beslutet att

stärka det rättsliga arbetet. Båda dessa kommer att påverka utgifterna innevarande och kommande år.

Jämförelse med föregående prognos

Prognosen är oförändrad jämfört med den som lämnades i april 2021.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

1:1 Barnbidrag

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	33 325 746	33 486 288	33 667 220	33 773 478	33 874 727
Därav					
1:1.1 Allmänt barnbidrag	29 301 034	29 442 966	29 597 027	29 685 892	29 770 730
1:1.2 Flerbarnstillägg	3 728 410	3 743 263	3 762 850	3 774 148	3 784 934
1:1.3 Förlängt barnbidrag	272 092	273 090	280 374	286 469	292 094
1:1.4 Tilläggsbelopp vid familjeförmån	24 210	26 969	26 969	26 969	26 969

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:1.1 Allmänt barnbidrag

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-30 843	0	0	0	0
Anslag ³	29 401 584	29 588 308	29 650 429	29 739 454	29 824 445
Tilldelade medel	29 370 741	29 588 308	29 650 429	29 739 454	29 824 445
Utfall/Prognos	29 301 034	29 442 966	29 597 027	29 685 892	29 770 730
Avvikelse från anslag	100 550	145 342	53 402	53 562	53 715
Avvikelse från tilldelade medel	69 707	145 342	53 402	53 562	53 715
Högsta anslagskredit	1 470 079	1 479 565	1 482 521	1 486 972	1 491 222
Tillgängliga medel	30 840 820	31 067 873	31 132 950	31 226 426	31 315 667
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 29,4 miljarder kronor, vilket är 145 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Allmänt barnbidrag betalas ut för barn från och med månaden efter barnets födelse. Allmänt barnbidrag är 1 250 kronor i månaden per barn och är skattefritt. Föräldrar har rätt till allmänt barnbidrag för barn som är bosatta i Sverige till och med det kvartal då barnet fyller 16 år.

Analys

Allmänt barnbidrag står för ungefär 88 procent av utgifterna för hela anslaget för barnbidrag. Utgifterna antas följa befolkningsutvecklingen för barn i åldrarna 0–16 år. Antalet barn beräknas öka varje år under hela prognosperioden enligt SCB:s befolkningsprognos, vilket medför att utgifterna för det allmänna barnbidraget i sin tur också förväntas öka.

Det allmänna barnbidraget beräknas öka med ungefär 0,6 procent under 2021. På längre sikt förväntas utgifterna öka i takt med antal barn i SCB:s befolkningsprognos. Utgifterna för anslagsposten prognostiseras till cirka 29,4 miljarder kronor för 2021 och till cirka 29,8 miljarder kronor år 2024.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	29 473 091	29 627 310	29 716 265	29 801 190
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-30 125	-30 283	-30 373	-30 460
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	29 442 966	29 597 027	29 685 892	29 770 730
Differens i 1000-tal kronor	-30 125	-30 283	-30 373	-30 460
Differens i procent	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utgifterna för det allmänna barnbidraget under januari-maj 2021 blev 36 miljoner kronor (0,5 procent) lägre än det prognostiserade värdet. Utgifterna sänks marginellt under hela prognosperioden. Det beror på att antal barn har justerats ner till följd av SCB:s sänkta befolkningsprognos.

1:1.2 Flerbarnstillägg

Prognos anslagspost. Tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	3 796 947	3 789 430	3 772 868	3 784 196	3 795 011
Tilldelade medel	3 796 947	3 789 430	3 772 868	3 784 196	3 795 011
Utfall/Prognos	3 728 410	3 743 263	3 762 850	3 774 148	3 784 934
Avvikelse från anslag	68 537	46 167	10 018	10 048	10 077
Avvikelse från tilldelade medel	68 537	46 167	10 018	10 048	10 077
Högsta anslagskredit	189 847	189 471	188 643	189 209	189 750
Tillgängliga medel	3 986 794	3 978 901	3 961 511	3 973 405	3 984 761
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 3,7 miljarder kronor, vilket är 46 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

En förälder som får allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag eller studiehjälp för två eller fler barn får också flerbarnstillägg. Flerbarnstillägget höjdes från och med 1 januari 2017 med 126 kronor per månad för det tredje barnet. Flerbarnstillägget är 150 kronor per månad för andra barnet, 580 kronor för det tredje barnet, 1 010 kronor för det fjärde barnet. Från och med det femte barnet lämnas 1 250 kronor för varje ytterligare barn

Analys

Utgifterna för flerbarnstillägget antas följa befolkningsutvecklingen för barn i åldrarna 0–16 år. Antalet barn beräknas öka varje år under hela prognosperioden enligt SCB:s befolkningsprognos från april 2020. Det medför att utgifterna för flerbarnstillägget i sin tur också förväntas öka.

Flerbarnstillägget prognostiseras uppgå till drygt 3,7 miljarder kronor 2021 och öka till knappt 3,8 miljarder kronor år 2024.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	3 747 726	3 767 336	3 778 647	3 789 446
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-4 463	-4 486	-4 499	-4 512
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	3 743 263	3 762 850	3 774 148	3 784 934
Differens i 1000-tal kronor	-4 463	-4 486	-4 499	-4 512
Differens i procent	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utgifterna för flerbarnstillägget blev under januari–maj 2021 runt 7 miljoner kronor (0,7 procent) lägre än tidigare prognostiserat. Prognosen sänks därför med ungefär 4 miljoner kronor årligen för hela prognosperioden.

1:1.3 Förlängt barnbidrag

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	274 739	276 882	283 457	289 619	295 306
Tilldelade medel	274 739	276 882	283 457	289 619	295 306
Utfall/Prognos	272 092	273 090	280 374	286 469	292 094
Avvikelse från anslag	2 647	3 792	3 083	3 150	3 212
Avvikelse från tilldelade medel	2 647	3 792	3 083	3 150	3 212
Högsta anslagskredit	13 736	13 844	14 172	14 480	14 765
Tillgängliga medel	288 475	290 726	297 629	304 099	310 071
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 273 miljoner kronor, vilket är 4 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Från och med kvartalet efter att barnet fyller 16 år kan föräldern få så kallat förlängt barnbidrag så länge barnet går i grundskolan eller motsvarande. Förlängt barnbidrag betalas även ut för barn som går i gymnasiesärskola eller specialskola.

Det finns ingen övre åldersgräns för rätten till förlängt barnbidrag. Bidraget är detsamma som för det allmänna barnbidraget på 1 250 kronor per barn och månad och betalas ut till och med den månad barnet slutför den utbildning som gett rätt till förlängt barnbidrag eller avbryter studierna.

Analys

De som får förlängt barnbidrag kan delas in i två grupper. Den första och största gruppen består av de som fyller 16 år under första kvartalet varje år och som istället för allmänt barnbidrag får förlängt barnbidrag tills de går ut grundskolan. Den andra gruppen består av ungdomar och unga vuxna som av olika skäl går kvar i grundskolan eller motsvarande, samt gymnasie-särskola eller specialskola. Majoriteten av dem är i åldrarna 17–21 år. Utgifterna för förlängt barnbidrag utgår från nuvarande nivåer av barn som fått förlängt barnbidrag. På längre sikt ökar utgifterna i takt med befolkningsutvecklingen för barn och unga vuxna mellan 16 och 20 år.

Utgifterna för anslagsposten prognostiseras till cirka 275 miljoner kronor år 2021 och ökar successivt till runt 294 miljoner kronor år 2024.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	274 520	281 842	287 969	293 624
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-1 430	-1 468	-1 500	-1 530
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	273 090	280 374	286 469	292 094
Differens i 1000-tal kronor	-1 430	-1 468	-1 500	-1 530
Differens i procent	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utfallen för det förlängda barnbidraget blev under januari–maj 2021 ungefär 3 miljoner kronor (2 procent) lägre än vad som beräknades i föregående prognos. Prognosen sänkts därför med cirka 1,5 miljoner kronor i år och på längre sikt.

1:1.4 Tilläggsbelopp vid familjeförmån

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-4	-703	0	-2 759	-5 518
Anslag ³	23 511	26 229	24 210	24 210	24 210
Tilldelade medel	23 507	25 526	24 210	21 451	18 692
Utfall/Prognos	24 210	26 969	26 969	26 969	26 969
Avvikelse från anslag	-699	-740	-2 759	-2 759	-2 759
Avvikelse från tilldelade medel	-703	-1 443	-2 759	-5 518	-8 277
Högsta anslagskredit	1 033	1 161	1 210	1 210	1 210
Tillgängliga medel	24 540	26 687	25 420	22 661	19 902
Överskridande av anslagskredit	0	282	1 549	4 308	7 067

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 27 miljoner kronor, vilket är 700 tusen kronor högre än anslagsbeloppet och 1 miljoner kronor högre än tilldelade medel. Detta innebär att anslagskrediten överskrids med 300 tusen kronor. Försäkringskassan avser att i en särskild skrivelse begära tilläggsanslag motsvarande avvikelsen från tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Anslaget Barnbidrag belastar tilläggsbeloppet vid EU-familjeförmåner som Försäkringskassan i vissa fall ska betala ut. De familjeförmåner som omfattas är allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag, flerbarnstillägg, de särskilda bidragen inom bostadsbidrag, studiebidrag och extra tillägg till studiebidrag samt efterlevandestöd.

Analys

Utfallen för det förlängda barnbidraget blev under januari–maj 2021 ungefär 2 miljoner kronor (25 procent) högre än vad som beräknades i föregående prognos. Prognosen höjs därför med drygt 1 miljon kronor i år och på längre sikt.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	26 011	26 011	26 011	26 011
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	+958	+958	+958	+958
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	26 969	26 969	26 969	26 969
Differens i 1000-tal kronor	+958	+958	+958	+958
Differens i procent	+3,7	+3,7	+3,7	+3,7

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utfallen för tilläggsbeloppet inom familjeförmåner blev under januari–maj 2021 ungefär 2 miljoner kronor (25 procent) högre än vad som prognostiserades i föregående prognos. Prognosen utfallsjusteras och höjs med ungefär 1 miljon kronor årligen under 2021–2024. Stor variation i utgifterna månadsvis bidrar till stor osäkerhet i denna prognos.

1:2 Föräldraförsäkring

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	46 125 193	45 891 787	44 939 416	46 016 389	48 097 528
Därav					
1:2.9 Föräldrapenning	32 057 571	32 391 365	32 033 796	33 103 849	34 528 823
1:2.11 Tillfällig föräldrapenning	9 018 664	7 943 150	8 263 793	8 464 125	8 797 458
1:2.12 Graviditetspenning	626 366	1 229 457	666 984	662 599	691 703
1:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapenning	956 630	856 517	762 516	747 653	859 066
1:2.4 Statlig ålderspensionsavgift för föräldrapenning	3 411 317	3 412 406	3 153 318	2 975 493	3 094 136
1:2.10 Statlig ålderspensionsavgift för graviditetspenning	54 645	58 892	59 009	62 670	126 342

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

1:2.9 Föräldrapenning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-521 546	0	0	0	0
Anslag ³	34 243 451	34 153 947	35 373 542	36 351 997	37 447 214
Tilldelade medel	33 721 905	34 153 947	35 373 542	36 351 997	37 447 214
Utfall/Prognos	32 057 571	32 391 365	32 033 796	33 103 849	34 528 823
Avvikelse från anslag	2 185 880	1 762 582	3 339 746	3 248 148	2 918 391
Avvikelse från tilldelade medel	1 664 334	1 762 582	3 339 746	3 248 148	2 918 391
Högsta anslagskredit	1 712 172	1 740 647	1 768 677	1 817 599	1 872 360
Tillgängliga medel	35 434 077	35 894 594	37 142 219	38 169 596	39 319 574
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 32,4 miljarder kronor, vilket är 1,8 miljarder kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Föräldrapenning betalas ut i samband med ett barns födelse eller adoption, under upp till 480 dagar.

För barn födda från och med den 1 januari 2014 kan föräldrapenning tas ut fram till dess att barnet fyller 12 år eller när barnet slutar femte klass. Efter barnets fyraårsdag kan föräldrapenning tas ut under högst 96 dagar.

För barn som är födda före den 1 januari 2014 kan föräldrapenning tas ut till och med barnet har avslutat det första året i grundskolan eller till och med den dag barnet fyller 8 år.

För föräldrar som har gemensam vårdnad om ett barn har föräldrarna rätt till hälften var av de 480 föräldrapenningdagarna. För barn födda från och med den 1 januari 2016 är det 90 dagar på sjukpenningnivå som inte kan avstås.

Föräldrapenning har tre ersättningsnivåer, lägsta-, grund- och sjukpenningnivå. Av de 480 föräldrapenningdagarna kan förmånen lämnas på sjukpenningnivå eller grundnivå för 390 dagar. För resterande 90 dagar utges föräldrapenning på lägstanivå, som uppgår till 180 kronor per dag. Ersättning på sjukpenningnivå baseras på förälderns sjukpenninggrundande inkomst och har ett tak på 10 prisbasbelopp. Föräldrar som saknar sjukpenninggrundande inkomst, har för låg inkomst eller inte uppfyller vissa kvalificeringsvillkor, får föräldrapenning på grundnivå, som uppgår till 250 kronor per dag. Föräldrapenning kan betalas ut på hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels förmånsnivå.

Analys

Utgifterna för föräldrapenning drivs främst av antalet födda barn och utvecklingen av löner och prisbasbelopp. Utgifterna ett visst år beror också på hur föräldrars beteende påverkas av utformningen av regelsystemet (se Bakgrundsfakta). Det är även regelsystemet som styr hur många åldersgrupper som är aktuella för uttag av dagar. Åren 2021 och 2022 är det nio åldersgrupper (0–8 år) som är aktuella och åren 2023 och 2024 är det tio respektive elva åldersgrupper (se diagram nedan). Antal uttagna dagar per barn beror av barnens ålders samt om de följer det gamla eller nya regelsystemet. Från och med år 2022 görs allt uttag enligt det nya.

Det totala antalet uttagna nettodagar har ökat varje år under perioden 2001–2018, för att sedan minska 2019 och 2020. År 2019 minskade dagarna med 867 000 (1,5 procent), vilket främst förklaras av att antalet uttagna dagar per femåring minskade. Detta år fyllde den första årskullen i det nya regelsystemet fem år. Eftersom endast 96 dagar får sparas efter fyraårsdagen i det nya systemet, innebär det ett tidigarelagt uttag jämfört med i det gamla. År 2020 blev det en minskning för sexåringarna av samma orsak. Då minskade antalet nettodagar med 3 miljoner (5,5 procent), varav 6-åringarna stod för 1,6 miljoner. Men uttaget minskade för nästan alla åldersgrupper, vilket delvis skulle kunna förklaras av pandemiutbrottet under våren. Mest minskade uttaget av föräldrapenningdagar under sommarmånaderna, i jämförelse med de tre närmast föregående åren. Detta kan tolkas som att uttaget i syfte att förlänga sommarledigheten minskat, vilket skulle kunna bero på mer begränsade möjligheter att resa än tidigare. Det kan även vara så att potentiella mottagare som var permitterade eller arbetslösa under sommaren och hösten inte tog ut föräldrapenning.⁴³

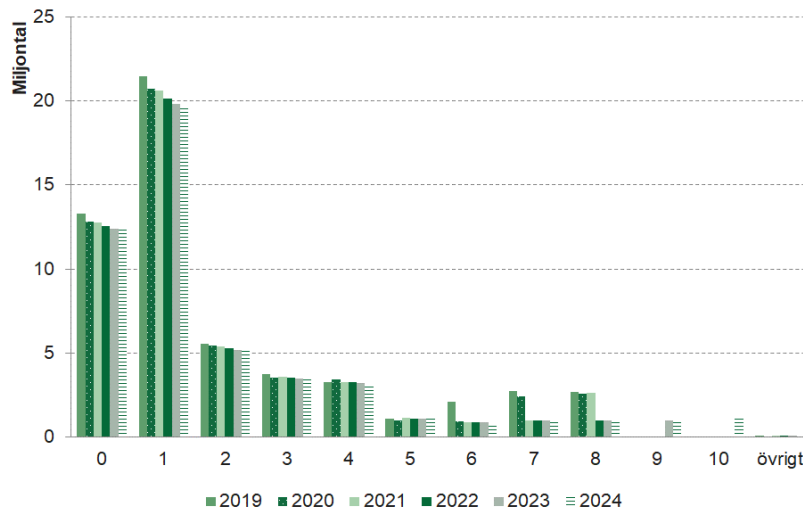
I år har knappt 20 miljoner föräldrapenningdagar betalats ut under perioden januari–maj. Det är en minskning med knappt 2 miljoner dagar (8 procent) jämfört med motsvarande period förra året. Det är främst dagar för 7-åringar som minskat, då det är den åldersgruppen som i år påverkas av bytet av regelsystem. Men antalet uttagna dagar per barn i befolkningen och antalet uttagna dagar totalt har minskat för alla åldrar. Dagarna för ettåringar har minskat nästan lika mycket som dem för sjuåringarna. För ettåringarna handlar det både om en minskning i antalet dagar per barn och en minskning av antalet barn.

Det totala antalet nettodagar beräknas att minska från 52,9 miljoner år 2020 till 48,8 miljoner dagar år 2022. De främsta orsakerna till detta är att dagarna för sjuåringar beräknas minska i år och dagarna för åttaåringar minska nästa år, beroende på skillnader mellan uttag i de olika regelsystemen. Under åren 2023 och 2024 prognostiseras nettodagarna istället att öka med sammantaget drygt 800 000 dagar, på grund av att en extra åldersgrupp tillkommer för varje år. Under hela prognosperioden beräknas

⁴³ Socialförsäkringsrapport 2021:1, Socialförsäkringen och coronapandemin – en översikt av nyttjandet av socialförsäkringen under coronapandemin 2020, Försäkringskassan.

antalet barn i åldrarna 0–2 år minska, enligt SCB:s befolkningsprognos, vilket också minskar förväntat uttag av dagar.

Föräldrapenningdagar för olika åldrar på barn, 2019–2024. Prognos från och med år 2021

Anm. I kategorin övrigt ingår dagar som betalas ut när barnet uppnått högsta ålder enligt regelsystemet, men gäller tid före uppnådd maxålder. Här ingår även dagar som inte kan hänföras till en specifik ålder.

Antalet uttagna dagar per barn och ålder i respektive regelsystem antas motsvara uttaget under tidigare år i samma system och vara konstant framöver. Däremot beräknas fördelningen av dagar per barn på ersättningsnivå att variera något för respektive ålder, beroende på hur utvecklingen sett ut de senaste åren och vilket regelsystem de kan kopplas till. Fördelningen av dagar på ersättningsnivå skiljer sig åt mellan olika åldrar. Exempelvis ökar andelen uttagna dagar per barn på lägstanivå med åldern på barnet, från cirka 1 procent det första levnadsåret till cirka 40 procent det år barnet fyller 7 år, enligt det nya regelsystemet. Mellan åren 2020 och 2024 beräknas lägstanivådagarna och sjukpenningnivådagarna med respektive under högsta ersättningsnivå att öka med mellan 6 och 15 procent, medan grundnivådagarna förväntas minska med 11 procent.

Utgifterna för föräldrapenning prognostiseras att öka från 32,1 miljarder kronor år 2020 till 34,5 miljarder kronor år 2024. Ökningen kan förklaras av att ersättningen för sjukpenningnivådagarna med respektive under högsta ersättningsnivå förväntas att fortsätta öka. Under åren 2023 och 2024 orsakas ökningen också av att det tillkommer en åldersgrupp respektive år.

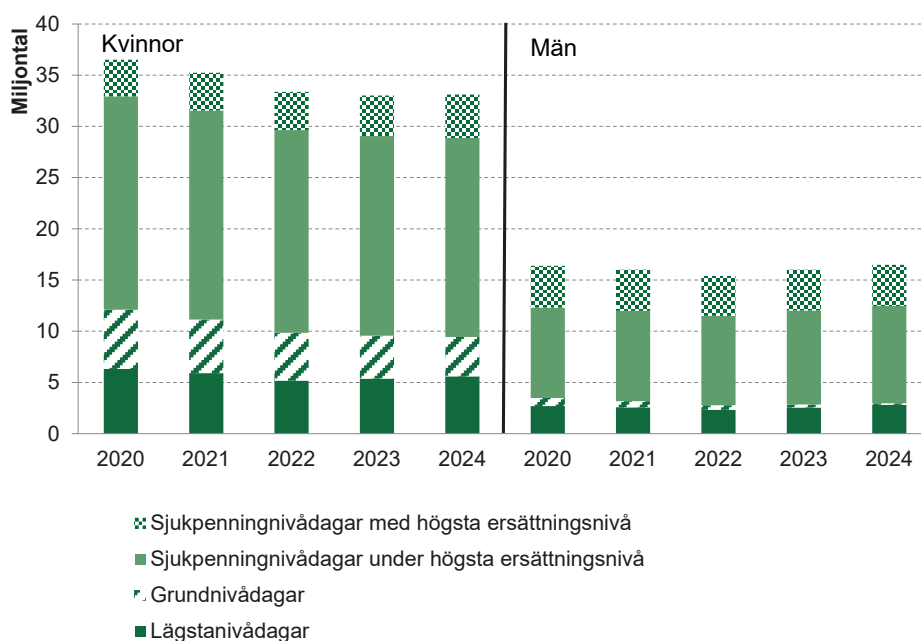
Föräldrapenningdagar uppdelade på kvinnor och män

Föräldrapenning används i störst omfattning av kvinnor, men männens andel av dagarna ökar, om än i långsam takt. Männens andel förväntas att öka från 31,0 procent 2020 till 33,2 procent 2024. I diagrammet nedan illustreras hur nettodagarna fördelade på ersättningsnivå såg ut föregående år och hur de förväntas utvecklas för kvinnor respektive män. Det totala

antalet föräldrapenningdagar för kvinnor beräknas att minska, från 36,5 till 33,2 miljoner dagar under perioden 2020–2024. Samtidigt prognostiseras männens dagar att variera mellan 15,4 och 16,5 miljoner dagar.

Medelersättningen för en dag på sjukpenningnivå under högsta ersättning för kvinnor beräknas att öka från 697 kronor år 2020 till 774 kronor år 2024. Samtidigt prognostiseras männens medelersättning för denna ersättningsnivå att öka från 773 till 858 kronor. Ersättningen för en nettodag på sjukpenningnivå med högsta ersättning följer utvecklingen för prisbasbeloppet och beräknas att öka från 1 006 kronor till 1 065 kronor under prognosperioden.

Antal nettodagar fördelade på ersättningsnivå och mottagarnas kön, 2020–2024. Prognos från och med år 2021

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	32 865 906	35 414 344	36 412 278	37 675 653
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+60 254	+80 299
Volym- och strukturförändringar	-769 817	-1 423 204	-2 090 451	-2 838 131
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	295 276	-1 957 344	-1 278 232	-388 998
Ny prognos	32 391 365	32 033 796	33 103 849	34 528 823
Differens i 1000-tal kronor	-474 541	-3 380 548	-3 308 429	-3 146 830
Differens i procent	-1,4	-9,5	-9,1	-8,4

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för prisbasbeloppet 2023 och 2024, vilket innebär en höjning av ersättningen för dagar på den högsta ersättningsnivån dessa år. De har även justerat upp prognosen för timlöneökningstakten något år 2023, vilket har en höjande effekt på medelersättningen på sjukpenningnivå under högsta ersättningsnivå för åren 2023 och 2024. Sammantaget innebär dessa justeringar en höjning av prognosen för de två sista prognosåren.

Volym- och strukturförändringar

SCB:s senaste befolkningsprognos är sänkt för alla åldrar som är aktuella i föräldrapenningen, vilket innebär en kraftig sänkning av utgiftsprognosen för alla prognosår.⁴⁴ Utgifterna för perioden april-juni, där juniutfallet är preliminärt, blev 287 miljoner kronor (3,8 procent) lägre än väntat, vilket också talar för att prognosen behöver sänkas.

Övrigt

En ny prognosmodell har använts (se Förändring av prognosmodell), som förväntas att på ett bättre sätt ta hänsyn till förändringarna i antalet barn som är aktuella för uttag av föräldrapenning mellan åren. Den nya modellen har en höjande effekt på prognosen i år och en sänkande effekt resterande år.

Förändring av prognosmodell

Den tidigare modellen, som bygger på tidsserier för utvecklingen av nettodagar på respektive ersättningsnivå, lyckades inte på ett tillräckligt bra sätt ta hänsyn till förändringarna i antalet barn som är aktuella för uttag av föräldrapenning mellan åren. Den nya modellen bygger på att antalet barn i de aktuella åldersgrupperna för varje prognosår multipliceras med antalet dagar per barn som förväntas tas ut för respektive ålder, med utgångspunkt i tidigare års uttag. Fördelningen på ersättningsnivå görs för varje åldersgrupp, utifrån hur den sett ut och utvecklats tidigare.

⁴⁴ Effekten på utgifterna av att använda den nya befolkningsprognosen jämfört med den gamla, har beräknats med den nya prognosmodellen.

1:2.11 Tillfällig föräldrapenning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	-77 007	-292 158	-495 459
Anslag ³	9 721 911	7 866 143	8 048 642	8 260 824	8 566 987
Tilldelade medel	9 721 911	7 866 143	7 971 635	7 968 666	8 071 528
Utfall/Prognos	9 018 664	7 943 150	8 263 793	8 464 125	8 797 458
Avvikelse från anslag	703 247	-77 007	-215 151	-203 301	-230 471
Avvikelse från tilldelade medel	703 247	-77 007	-292 158	-495 459	-725 930
Högsta anslagskredit	407 045	393 264	402 432	413 041	428 349
Tillgängliga medel	10 128 956	8 259 407	8 374 067	8 381 707	8 499 877
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	82 418	297 581

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 7,9 miljarder kronor, vilket är 77 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

En förälder som behöver stanna hemma från sitt arbete för att tillfälligt vårda ett sjukt barn har rätt till tillfällig föräldrapenning.

Ersättningsnivån för tillfällig föräldrapenning är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. Ersättningen kan betalas ut med hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels omfattning. Inkomsttaket för tillfällig föräldrapenning är 7,5 prisbasbelopp.

Tillfällig föräldrapenning vid vård av sjukt barn (VAB) kan betalas ut till den som avstår från att arbeta för att vårda ett sjukt barn som inte har fyllt 12 år (i vissa fall 16 år). Ersättningen kan betalas ut under maximalt 120 dagar för varje barn och år.

Föräldrar till ett allvarligt sjukt barn som inte fyllt 18 år kan få ersättning för ett obegränsat antal dagar.

Föräldrar till barn som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) kan få tillfällig föräldrapenning för kontakt-dagar för ett barn som inte fyllt 16 år. Ersättningen betalas ut för högst 10 kontaktdagar per år tills barnet fyller 16 år.

I samband med barns födelse har den förälder som inte föder barnet rätt till 10 dagars ersättning när hen avstår från arbete. Vid adoption har föräldrarna rätt till fem dagar vardera om de inte kommer överens om annat.

Tillfällig föräldrapenning kan betalas ut under 10 dagar per förälder när ett barn under 18 år avlider. Flera föräldrar kan använda ersättningen samtidigt då de avstår från förvärsarbete.

Analys

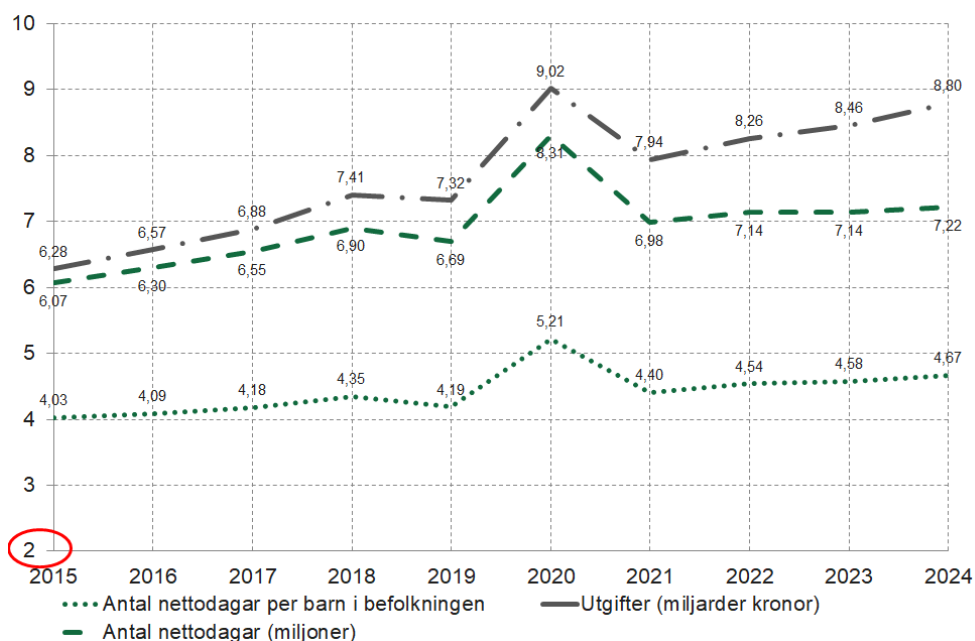
Utvecklingen av utgifterna inom tillfällig föräldrapenning drivs av antalet barn i olika åldrar, ersättningsnivån per dag och benägenheten att använda förmånen. Prognosen för antal barn hämtas från SCB:s befolkningsprognos och benägenheten mätt i antal dagar per barn skrivs fram med den historiska utvecklingen. För att prognostisera medelersättningen används Konjunkturinstitutets prognoser för timlöneutveckling och prisbasbelopp.

Sammantaget beräknas utgifterna för tillfällig föräldrapenning öka från drygt 7,9 miljarder kronor 2021 till 8,8 miljarder kronor 2024. Utgiftsökningen beror på att medelersättningen beräknas öka och på att antalet nettodagar per barn beräknas öka under prognosperioden.

Nettodagar för olika typer av dagar

Utgifterna och nettodagarna i samband med vård av barn (VAB) beräknas utgöra 88,5 procent av både de totala utgifterna och det totala antalet nettodagar inom tillfällig föräldrapenning under prognosperioden. Prognosen för utvecklingen av dagarna beräknas med hjälp av ett antagande om benägenheten att använda förmånen (mätt i antal dagar per barn) och utvecklingen av antal barn i befolkningen.

Antalet VAB-dagar ökade från 6,7 miljoner dagar 2019 till drygt 8,3 miljoner dagar 2020. Även utgifterna för 2020 var betydligt högre (1,7 miljarder kronor) än för 2019. Att både antalet dagar och utgifterna ökade kraftigt beror på den allmänna smittspridningen av coronaviruset. På grund av coronapandemin har många förskolor och skolor skärpt sina regler kring barns hälsotillstånd när de ska stanna hemma. Det innebär att barn hålls hemma under längre perioder med mildare symptom än annars. Det medförde att benägenheten att ansöka om VAB, mätt i antal dagar per barn, ökade kraftigt under 2020. De skärpta restriktionerna från förskolor och skolor antas ligga kvar under en stor del av 2021 också. Detta antas även fortsättningsvis bidra till en större benägenhet att hålla barnen hemma, men med en förväntad avmattning från andra halvåret 2021. Avmattningen antas bero på att föräldrar hittar andra sätt att hantera barns frånvaro (t.ex. flexibla arbetsformer). Detta antagande är osäkert eftersom det förutsätter att det inte blir en ny kraftig våg av viruset under 2021, med medföljande ytterligare restriktioner. Krispaketet som regeringen lagt fram till följd av pandemin har beaktats i den lagda prognosen. Däremot har eventuella nedstängningar av förskolor och skolor inte tagits med i beräkningen. Sannolikheten att skolorna stängs ned bedöms vara väldigt låg.

Antal utbetalda nettodagar, antal nettodagar per barn i befolkningen inom tillfällig föräldrapenning vid vård av sjukt barn (VAB) och utgifter totalt, utfall och prognos fr.o.m. 2021

Antalet VAB-dagar beräknas öka från knappt 7 miljoner dagar 2021 till drygt 7,2 miljoner dagar år 2024. Antalet uttagna nettodagar varierar över tid och beror till stor del på hur omfattande säsongsinfluensan och andra infektioner har varit under enskilda år. Det genomsnittliga antalet uttagna nettodagar per barn i befolkningen blev drygt 5,2 dagar under 2020. Den kraftiga ökningen under 2020 beror på utbrottet av covid-19. För perioden 2021–2024 förväntas antal uttagna dagar per barn i befolkningen gå från 4,4 till drygt 4,7 dagar. Det har justerats upp i jämförelse med föregående prognos vilket leder till ökning av utgifterna under prognosperioden.

Antalet nettodagar i samband med barns födelse eller adoption utgör drygt 11 procent av det totala antalet nettodagar inom tillfällig föräldrapenning. Dessa dagar antas följa befolkningsutvecklingen för antal födda barn. De beräknas minska från 837 000 dagar i år till 810 000 dagar 2024. Det är osäkert i vilken grad coronapandemin kommer att påverka dessa utgifter framöver. Om pandemin blir långvarig kan den leda till förhöjd arbetslöshet och allmän lågkonjunktur. Det kan i sin tur medföra minskat barnafödande på längre sikt. Konsekvensen av detta skulle bli färre uttagna dagar i samband med barns födelse eller adoption och även färre uttagna VAB-dagar på längre sikt.

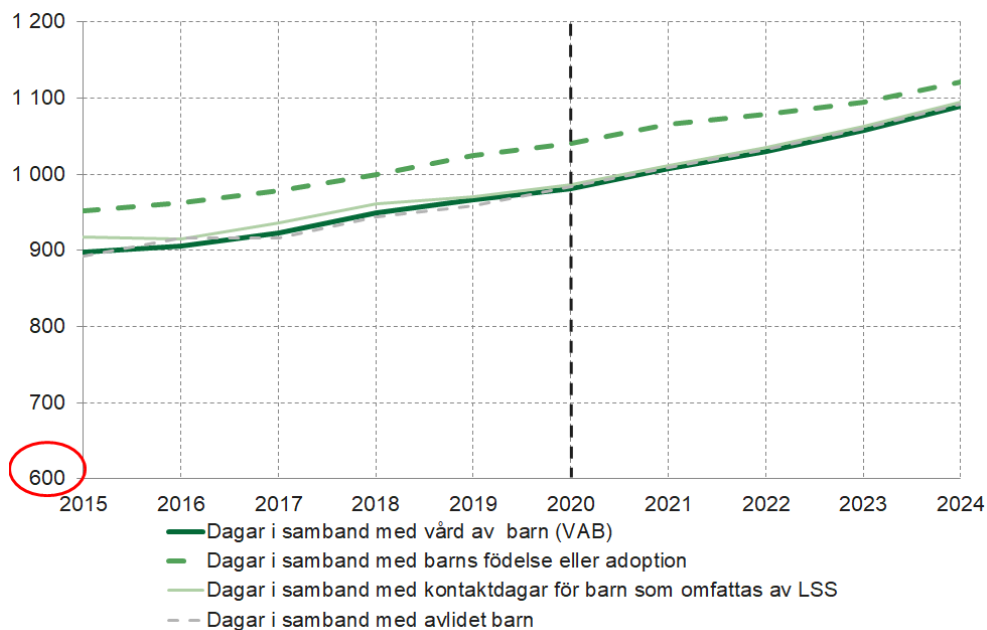
Antalet nettodagar i samband med kontaktdagar för barn som omfattas av LSS utgör en liten del (0,2 procent) av det totala antalet nettodagar. Antalet sådana dagar har skrivits fram med den genomsnittliga ökningstakten från de tre senaste åren. Dagar som tas ut i samband med att ett barn avlidit utgör den minsta andelen (0,1 procent) av det totala antalet nettodagar inom tillfällig föräldrapenning. Antalet dagar på grund av detta beräknas följa utvecklingen av antalet avlidna barn, 0–18 år, i befolkningen.

Medelersättning för olika typer av dagar

Den genomsnittliga ersättningen per dag för tillfällig föräldrapenning har ökat över tid. Medelersättningen för kvinnor är generellt lägre än för män. Skillnaden i medelersättning mellan olika typer av dagar inom tillfällig föräldrapenning förklaras av inkomstskillnaden mellan könen. Medelersättningen för dagar i samband med barns födelse eller adoption är generellt högre än för de andra dagtyperna. Detta beror på att nästan 99 procent av dessa dagar tas ut av män, som i genomsnitt har en högre lön än kvinnor.

Medelersättningen för samtliga dagtyper har skrivits fram med Konjunkturinstitutets prognos över timlöneökningen och prisbasbeloppet. Den totala medelersättningen per dag under år 2021 beräknas till 1 013 kronor. Därefter förväntas den öka successivt till 1 093 kronor per dag år 2024. I diagrammet nedan illustreras medelersättningen för olika typer av dagar inom tillfällig föräldrapenning under perioden 2015–2024.

Medelersättning per dag för olika typer av dagar inom tillfällig föräldrapenning, utfall och prognos fr.o.m. 2020. Kronor

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	7 663 828	8 057 619	8 271 956	8 610 626
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+16 570	+18 990
Volym- och strukturförändringar	+279 322	+206 174	+175 599	+167 842
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	7 943 150	8 263 793	8 464 125	8 797 458
Differens i 1000-tal kronor	+279 322	+206 174	+192 169	+186 832
Differens i procent	+3,6	+2,6	+2,3	+2,2

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för timlöneökningen för 2023 samt höjt prognosen för prisbasbeloppet för åren 2023–2024. Detta innebär att medelersättningen förväntas öka mer än tidigare beräknat, och detta har en ökande effekt på utgifterna under prognosperioden.

Volym- och strukturförändringar

Utgifterna under andra kvartalet i år blev drygt 2,4 miljarder kronor⁴⁵, vilket är 285 miljoner kronor högre än beräknat i förhållande till föregående prognos. Avvikelsen beror främst på en underskattning av antalet utbetalda nettodagar under maj och juni. Med anledning av ett högre antal ansökningar om VAB-dagar under maj och juni än väntat, har antalet VAB-dagar justerats upp under 2021 och med något lägre ökningstakt än 2021 för resten av prognosperioden. Kombinationen av de skärpta restriktionerna från förskolor och skolor i samband med pandemin och pollensäsongen kan ha bidragit till den kraftiga ökningen av inflödet av ansökningar om VAB. Konsekvensen av detta blir en ökning av utgifterna men den sänkta befolkningsprognosen dämpar ökningen av utgifterna.

I den lagda prognosen har Statistiska centralbyråns befolkningsprognos från april 2021 använts. I den nya befolkningsprognosen har antalet födda barn, antalet döda 0–18 år och antalet barn mellan 0–12 år sänkts under prognosperioden jämfört med föregående befolkningsprognos. Detta har en sänkande effekt på utgifterna.

⁴⁵ Juniutfallet är preliminärt.

1:2.12 Graviditetspenning

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	-2 594	0
Anslag ³	640 808	1 304 735	664 390	685 922	718 957
Tilldelade medel	640 808	1 304 735	664 390	683 328	718 957
Utfall/Prognos	626 366	1 229 457	666 984	662 599	691 703
Avvikelse från anslag	14 442	75 278	-2 594	23 323	27 254
Avvikelse från tilldelade medel	14 442	75 278	-2 594	20 729	27 254
Högsta anslagskredit	32 040	32 286	33 219	34 296	35 947
Tillgängliga medel	672 848	1 337 021	697 609	717 624	754 904
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 1,2 miljarder kronor, vilket är 75 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Graviditetspenning kan betalas ut om den försäkrade har ett fysiskt ansträngande arbete eller risker i arbetsmiljön som gör att hen inte kan arbeta under graviditeten. Ersättningsnivån för graviditetspenning är knappt 80 procent av den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst. Den kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning. Inkomsttaket för graviditetspenning uppgår till 7,5 prisbasbelopp.

Analys

Det finns tre drivande faktorer som påverkar utgifterna för graviditetspenning; utvecklingen av antalet mottagare, utvecklingen av antalet nettodagar per mottagare och utvecklingen av medelersättningen. Graviditetspenning har historiskt varit en förmån med starka säsongs- och trögörliga förändringar, vilket tidigare har inneburit att prognoserna varit stabila. Sedan slutet av februari 2021 anses gravida vara i riskgrupp för covid-19 från och med graviditetsvecka 20. Gravida som löper risk att smittas av covid-19 på jobbet kan ansöka om graviditetspenning. Folkhälsomyndigheten rekommenderar nu allmän vaccinering av gravida, vilket de inte gjorde i början av året. Detta har inneburit stora förändringar för utvecklingen av antalet mottagare och antalet nettodagar per mottagare inom graviditetspenningen, vilket i sin tur lett till en kraftig ökning av utgifterna.

Utgifterna för graviditetspenning har ökat markant

Det går att ansöka om graviditetspenning fram till 10 dagar före beräknad födsel och tidigare har antalet dagar per mottagare legat stabilt på cirka 40 dagar. Det innebär att gravida tidigare i genomsnitt ansökte om

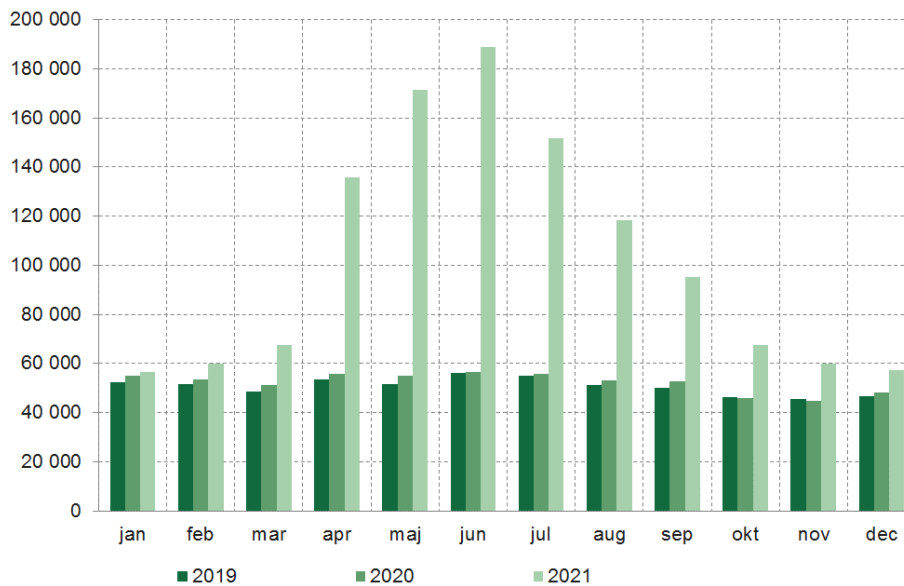
graviditetspenning från och med graviditetsvecka 32 eller 33. Socialstyrelsens beslut att klassa gravida som riskgrupp från och med graviditetsvecka 20 innebär att fler är berättigade till ersättningen under längre tid. Detta har medfört att uttaget av dagar ökade till en nivå om 64 dagar per mottagare i maj 2021. Preliminära siffror visar att antalet dagar fortsätter att öka även i juni 2021, om än i avtagande takt. Det finns en stor osäkerhet i hur mycket antalet uttagna dagar varierar per månad. I takt med att smittspridningen minskar beräknas antalet dagar återgå till normala nivåer. Från 2022 och framåt beräknas antalet dagar återigen vara cirka 40 dagar per mottagare. Under perioden januari–maj 2021 har nettodagarna för graviditetspenning ökat med 79 procent jämfört med samma period 2020.

Utvecklingen av antalet unika mottagare har också ökat avsevärt. En och samma mottagare kan få graviditetspenning under en period som är längre än en månad, vilket innebär att de kan synas i statistiken för mottagare av graviditetspenning under fler månader. Här benämns därför mottagarna som unika och det innebär att de räknas bara den första gången de får graviditetspenning. Fram till och med februari 2021 varierade antalet unika mottagare av graviditetspenning mellan ungefär 1 700 och 2 000 unika mottagare per månad. Efter februari 2021 ökade mottagarantalet markant och nådde en topp om drygt 5 300 mottagare i april 2021. Redan i maj månad sjönk dock antalet unika mottagare till drygt 4 100 mottagare. Antalet mottagare beräknas nu succesivt sjunka tillbaka till normala nivåer, men hur snabbt det kommer att gå är mycket osäkert. Under perioden januari–maj ökade antalet unika mottagare med 60 procent jämfört med samma period 2020.

Till följd av det ökade antalet dagar och mottagare så har utgifterna för graviditetspenning ökat markant och uppgått till knappt 680 miljoner kronor under perioden januari–juni (juniutfallet är preliminärt) 2021. Det är en ökning på 108 procent jämfört med samma period 2020. Det innebär att under de första fem månaderna under 2021 betalades det ut ungefär 52,5 miljoner kronor mer än vad som betalades ut under hela året 2020.

Utgifterna för graviditetspenning förväntas återgå till normala nivåer redan under 2022. Ansökningarna är nu nästan tillbaka på föregående års nivåer i juni 2021. Antalet unika mottagare har också minskat mellan april och maj, medan antalet nettodagar beräknas öka i juni också, om än i avtagande takt. Sammantaget innebär det att utgifterna beräknas öka även i juni för att därefter börja sjunka tillbaka till normala nivåer igen.

För helåret 2021 prognostiseras en höjning med nästan 52 procent jämfört med prognosen som lämnades i april. Utgifterna beräknas därmed att nästan fördubblas mellan 2020 och 2021. Både dagar och mottagare uppvisar en eftersläpning jämfört med ansökningstrycket, vilket gör att det är svårt att prognostisera förändringstakten. Det medför att prognosen är mycket osäker, framförallt på månadsbasis.

Utgifter för graviditetspenning 2019–2021. Tusental kronor. Utfall till och med juni 2021, därefter prognos. Utfallet för juni är preliminärt

Utgifterna för graviditetspenning har ökat succesivt sedan februari och är i juni 2021 mer än tre gånger så höga som juni 2020. Antalet ansökningar och mottagare började sjunka igen redan i maj, medan det totala antalet dagar var som högst i juni. Det innebär att utgifternas minskning fördröjs och syns först ett tag efter att ansökningstrycket minskat. I juli månad beräknas utgifterna åter minska men osäkerheten i hur snabbt utgifterna kommer att sjunka igen är stor. På längre sikt sänks prognosen, vilket beror dels på att återgången till normala utgiftsnivåer väntas gå snabbare men också på att SCB har sänkt prognosen för födda barn.

Osäkerhetsanalys till följd av pandemiutbrottet

Utgifterna för graviditetspenning har höjts kraftigt till följd av att Socialstyrelsen klassat gravida som riskgrupp för covid-19. Folkhälsomyndigheten har nu gått ut med en allmän rekommendation för gravida att vaccinera sig, och i takt med att samhället i stort vaccinerats har smittspridningen minskat. När smittspridningen avtar och gravida kan vaccinera sig så minskar också risken för gravida att smittas och utgifterna för graviditetspenning beräknas sjunka tillbaka till normala nivåer snabbt. Hur snabbt smittan och därmed risken för gravida kommer att minska är mycket osäkert och bidrar till osäkerhet i prognosen.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	810 551	689 741	702 874	738 877
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+1 290	+1 347
Volym- och strukturförändringar	+418 906	-22 757	-41 565	-48 521
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	1 229 457	666 984	662 599	691 703
Differens i 1000-tal kronor	+418 906	-22 757	-40 275	-47 174
Differens i procent	+51,7	-3,3	-5,7	-6,4

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för prisbasbeloppet för 2023 och 2024 samt höjt prognosen för timlönen 2023. Detta har en höjande effekt på prognosen.

Volym- och strukturförändringar

Antalet mottagare och antalet nettodagar per mottagare har ökat markant till följd av att Socialstyrelsen klassat gravida som riskgrupp för covid-19. Prognosen höjs därför med nästan 52 procent under 2021. Utgifterna förväntas nu sjunka tillbaka till normala nivåer snabbare än tidigare samtidigt som SCB har sänkt sin prognos för födda barn. Det innebär att utgifterna för resten av prognosperioden justeras ned med mellan 3 och 7 procent.

1:3 Underhållsstöd

1:3 Underhållsstöd

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	-8 446	-93 830	-144 010	-191 708
Anslag ³	2 627 264	2 593 662	2 722 231	2 733 680	2 744 357
Tilldelade medel	2 627 264	2 585 216	2 628 401	2 589 670	2 552 649
Utfall/Prognos	2 635 710	2 679 046	2 772 411	2 781 378	2 791 935
Avvikelse från anslag	-8 446	-85 384	-50 180	-47 698	-47 578
Avvikelse från tilldelade medel	-8 446	-93 830	-144 010	-191 708	-239 286
Högsta anslagskredit	131 363	129 683	136 111	136 684	137 217
Tillgängliga medel	2 758 627	2 714 899	2 764 512	2 726 354	2 689 866
Överskridande av anslagskredit	0	0	7 899	55 024	102 069

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 2,7 miljarder kronor, vilket är 85 miljoner kronor högre än anslagsbeloppet och 94 miljoner kronor högre än tilldelade medel, men ryms inom medgiven anslagskredit.

Bakgrundsfakta

Anslaget för underhållsstöd består av fullt underhållsstöd, underhållsstöd vid växelvist boende, utfyllnadsbidrag och förlängt underhållsstöd.

Underhållsstöd betalas ut för barn med särlevande föräldrar där den bidragsskyldiga av olika anledningar inte betalar underhållsbidrag eller betalar ett belopp som är lägre än nivån för underhållsstödet. Detta gäller även om föräldrarna har gemensam vårdnad. Underhållsstöd betalas också ut för barn där en förälder ensam adopterat barnet eller när faderskapet inte är fastställt trots att modern medverkat i att få det fastställt.

Underhållsstöd lämnas till och med månaden då barnet har fyllt 18 år och förlängt underhållsstöd från och med månaden efter att barnet fyllt 18 år. För studerande ungdomar lämnas förlängt underhållsstöd från och med månaden efter att de fyllt 18 år till och med juni det år då de fyller 20 år, om hen bedriver studier som ger rätt till förlängt barnbidrag eller till studiehjälp.

När underhållsstöd betalas ut som fullt underhållsstöd ska den bidragsskyldige föräldern återbetala en beräknad del av underhållsstödet till staten. Betalningsskyldigheten beräknas på inkomster enligt den senaste taxeringen. Underhållsstödet är:

- 1 523 kronor (1 673 kronor från och med juli 2021) i månaden till och med månaden när barnet fyller 11 år,
- 1 723 kronor (1 823 kronor från och med juli 2021) i månaden till och med månaden när barnet fyller 15 år och

- 2 073 kronor (2 223 kronor från och med juli 2021) från och med månaden efter att barnet har fyllt 15 år.

Underhållsstöd finansieras delvis genom statsbudgeten, via detta anslag och delvis via inbetalningar från bidragsskyldiga.

Analys

Utgifterna för underhållsstöd drivs av antal barn med underhållsstöd, hur mycket pengar som betalas ut per barn samt hur mycket som betalas in till Försäkringskassan.

Antal barn

Antal barn med underhållsstöd har minskat kontinuerligt sedan 1999 och förväntas fortsätta minska. Under de senaste tre åren minskade antalet barn med underhållsstöd i genomsnitt 5,5 procent per år. Mellan 2019 och 2020 sjönk antalet barn med underhållsstöd med 2,6 procent. Under januari till och med maj 2021 var antalet barn med underhållsstöd 3,2 procent lägre än motsvarande period 2020. Det totala antalet barn med underhållsstöd förväntas bli 170 500 i år och gradvis minska till 166 100 år 2024.

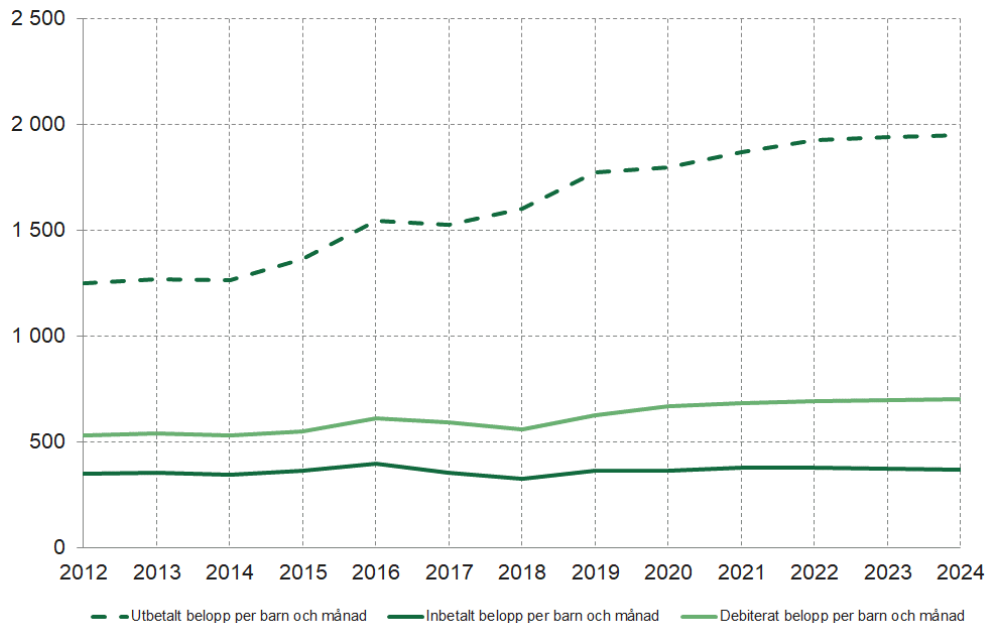
Minskningen antas framförallt bero på att fler föräldrar kommer att sköta underhållsbidraget utan Försäkringskassans inblandning, men också på att underhållsstöd vid växelvist boende har fasats ut och upphörde i sin helhet i januari 2021.

Utbetalningar och inbetalningar

Under 2020 betalades drygt 3,8 miljarder kronor ut i underhållsstöd.

Utbetalningarna minskade med knappt 50 miljoner kronor jämfört med 2019, vilket beror på att antalet barn med underhållsstöd var lägre under 2020. Det genomsnittliga utbetalningsbeloppet per barn och månad, oavsett barnets ålder, har historiskt ökat på grund av en ökande andel barn med fullt underhållsstöd och höjda ersättningsnivåer. Utbetalningsbeloppet per barn och månad förväntas fortsätta att öka kraftigt från och med juli 2021. Det beror på nya regeländringar som medför en höjd ersättningsnivå per barn och månad (se Bakgrundsfakta). Beloppet beräknas öka från 1 798 kronor per barn och månad år 2020 till 1 953 kronor år 2024.

Den direkta inbetalningen från bidragsskyldiga och debiterat belopp samt utbetalt belopp i genomsnitt per barn och månad, utfall t.o.m. 2020 och prognos. Kronor

De direkta inbetalningarna till Försäkringskassan och debiterat belopp per barn och månad minskade mellan 2016 och 2018, vilket är en effekt av att fler gör upp om underhållsbidrag själva och därmed inte uppbär underhållsstöd. Antalet barn med underhållsstöd minskade med 10 000 barn per år mellan 2017 och 2019. Den direkta inbetalningen från bidragsskyldiga till Försäkringskassan beräknas öka från i genomsnitt 364 kronor per barn och månad 2020 till 368 kronor år 2024. Inbetalningarna uppskattas till cirka 755 miljarder kronor i genomsnitt per år under prognosperioden. Det genomsnittliga debiterade beloppet från bidragsskyldiga beräknas öka från 669 kronor per barn och månad under 2020 till 703 kronor år 2024 och uppskattas till cirka 1,4 miljarder kronor per år under prognosperioden.

Inbetalningsgraden, den andel av det debiterade beloppet som blir inbetalat från bidragsskyldiga, beräknas bli 55,4 procent under 2021. Inbetalningsgraden har minskat från 66 procent år 2012 till 56,4 procent år 2020.

Inbetalningarna från Kronofogden utgörs av de fordringar som går vidare till Kronofogden. Det kan alltså röra sig om gamla skulder som betalas i efterhand och där själva skulden (debiteringen) härstammar från tidigare år. Bidragsskyldigas inbetalningar av skulder till Kronofogden uppskattas till 368 miljarder kronor per år under prognosperioden.

Sammantaget beräknas utgifterna för underhållsstödet öka från och med 2021. Anledningen är den höjda ersättningsnivån per barn och månad som träder ikraft från och med första juli 2021.

Det är osäkert till vilken grad pandemin kommer att påverka utgifterna för underhållsstödet på lång sikt. Om pandemin blir långvarig kan den leda till

förhöjd arbetslöshet och allmän lågkonjunktur. Det kan i sin tur leda till att de bidragsskyldigas förmåga att betala tillbaka barnets underhåll försämras på längre sikt. Konsekvensen av detta skulle bli lägre intäkter från bidragsskyldiga till följd av ett lägre debiterat belopp.

Jämförelse med föregående prognos

Prognosen är oförändrad jämfört med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021.

1:4 Adoptionsbidrag

1:4 Adoptionsbidrag

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	20 184	14 784	14 784	14 784	14 784
Tilldelade medel	20 184	14 784	14 784	14 784	14 784
Utfall/Prognos	8 925	9 525	10 162	10 162	10 162
Avvikelse från anslag	11 259	5 259	4 622	4 622	4 622
Avvikelse från tilldelade medel	11 259	5 259	4 622	4 622	4 622
Högsta anslagskredit	605	443	443	443	443
Tillgängliga medel	20 789	15 227	15 227	15 227	15 227
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 10 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Adoptionsbidrag betalas ut till föräldrar för att täcka en del av kostnaden för att adoptera ett barn yngre än 10 år från ett annat land. För att kunna ansöka om adoptionsbidrag ska adoptionen vara förmedlad av en organisation som är auktoriserad av Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd. Bidraget är på 75 000 kronor.

Analys

Utgifterna för adoptionsbidraget drivs av hur många barn som adopteras från andra länder till Sverige och när föräldrarna ansöker om bidraget. Under perioden januari-maj 2021 har det anlät 47 barn till Sverige genom internationella adoptioner och hittills i år har det delats ut 60 bidrag. Det motsvarar en höjning med 47 procent när det gäller ankomna barn (12 fler barn har anlät) men en minskning med 6 procent för bidragen och

utgifterna. Minskningen i utgifterna motsvarar 4 bidrag färre under de fem första månaderna av 2021 jämfört med 2020.

Adoptionsorganisationerna ser att de trots rådande läge och reserestriktioner har lyckats förmedla ett större antal adoptioner än de beräknat under 2020. Organisationerna beräknar att antalet anlända barn 2021 kommer vara detsamma som 2020. Antalet anlända barn hittills har varit fler och det indikerar att det kommer att ske fler internationella adoptioner 2021 jämfört med 2020. Det innebär att prognosen höjs för 2021 och 2022. På längre sikt ligger prognosen platt, eftersom osäkerheterna kring hur adoptionerna långsiktig påverkats av pandemiutbrottet är svårt att prognostisera.

Osäkerhetsanalys till följd av pandemiutbrottet av covid-19

Internationella adoptioner har minskat stadigt de senaste 10 åren, från en nivå på 750 barn år 2009 till 92 anlända barn år 2020. I dagens läge med globala och omfattande reserestriktioner beräknas internationella adoptioner i Sverige fortsätta ligga på samma nivå även under 2021 och delar av 2022. En internationell adoptionsprocess tar tid att genomföra och innebär oftast en hel del resande för adoptivföräldrarna. Adoptionsprocesserna försvåras och försenas när resandet länder emellan begränsas. Däremot ser de organisationer som har hand om internationella adoptioner inget minskat intresse för att adoptera internationellt. När reserestriktioner lättas upp beräknas därför antalet internationella adoptioner så småningom återhämta sig till samma nivå eller nästan samma nivå som åren precis före pandemin. Att förutse när globala reserestriktioner kommer att lätta upp är oerhört svårt. Osäkerheten i prognosen är därför mycket stor.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	7 980	8 460	10 237	10 831
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	+1 545	+1 702	-75	-669
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	9 525	10 162	10 162	10 162
Differens i 1000-tal kronor	+1 545	+1 702	-75	-669
Differens i procent	+19,4	+20,1	-0,7	-6,2

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Antalet internationella adoptioner förväntas återigen öka under 2021, efter en kraftig minskning till följd av pandemiutbrottet. Prognosen höjs för 2021 och 2022 med cirka 20 procent för att sedan ligga platt under 2023 och

2024. Det innebär små justeringar även på längre sikt och prognosen justeras ned 2023 och 2024.

1:6 Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag

Prognos anslag. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Hela anslaget	3 960 359	3 923 859	4 781 343	4 880 059	4 920 131
Därav					
1:6.4 Vårdbidrag för funktionshindrade barn	1 959 849	951 191	213 360	109 182	0
1:6.2 Omvårdnadsbidrag	1 601 157	2 509 295	4 197 949	4 407 846	4 628 238
1:6.3 Statlig ålderspensionsavgift för vårdbidrag för funktionshindrade barn	202 248	198 355	38 304	-26 613	-141 118
1:6.1 Statlig ålderspensionsavgift för omvårdnadsbidrag	197 105	265 018	331 730	389 644	433 011

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Detaljerade uppgifter om den statliga ålderspensionsavgiften återfinns i bilaga 4. Där finns förutom anslagsbelastning även uppgifter om preliminär avgift, reglering avseende förhållandena tre år tidigare, prognostiserad avgift för respektive år samt en jämförelse med föregående prognos.

Övergångsperioden mellan vårdbidrag och omvårdnadsbidrag

Den 1 januari 2019 infördes omvårdnadsbidraget samtidigt som möjligheten att ansöka om vårdbidraget upphörde. Det har inneburit ett högt ansökningstryck och en hög arbetsbelastning på verksamheten. Uppdraget har varit att handlägga omvårdnadsbidraget samtidigt som vårdbidraget ska upphöra. De försäkrade får retroaktiv utbetalning för den perioden de väntat på ersättning om de beviljas omvårdnadsbidrag.

När omvårdnadsbidraget infördes i januari 2019 fanns det fortfarande cirka 14 000 vårdbidragsansökningar kvar att handlägga. Det innebär att även om omvårdnadsbidraget infördes i januari 2019 så beviljades fortfarande vårdbidrag under första halvåret av 2019. Antalet mottagare av vårdbidrag var därför som högst i maj 2019 – drygt 62 000 mottagare.

Den 1 juli 2020 trädde nya övergångsbestämmelser för vårdbidraget i kraft. De nya bestämmelserna gjorde det möjligt för Försäkringskassan att förlänga vårdbidrag som upphör eller har upphört. Sedan de nya övergångsreglerna trädde i kraft har cirka 14 200 vårdbidragsmottagare fått sina bidrag förlängda i väntan på att deras ansökningar om omvårdnadsbidraget handläggs.

Utgifterna för både omvårdnadsbidrag och vårdbidrag påverkas för tillfället i princip bara av hur snabbt övergången från vårdbidrag till omvårdnadsbidrag går. Det beror på att beståndet av försäkrade (föräldrar till barn med funktionsnedsättning) förändras långsamt i vanliga fall. Variationen i utgifterna som härstammar från eventuella förändringar i beståndet döljs till följd av reformens inverkan på utgifterna. I dagsläget beräknas vårdbidraget ha upphört i sin helhet 2023. Än så länge beräknas omvårdnadsbidraget på längre sikt uppvisa samma mönster som vårdbidraget har haft historiskt, men detta kan komma att ändras när övergången väl är helt genomförd.

1:6.2 Omvårdnadsbidrag

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	0	0	0	0	0
Anslag ³	1 990 957	2 676 955	5 105 776	5 430 951	5 398 079
Tilldelade medel	1 990 957	2 676 955	5 105 776	5 430 951	5 398 079
Utfall/Prognos	1 601 157	2 509 295	4 197 949	4 407 846	4 628 238
Avvikelse från anslag	389 800	167 660	907 827	1 023 105	769 841
Avvikelse från tilldelade medel	389 800	167 660	907 827	1 023 105	769 841
Högsta anslagskredit	99 547	133 847	255 288	271 547	269 903
Tillgängliga medel	2 090 504	2 810 802	5 361 064	5 702 498	5 667 982
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 2,5 miljarder kronor, vilket är 168 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Bestämmelserna om omvårdnadsbidrag trädde i kraft den 1 januari 2019.

Föräldrar till barn med funktionsnedsättning kan få omvårdnadsbidrag. Bidraget baseras på den omvårdnad och tillsyn som barnet behöver utöver vad som är vanligt för barn i samma ålder utan funktionsnedsättning. Omvårdnadsbidrag betalas ut längst till och med juni månad det år barnet fyller 19 år.

Omvårdnadsbidraget kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån. Hel förmån motsvarar 2,5 prisbasbelopp. Om bidraget avser flera barn kan mer än ett helt omvårdnadsbidrag utgå. När den ansökande har fått ett beslut om omvårdnadsbidrag får hen en retroaktiv betalning för perioden sedan ansökan gjordes.

Analys

Utgifterna för omvårdnadsbidrag drivs av antalet nybeviljade mottagare och hur länge de har stått i kö för att få sitt beslut. Väntetiden avgör hur stor den

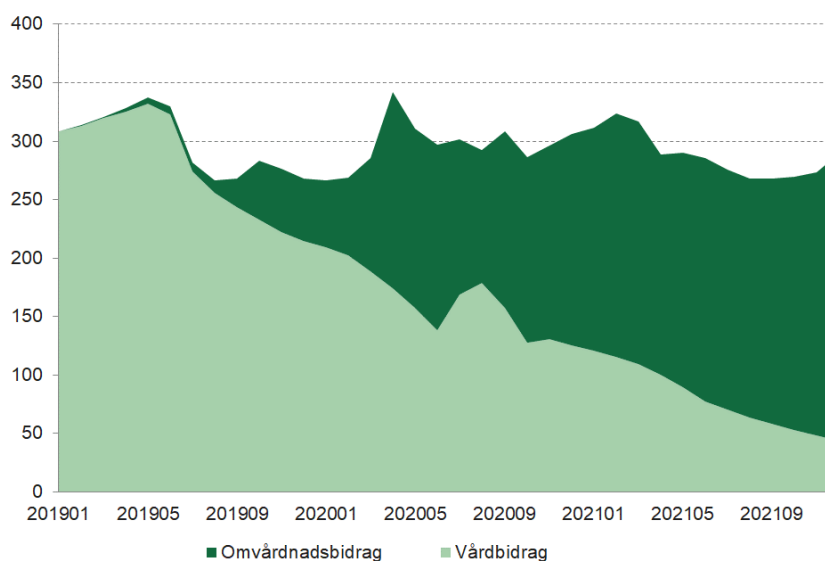
retroaktiva utbetalningen blir. Övergångsfasen mellan vårdbidrag och omvårdnadsbidrag har orsakat långa handläggningstider och således köer i balansen. Det har inneburit att den andel av utgifterna som bestått av retroaktiv utbetalning hittills har varit hög.

I dagsläget har drygt 10 700 mottagare förlängt vårdbidrag, vilket innebär att det finns en andel nybeviljade omvårdnadsbidragsmottagare som har haft förlängt vårdbidrag ända tills de fått beslut om omvårdnadsbidrag. Detta har en sänkande effekt på andelen retroaktiv utbetalning, eftersom det inte utgår någon retroaktiv utbetalning till dem som får sitt vårdbidrag avslutat samtidigt som de får omvårdnadsbidraget beviljat.

Mellan mars och april sjönk utgifterna för omvårdnadsbidraget med 9 procent, vilket beror på att den retroaktiva utbetalningen minskade med 36 procent medan den ordinarie utbetalningen ökade med 5 procent. Under maj och juni har den retroaktiva andelen succesivt sjunkit ännu mer. Den ordinarie utbetalningen förväntas öka i en stadig takt om 5 procent månadsvis 2021. Den retroaktiva andelen av utbetalningen beräknas minska under juli och augusti, vilket innebär en total sänkning för utgifterna de månaderna.

Till hösten beräknas utgifterna öka igen och från september och framåt beräknas utgifterna öka med mellan 6 och 9 procent månadsvis. Antalet nybeviljade mottagare och utbetalningen som sker på ordinarie dagar beräknas fortsätta i jämn takt. Utvecklingen i andel av utgifterna som sker retroaktivt är mera osäker och känsligare för variation i produktionstakten och kan därför exempelvis påverkas mer av lägre produktionstakt under sommaren.

Utgifter för omvårdnadsbidrag och vårdbidrag 2020–2021. Tusental kronor. Utfall till och med maj 2021. Prognos från juni 2021 och framåt

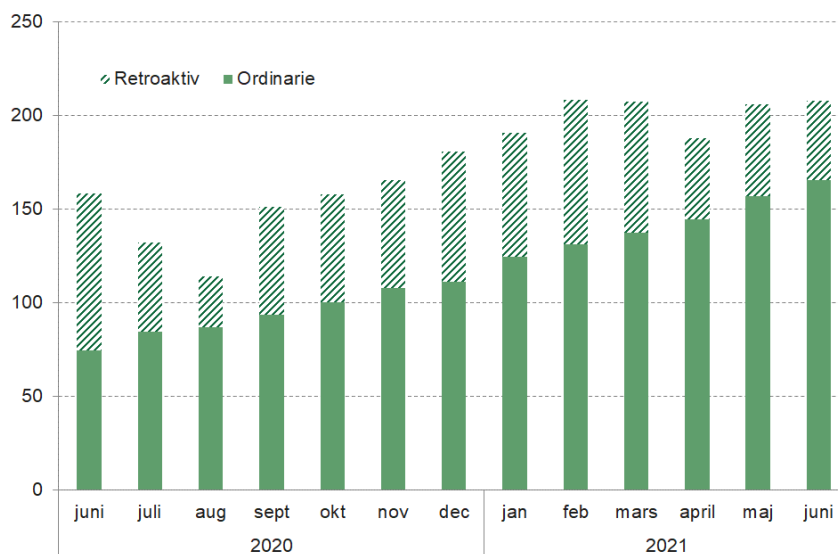

Utgifterna för omvårdnadsbidraget under april och maj 2021 blev 0,1 procent högre än tidigare prognostiserat. Preliminära siffror från juni 2021

visar att utfallet blev 3 procent högre än tidigare prognostiserat. Under juli och augusti beräknas utgifterna däremot minska till följd av att den retroaktiva andelen av utbetalningarna minskar i snabbare takt än tidigare prognostiserat. Utgifterna för omvårdnadsbidraget beräknas öka i långsammare takt under hela prognosperioden. Samtidigt som andelen retroaktiv utbetalning minskar så fortsätter de ordinarie utbetalningarna öka i stabil takt, vilket gör att den retroaktiva andelen har mindre inverkan på utgifterna i framtiden.

Under april och maj 2021 blev utgifterna för vårdbidraget blev 5,2 procent lägre än tidigare prognostiserat. Det preliminära utfallet för juni 2021 visar att utgifterna blev 18 procent lägre än tidigare prognostiserat. Utgifterna förväntas därför sjunka gradvis i en snabbare takt än tidigare prognostiserat med ungefär 10 procent månadsvis under 2021 och därefter något snabbare under 2022. På längre sikt lämnas prognosen oförändrad och vårdbidraget beräknas ha upphört i sin helhet under 2023. Prognosen för vårdbidrag påverkas i allra högsta grad av hur utvecklingen i omvårdnadsbidraget går. Osäkerheten i prognosen är därför stor och ökar ju längre prognoshorisonten är.

Utgifter för omvårdnadsbidrag fördelade på ordinarie och retroaktiva utbetalningar. Tusental kronor. Utfall för perioden juni 2020-juni 2021

Under helåret 2020 utgjorde de retroaktiva utbetalningarna i genomsnitt 45 procent av utgifterna för omvårdnadsbidraget. I diagrammet ovan syns att andelen retroaktiva utbetalningar succesivt har minskat under året som gått. Den retroaktiva andelen utgjorde i genomsnitt ungefär en tredjedel av utgifterna under sista kvartalet 2020 och första kvartalet 2021. Under andra kvartalet 2021 har andelen sjunkit till i genomsnitt 22 procent av utgifterna. De retroaktiva utbetalningarna har varierat medan de ordinarie utbetalningarna ökat jämnt med 5 procent per månad under första halvåret 2021.

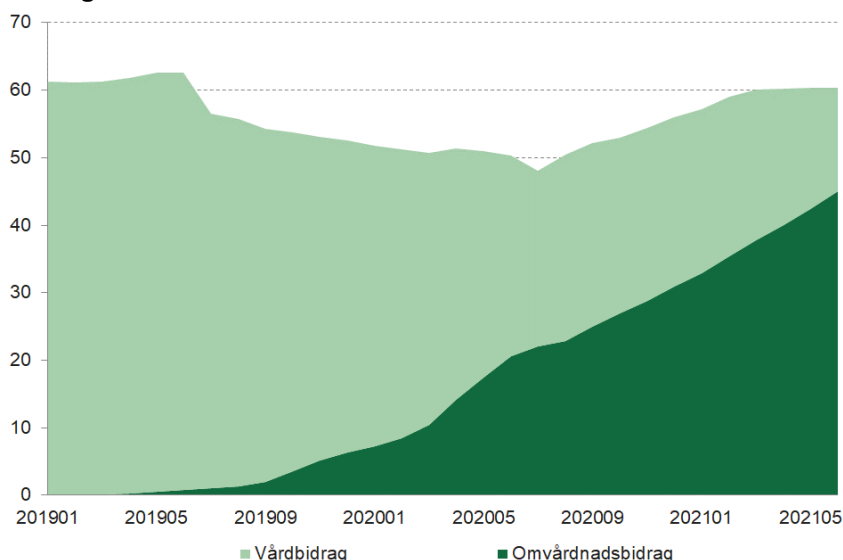
Mottagare av omvårdnadsbidrag och vårdbidrag

Sedan övergången införts har beståndet varierat, då vårdbidragen i början upphörde snabbare än omvårdnadsbidragen blev beviljade. Efter att vårdbidragen förlängdes under sommaren och hösten 2020 så har det omvända förhållandet gällt. Under första halvåret 2021 har det beviljats i genomsnitt ungefär 2 400 omvårdnadsbidrag per månad. Antalet mottagare som flödar ut ur vårdbidraget har ökat succesivt under första halvåret 2021, från knappt 1 000 i januari till ungefär 2 600 i juni. I juni har det flödat ut fler mottagare ur vårdbidraget än mottagare som fått beviljat omvårdnadsbidrag. Detta beror på att vårdbidrag upphör i juni det året barnet fyller 19 och utflödet från vårdbidrag (och så småningom också omvårdnadsbidrag) alltid är som högst i juni månad.

Föräldrar kan ha flera barn som är beviljade omvårdnadsbidrag samtidigt och barnens sammanlagda behov räknas då ihop i ett beslut. Det innebär att det kan finnas fler än 1 barn per mottagare. I maj 2021 hade 18 procent av omvårdnadsbidragsmottagarna beslut för 2 barn. Det går också att ha omvårdnadsbidrag beviljat för fler än 2 barn men det är en väldigt liten andel föräldrar som har det. Vanligast är det att ha omvårdnadsbidrag beviljat för 1 barn och cirka 80 procent av omvårdnadsbidragen är beviljade för 1 barn.

Två föräldrar kan också dela på omvårdnadsbidraget för ett och samma barn, vilket innebär att det kan finnas flera mottagare per 1 barn. I maj 2021 delade 18 procent av mottagarna sitt omvårdnadsbidrag helt jämnt. 81 procent av omvårdnadsbidragsmottagarna är däremot enskilda mottagare av omvårdnadsbidrag.

Sammanlagt innebär det att i dagsläget finns ungefär lika många barn och mottagare i beståndet av omvårdnadsbidraget, även om en del mottagare har omvårdnadsbidrag beviljat för flera barn medan några barn har två föräldrar som delar på sitt omvårdnadsbidrag.

**Antal mottagare av vårdbidrag och omvårdnadsbidrag 2019–juni 2021.
Mottagare i tusental**

I juni 2021 är antalet omvårdnadsbidragsmottagare knappt 45 000 medan vårdbidragsmottagarna är drygt 15 300. Förändringstakten i antalet nybeviljade mottagare av omvårdnadsbidraget beräknas att fortsätta som tidigare under 2021. Under 2021 beräknas den absoluta majoriteten av vårdbidrag att ha upphört.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	2 760 743	4 653 170	4 967 613	5 068 993
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+10 180	+20 317
Volym- och strukturförändringar	-251 448	-455 221	-569 946	-461 071
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	2 509 295	4 197 949	4 407 846	4 628 238
Differens i 1000-tal kronor	-251 448	-455 221	-559 767	-440 755
Differens i procent	-9,1	-9,8	-11,3	-8,7

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.
Överföring till/från andra anslagsposter

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt prognosen för prisbasbeloppet för år 2023 och 2024, vilket har en höjande effekt på prognosen.

Volym- och strukturförändringar

Den retroaktiva andelen av utgifterna har sjunkit snabbare än tidigare prognostiserats och beräknas att fortsätta minska hela prognosperioden ut. Det medför en sänkning om cirka 10 procent årligen.

1:6.4 Vårdbidrag för funktionshindrade barn

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-16 952	0	0	0	0
Anslag ³	2 301 081	2 226 528	246 426	113 965	0
Tilldelade medel	2 284 129	2 226 528	246 426	113 965	0
Utfall/Prognos	1 959 849	951 191	213 360	109 182	0
Avvikelse från anslag	341 232	1 275 337	33 066	4 783	0
Avvikelse från tilldelade medel	324 280	1 275 337	33 066	4 783	0
Högsta anslagskredit	115 054	111 326	12 321	5 698	0
Tillgängliga medel	2 399 183	2 337 854	258 747	119 663	0
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 951 miljoner kronor, vilket är 1,3 miljarder kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

Vårdbidraget avskaffades den 1 januari 2019 och ersattes med omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning. Bidraget baserades på en sammanvägning av såväl barnets behov av omvårdnad och särskild tillsyn som merkostnader. Bedömningen gjordes i förhållande till vad som är vanligt för barn i samma ålder utan funktionsnedsättning. Vårdbidraget betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån. Hel förmån motsvarar 2,5 prisbasbelopp. Om bidraget avser flera barn kan mer än ett helt omvårdnadsbidrag utgå.

Analys

Se analysavsnittet för omvårdnadsbidrag.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	1 078 516	235 585	109 182	0
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+224	-
Volym- och strukturförändringar	-127 324	-22 225	-224	-
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	951 191	213 360	109 182	0
Differens i 1000-tal kronor	-127 324	-22 225	0	0
Differens i procent	-11,8	-9,4	0,0	0,0

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Ändrade makroekonomiska antaganden

Konjunkturinstitutet har höjt sin prognos för prisbasbeloppet för 2023. Det har en höjande effekt på prognosen.

Volym- och strukturförändringar

Utflödet av mottagare från vårdbidrag beräknas gå i snabbare takt än tidigare prognostiserat. Det har en sänkande effekt om ungefär 10 procent för 2021 och 2022. På lång sikt är prognosen oförändrad. Vårdbidraget beräknas ha upphört i sin helhet år 2023.

1:8 Bostadsbidrag

1:8 Bostadsbidrag

Prognos anslagspost. Beloppen anges i tusental kronor

	2020 ¹	2021	2022	2023 ²	2024 ²
Ingående överföringsbelopp	-107 516	0	0	0	0
Anslag ³	5 837 176	5 740 666	4 600 000	4 475 593	4 329 911
Tilldelade medel	5 729 660	5 740 666	4 600 000	4 475 593	4 329 911
Utfall/Prognos	5 283 596	5 055 530	4 286 404	4 021 148	3 878 535
Avvikelse från anslag	553 580	685 136	313 596	454 445	451 376
Avvikelse från tilldelade medel	446 064	685 136	313 596	454 445	451 376
Högsta anslagskredit	237 308	259 033	230 000	223 779	216 495
Tillgängliga medel	5 966 968	5 999 699	4 830 000	4 699 372	4 546 406
Överskridande av anslagskredit	0	0	0	0	0

¹ Utfall.

² Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

³ Enligt budgetversion BP22:1

Utgifterna för anslagsposten 2021 beräknas bli 5,1 miljarder kronor, vilket är 685 miljoner kronor lägre än anslagsbeloppet och tilldelade medel.

Bakgrundsfakta

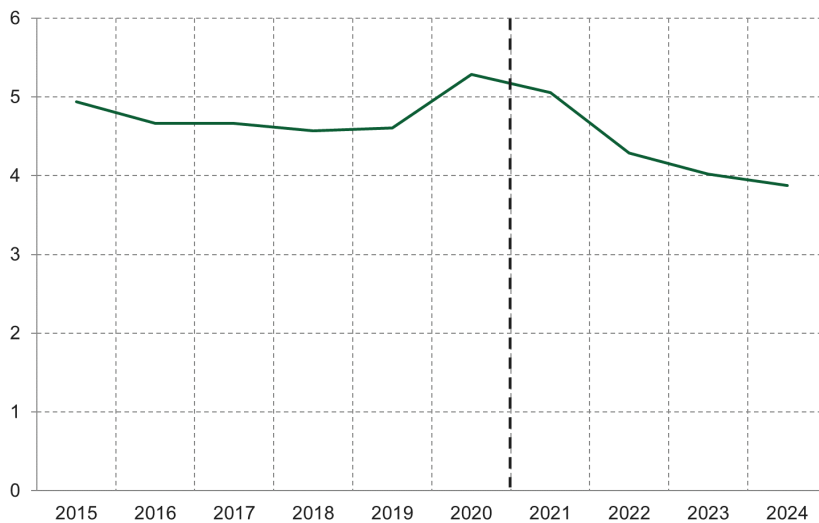
Bostadsbidraget betalas ut till barnfamiljer samt ungdomar som fyllt 18 men inte 29 år. Syftet med bidraget är att ge ekonomiskt svaga hushåll möjlighet att hålla sig med goda och tillräckligt rymliga bostäder. Beroende på vilken grupp man tillhör består bidraget av olika delar. Bostadsbidragets storlek bestäms av såväl bostadens storlek och kostnad som hushållets inkomst och sammansättning.

Bostadsbidrag för barnfamiljer består dels av ett bidrag till kostnaden för bostaden, dels av särskilda bidrag för hemmavarande barn eller barn som bor växelvis samt umgängesbidrag för tidvis boende barn. Bostadsbidrag till hushåll utan barn (ungdomshushåll) består däremot endast av bidrag för kostnaden för bostaden.

Under andra halvåret 2020 och 2021 finns ett tilläggsbidrag för barnfamiljer. Detta beräknas som 25 procent av det ordinarie bostadsbidraget.

Analys

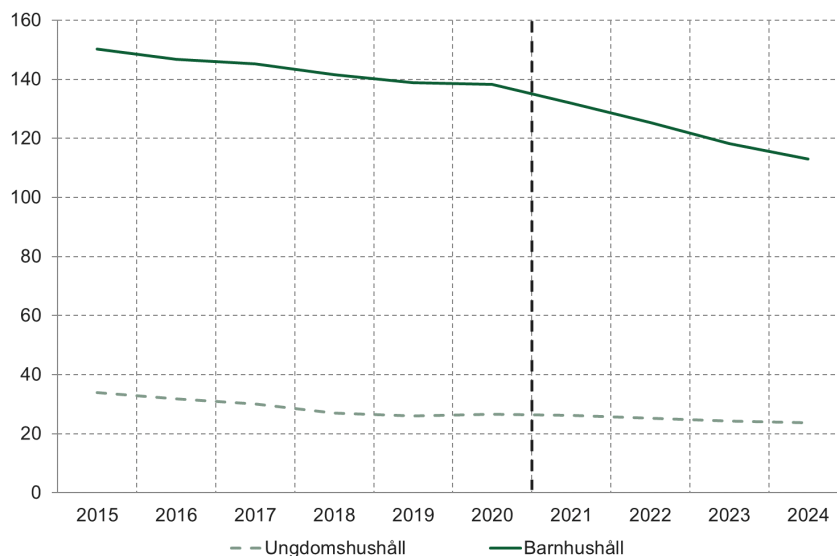
Utgifterna för bostadsbidrag under 2020 blev cirka 5,3 miljarder kronor, vilket är 15 procent högre än utgiften under 2019. Orsaken till detta var främst det tilläggsbidrag som gjorde att barnfamiljer fick 25 procent högre bidrag under andra halvåret. Dessutom gjorde coronapandemin att fler fick rätt till bostadsbidrag. Kostnaden för tilläggsbidraget blev 580 miljoner kronor under 2020. På grund av eftersläpningar i handläggningen har det tillkommit ytterligare mindre utbetalningar av tilläggsbidraget även under första halvåret av 2021. Än så länge är dessa försenade utbetalningar på ungefär 7 miljoner kronor. Tilläggsbidraget återkommer under andra halvåret även i år, med samma kriterier som förra året. Och precis som ifjol innebär detta att utgifterna förväntas öka med 580 miljoner kronor. Sammanlagt väntas ändå utgifterna att sjunka något under 2021 till 5,1 miljarder kronor. Nästa år minskar utgifterna till 4,3 miljarder kronor och för kommande år sjunker sedan utgifterna ytterligare till 3,9 miljarder för 2024, se diagram nedan.

Utgifter för bostadsbidrag. Miljarder kronor, årsdata 2015–2024

Den största delen av bostadsbidraget betalas ut till barnfamiljer. Av det preliminära bostadsbidraget beräknas 94 procent i år gå till barnhushåll och resterande del till ungdomshushåll utan barn. För kommande år sjunker andelen till 93 procent eftersom antalet barnhushåll med bostadsbidrag minskar i snabbare takt än ungdomshushållen.

Medelersättningen beräknas år 2021 till 3 270 kronor per månad inklusive tilläggsbidraget (2 904 kronor exklusive tilläggsbidraget) för barnhushåll och 1 021 kronor per månad för ungdomshushåll. Jämfört med 2020 beräknas medelersättningen öka med 8 kronor för barnhushåll. Under 2022 sjunker medelersättningen till 2 929 kronor på grund av att tilläggsbidraget tas bort för att därefter börja öka svagt. För ungdomshushållen ökar medelersättningen med 20 kronor (2 procent) i år och fortsätter öka i samma takt även kommande år.

Antalet hushåll med bostadsbidrag beräknas vara i genomsnitt 158 100 under 2021, fördelat på 131 900 barnhushåll och 26 200 ungdomshushåll. Jämfört med 2020 beräknas antalet hushåll minska med 4 procent, där barnhushållen står för den största minskningen. Därefter väntas antalet hushåll minska med ungefär 5 procent per år fram till 2024. För hushållens långsiktiga utveckling, se diagrammet nedan.

Antal hushåll med bostadsbidrag. Tusental, årsdata 2015–2024

Osäkerhetsanalys

I denna prognos har vi antagit att pandemiutbrottet minskar under sommaren för att sedan klinga av under resten av 2021. Skulle pandemin däremot bli långvarig och många blir arbetssökande under en längre tid så kan antalet personer som har rätt till bostadsbidrag fortsätta att ligga kvar på en hög nivå vilket skulle öka utgifterna.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021. Beloppen anges i tusental kronor.

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	5 199 986	4 433 579	4 206 287	4 014 060
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-144 456	-147 175	-185 139	-135 525
Regelförändringar	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	5 055 530	4 286 404	4 021 148	3 878 535
Differens i 1000-tal kronor	-144 456	-147 175	-185 139	-135 525
Differens i procent	-2,8	-3,3	-4,4	-3,4

¹ Prognoser är osäkra. Osäkerheten ökar ju längre tidshorisont som prognosen avser.

Volym- och strukturförändringar

Utfallen för april och maj var något lägre än föregående prognos. Framst berodde det på att barnhushållen blev färre än förväntat. Även ansökningarna har minskat under det andra halvåret efter att ha varit på en hög nivå det senaste året. Detta gör att prognosen sänks för innevarande år. Detta får även effekt för kommande år som sänker prognosen med mellan

3 och 5 procent. Framskrivningen är gjord med hjälp av SCB:s FASIT-modell⁴⁶.

⁴⁶ FASIT 2019 v2

Sammanfattande tabell över anslagsuppföljning inom Försäkringskassans ansvarsområde 2022

Belopp anges i tusental kronor											
		Ingående överförings belopp 2021	Anslag 2022	Tilldelade medel 2022	Prognos 2022	Avvikelse från anslag	Avvikelse från tilldelade medel	Högsta anslagskredit	Tillgängliga medel	Överskrivande av anslagskredit	
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg											
1.4	1.4.1	Statlig tandvårdsstöd	0	6 896 953	6 896 953	7 053 669	-156 716	-156 716	344 847	0	6 896 953
1.6		Bidrag till folkhälsa och sjukvård	0	8 275	8 275	9 973	-1 698	-1 698	0	0	8 275
1.6	1.6.37	Smittbärarpenning	0	8 000	8 000	9 350	-1 350	-1 350	0	0	8 000
	1.6.27	Statlig ålderspensionsavgift för smittbärarpenning	0	275	275	623	-348	-348	0	0	275
1.7	1.7	Sjukvård i internationella förhållanden	0	512 118	512 118	511 472	646	646	25 605	0	512 118
4.3	4.3	Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	0	263 395	263 395	167 803	95 592	95 592	13 169	0	263 395
4.4	4.4	Kostnader för statlig assistansersättning	0	24 883 222	24 883 222	25 043 066	-159 844	-159 844	1 244 161	0	24 883 222
		Summa	0	32 563 963	32 563 963	32 785 983	-222 020	-222 020	1 627 782	0	32 563 963
Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning											
1.1		Sjukpenning och rehabilitering m.m.	-224 964	38 271 230	38 046 266	38 046 376	224 854	-110	1 743 411	-224 964	38 271 230
	1.1.21	Sjukpenning	-205 943	33 412 000	33 206 057	33 265 123	146 877	-59 066	1 670 800	-205 943	33 412 000
	1.1.19	Rehabiliteringspenning	-19 021	696 000	676 979	699 675	-3 675	-22 696	34 800	-19 021	696 000
	1.1.20	Arbetsbatalmedel m.m.	0	134 100	134 100	123 100	11 000	11 000	6 705	0	134 100
	1.1.15	Närståendepenning	0	182 000	182 000	182 139	-139	-139	9 100	0	182 000
	1.1.8	Sjukpenning respektive rehabiliteringspenning i särskilda fall	0	187 884	187 884	189 513	-1 629	-1 629	9 394	0	187 884
	1.1.5	Boendeställning	0	256 246	256 246	252 657	3 589	3 589	12 812	0	256 246
	1.1.18	Statlig ålderspensionsavgift för sjukpenning	0	3 339 000	3 339 000	3 271 586	67 414	67 414	0	0	3 339 000
	1.1.17	Statlig ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning	0	46 000	46 000	45 326	674	674	0	0	46 000
	1.1.16	Statlig ålderspensionsavgift för närståendepenning	0	18 000	18 000	17 257	743	743	0	0	18 000
1.2		Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	-872 693	39 120 000	38 247 307	39 267 661	-147 661	-1 020 354	1 732 300	-872 693	39 120 000
1.2	1.2.5	Aktivitets- och sjukersättningar	-755 852	29 721 000	28 962 915	29 885 288	-164 288	-922 373	1 486 050	-755 852	29 721 000
	1.2.6	Bostadstillägg till personer med aktivitets- och sjukersättningar	-114 608	4 925 000	4 810 932	4 916 886	8 114	-106 494	246 250	-114 608	4 925 000
	1.2.8	Statlig ålderspensionsavgift för aktivitets- och sjukersättningar	0	4 474 000	4 474 000	4 465 487	8 513	8 513	0	0	4 474 000
1.3		Merkostnadsersättning och handikappersättning	0	1 383 000	1 383 000	1 348 000	35 000	35 000	69 150	0	1 383 000
1.3	1.3.1	Handikappersättningar	0	986 000	986 000	980 000	6 000	6 000	49 300	0	986 000
	1.3.2	Merkostnadsersättning	0	397 000	397 000	368 000	29 000	29 000	19 850	0	397 000
1.4		Arbetskadeersättning m.m.	0	2 267 000	2 267 000	2 241 504	25 496	25 496	0	0	2 267 000
1.4	1.4.5	Arbetskadelivranta	0	2 116 000	2 116 000	2 094 373	21 627	21 627	105 800	0	2 116 000
	1.4.4	Statlig ålderspensionsavgift för arbetskadelivranta	0	151 000	151 000	147 131	3 869	3 869	0	0	151 000
1.5		Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	0	36 298	36 298	36 649	-351	-351	0	0	36 298
1.5	1.5.3	Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	0	34 679	34 679	34 781	-102	-102	1 733	0	34 679
	1.5.4	Statlig ålderspensionsavgift för ersättning inom det statliga personskadeskyddet	0	1 619	1 619	1 868	-249	-249	0	0	1 619
1.6		Bidrag för sjukkrivningsprocessen	0	1 494 000	1 494 000	1 494 000	0	0	0	0	1 494 000
	1.6.3	Finansiell samordning genom samordningsförbund	0	339 000	339 000	339 000	0	0	0	0	339 000
	1.6.4	Medicinsk service	0	55 000	55 000	55 000	0	0	0	0	55 000
	1.6.5	Rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen	0	700 000	700 000	700 000	0	0	0	0	700 000
	1.6.8	Arbetsplatsinriktad rehabiliteringsstöd	0	150 000	150 000	150 000	0	0	0	0	150 000
	1.6.9	Försäkringsmedicinska utredningar	0	250 000	250 000	250 000	0	0	0	0	250 000
	1.6.10	Bidrag till hälso- och sjukvården	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.7	1.7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	0	755 000	755 000	282 000	473 000	473 000	37 750	0	755 000
		Summa	-1 097 657	83 326 528	82 228 871	82 716 190	610 338	-487 319	3 690 144	-1 097 657	83 326 528
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn											
1.1		Barnbidrag	0	33 730 964	33 730 964	33 667 220	63 744	63 744	1 686 546	0	33 730 964
	1.1.1	Allmänt barnbidrag	0	29 650 429	29 650 429	29 597 027	53 402	53 402	1 482 521	0	29 650 429
	1.1.2	Flerbarnstillägg	0	3 772 868	3 772 868	3 762 850	10 018	10 018	188 643	0	3 772 868
	1.1.3	Förlångt barnbidrag	0	283 457	283 457	280 374	3 083	3 083	14 172	0	283 457
	1.1.4	Tilläggsbelopp vid familjeförman	0	24 210	24 210	26 969	-2 759	-2 759	1 210	0	24 210
1.2		Föräldraförsäkring	-77 007	48 435 470	48 358 463	44 939 416	3 496 054	3 419 047	2 204 328	-77 007	48 435 470
	1.2.9	Föräldrapenning	0	35 373 542	35 373 542	32 033 796	3 339 746	3 339 746	1 768 677	0	35 373 542
	1.2.11	Tillfällig föräldrapenning	-77 007	8 048 642	7 971 635	8 263 793	-215 151	-292 158	402 432	-77 007	8 048 642
	1.2.12	Graviditetspenning	0	664 390	664 390	666 984	-2 594	-2 594	33 219	0	664 390
	1.2.8	Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapenning	0	753 896	753 896	762 516	-8 620	-8 620	0	0	753 896
	1.2.4	Statlig ålderspensionsavgift för föräldrapenning	0	3 535 216	3 535 216	3 153 318	381 898	381 898	0	0	3 535 216
	1.2.10	Statlig ålderspensionsavgift för graviditetspenning	0	59 784	59 784	59 009	775	775	0	0	59 784
1.3	1.3	Underhållsstöd	-93 830	2 722 231	2 628 401	2 772 411	-50 180	-144 010	136 111	-93 830	2 722 231
1.4	1.4	Adoptionsbidrag	0	14 784	14 784	10 162	4 622	4 622	443	0	14 784
1.6		Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	0	5 828 433	5 828 433	4 781 343	1 047 090	1 047 090	267 609	0	5 828 433
1.6	1.6.4	Vårdbidrag för funktionshindrade barn	0	246 426	246 426	213 360	33 066	33 066	12 321	0	246 426
	1.6.2	Omvårdnadsbidrag	0	5 105 776	5 105 776	4 197 949	907 827	907 827	255 288	0	5 105 776
	1.6.3	Statlig ålderspensionsavgift för vårdbidrag för funktionshindrade barn	0	49 903	49 903	38 304	11 599	11 599	0	0	49 903
	1.6.1	Statlig ålderspensionsavgift för omvårdnadsbidrag	0	426 328	426 328	331 730	94 598	94 598	0	0	426 328
1.8	1.8	Bostadsbidrag	0	4 600 000	4 600 000	4 286 404	313 596	313 596	230 000	0	4 600 000
		Summa	-170 837	95 331 882	95 161 045	90 456 956	4 874 926	4 704 089	4 825 037	-170 837	95 331 882
Totalt			-1 268 494	211 222 373	209 953 879	205 959 129	5 263 244	3 994 750	9 842 963	-1 268 494	211 222 373

Sammanfattande tabell över anslagsuppföljning inom Försäkringskassans ansvarsområde 2023

Belopp anges i tusentals kronor		Ingående överförings belopp 2022	Anslag 2023	Tilldelade medel 2023	Prognos 2023	Avvikelse från anslag	Avvikelse från tilldelade medel	Högsta anslags-kredit	Tillgängliga medel	Över-skridande av anslags-kredit
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg										
1.4	1.4.1	-156 716	7 103 862	6 947 146	7 247 616	-143 754	-300 470	355 193	7 302 339	0
1.6		-1 350	8 613	7 263	4 474	4 139	2 789		7 263	
1.6	1.6.37	-1 350	8 000	6 650	4 474	3 526	2 176	0	6 650	0
	1.6.27	0	613	613	0	613	613		613	
1.7	1.7	0	529 648	529 648	528 708	940	940	26 482	556 130	0
4.3	4.3	0	264 395	264 395	170 804	93 591	93 591	13 219	277 614	0
4.4	4.4	-159 844	24 944 792	24 784 948	25 183 382	-238 590	-398 434	1 247 239	26 032 187	0
	Summa	-317 910	32 851 310	32 533 400	33 134 984	-283 674	-601 534	1 642 133	34 175 533	0
Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning										
1.1		-83 530	38 061 408	37 977 878	38 151 090	-89 682	-173 212	1 770 869	39 748 747	0
	1.1.21	-59 066	33 936 000	33 876 934	34 076 082	-140 082	-199 148	1 696 800	35 573 734	0
	1.1.19	-22 696	700 000	680 304	710 984	-7 984	-30 680	35 150	715 454	0
	1.1.20	0	136 100	136 100	125 100	11 000	11 000	6 805	142 905	0
	1.1.15	-139	185 000	184 861	184 890	110	-29	9 250	194 111	0
	1.1.8	-1 629	189 877	188 248	193 030	-3 153	-4 782	9 493	197 741	0
	1.1.5	0	267 431	267 431	260 601	6 830	6 830	13 371	280 802	0
	1.1.18	0	2 567 000	2 567 000	2 523 948	43 052	43 052		2 567 000	
	1.1.17	0	60 000	60 000	59 913	87	87		60 000	
	1.1.16	0	17 000	17 000	16 542	458	458		17 000	
1.2		-1 028 867	38 494 000	37 465 133	39 230 429	-736 429	-1 765 296	1 723 150	39 188 283	0
1.2	1.2.5	-922 373	29 457 000	28 534 627	29 750 500	-293 500	-1 215 873	1 472 850	30 007 477	0
	1.2.6	-106 494	5 006 000	4 899 506	5 022 890	-16 890	-123 384	250 300	5 149 806	0
	1.2.8	0	4 031 000	4 031 000	4 457 039	-426 039	-426 039		4 031 000	
1.3		0	1 446 000	1 446 000	1 402 000	44 000	44 000	72 300	1 518 300	0
1.3	1.3.1	0	891 000	891 000	888 000	3 000	3 000	44 550	935 550	0
	1.3.2	0	555 000	555 000	514 000	41 000	41 000	27 750	582 750	0
1.4		0	2 284 000	2 284 000	2 254 174	29 826	29 826		2 390 150	
1.4	1.4.5	0	2 123 000	2 123 000	2 097 375	25 625	25 625	106 150	2 229 150	0
	1.4.4	0	161 000	161 000	156 799	4 201	4 201		161 000	
1.5		-102	35 861	35 759	36 381	-520	-622		37 474	
1.5	1.5.3	-102	34 312	34 210	34 491	-179	-281	1 715	35 925	0
	1.5.4	0	1 549	1 549	1 890	-341	-341		1 549	
1.6		0	1 494 000	1 494 000	1 494 000	0	0	0	1 494 000	0
	1.6.3	0	339 000	339 000	339 000	0	0	0	339 000	0
	1.6.4	0	55 000	55 000	55 000	0	0	0	55 000	0
	1.6.5	0	700 000	700 000	700 000	0	0	0	700 000	0
	1.6.8	0	150 000	150 000	150 000	0	0	0	150 000	0
	1.6.9	0	250 000	250 000	250 000	0	0	0	250 000	0
	1.6.10	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.7	1.7	0	1 152 000	1 152 000	1 140 000	12 000	12 000	57 600	1 209 600	0
	Summa	-1 112 499	82 967 269	81 854 770	83 708 074	-740 805	-1 853 304	3 731 784	85 586 554	0
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn										
1.1		-2 759	33 837 479	33 834 720	33 773 478	64 001	61 242	1 691 871	35 526 591	4 308
	1.1.1	0	29 739 454	29 739 454	29 685 892	53 562	53 562	1 486 972	31 226 426	0
	1.1.2	0	3 784 196	3 784 196	3 774 148	10 048	10 048	189 209	3 973 405	0
	1.1.3	0	289 619	289 619	286 469	3 150	3 150	14 480	304 099	0
	1.1.4	-2 759	24 210	21 451	26 969	-2 759	-5 518	1 210	22 661	4 308
1.2		-294 752	49 456 711	49 161 959	46 016 389	3 440 322	3 145 570	2 264 936	51 426 895	82 418
	1.2.9	0	36 351 997	36 351 997	33 103 849	3 248 148	3 248 148	1 817 599	38 169 596	0
	1.2.11	-292 158	8 260 824	7 968 666	8 464 125	-203 301	-495 459	413 041	8 381 707	82 418
	1.2.12	-2 594	685 922	683 328	662 599	23 323	20 729	34 296	717 624	0
	1.2.8	0	740 783	740 783	747 653	-6 870	-6 870		740 783	
	1.2.4	0	3 352 005	3 352 005	2 975 493	376 512	376 512		3 352 005	
	1.2.10	0	65 180	65 180	62 670	2 510	2 510		65 180	
1.3	1.3	-144 010	2 733 680	2 589 670	2 781 378	-47 698	-191 708	136 684	2 726 354	55 024
1.4	1.4	0	14 784	14 784	10 162	4 622	4 622	443	15 227	0
1.6		0	6 016 525	6 016 525	4 880 059	1 136 466	1 136 466	277 245	6 293 770	0
1.6	1.6.4	0	113 965	113 965	109 182	4 783	4 783	5 698	119 663	0
	1.6.2	0	5 430 951	5 430 951	4 407 846	1 023 105	1 023 105	271 547	5 702 498	0
	1.6.3	0	-25 002	-25 002	-26 613	1 611	1 611		-25 002	
	1.6.1	0	496 611	496 611	389 644	106 967	106 967		496 611	
1.8	1.8	0	4 475 593	4 475 593	4 021 148	454 445	454 445	223 779	4 699 372	0
	Summa	-441 521	96 534 772	96 093 251	91 482 614	5 052 158	4 610 637	4 894 958	100 688 209	141 750
Totalt		-1 871 930	212 353 351	210 481 421	208 325 672	4 027 679	2 155 749	9 966 875	220 450 296	141 750

Sammanfattande tabell över anslagsuppföljning inom Försäkringskassans ansvarsområde 2024

Belopp anges i tusental kronor										
		Ingående överförings belopp 2023	Anslag 2024	Tilldelade medel 2024	Prognos 2024	Avvikelse från anslag	Avvikelse från tilldelade medel	Högsta anslags-kredit	Tillgängliga medel	Över-skridande av anslags-kredit
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg										
1.4	1.4.1	-300 470	7 316 978	7 016 508	7 463 001	-146 023	-446 493	365 848	7 382 356	80 645
1.6		0	8 613	8 613	50 525	-41 912	-41 912		8 613	
1.6	1.6.37	0	8 000	8 000	4 603	3 397		0	8 000	0
	1.6.27	0	613	613	45 922	-45 309	-45 309		613	
1.7	1.7	0	547 871	547 871	546 621	1 250	1 250	27 393	575 264	0
4.3	4.3	0	266 395	266 395	176 844	89 551	89 551	13 319	279 714	0
4.4	4.4	-398 434	25 049 458	24 651 024	25 344 003	-294 545	-692 979	1 252 472	25 903 496	0
	Summa	-698 904	33 189 315	32 490 411	33 580 994	-391 679	-1 090 583	1 659 032	34 149 443	80 645
Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning										
1.1		-234 639	39 671 609	39 436 970	40 086 916	-415 307	-649 946	1 807 880	41 244 850	9 219
	1.1.21	-199 148	34 652 000	34 452 852	35 006 865	-354 865	-554 013	1 732 600	36 185 452	0
	1.1.19	-30 680	711 000	680 320	724 655	-13 655	-44 335	35 550	715 870	8 785
	1.1.20	0	138 100	138 100	127 100	11 000	11 000	6 905	145 005	0
	1.1.15	-29	187 000	186 971	189 535	-2 535	-2 564	9 350	196 321	0
	1.1.8	-4 782	191 261	186 479	196 476	-5 215	-9 997	9 563	196 042	434
	1.1.5	0	278 248	278 248	267 858	10 390	10 390	13 912	292 160	0
	1.1.18	0	3 427 000	3 427 000	3 487 865	-60 865	-60 865		3 427 000	
	1.1.17	0	71 000	71 000	72 007	-1 007	-1 007		71 000	
	1.1.16	0	16 000	16 000	14 555	1 445	1 445		16 000	
1.2		-1 339 257	38 816 000	37 476 743	39 535 321	-719 321	-2 058 578	1 723 550	39 200 293	409 147
1.2	1.2.5	-1 215 873	29 375 000	28 159 127	30 037 024	-662 024	-1 877 897	1 468 750	29 627 877	409 147
	1.2.6	-123 384	5 096 000	4 972 616	5 112 870	-16 870	-140 254	254 800	5 227 416	0
	1.2.8	0	4 345 000	4 345 000	4 385 427	-40 427	-40 427		4 345 000	
1.3		0	1 524 000	1 524 000	1 473 000	51 000	51 000	76 200	1 600 200	0
1.3	1.3.1	0	801 000	801 000	801 000	0	0	40 050	841 050	0
	1.3.2	0	723 000	723 000	672 000	51 000	51 000	36 150	759 150	0
1.4		0	2 274 000	2 274 000	2 263 964	10 036	10 036		2 379 350	
1.4	1.4.5	0	2 107 000	2 107 000	2 102 441	4 559	4 559	105 350	2 212 350	0
	1.4.4	0	167 000	167 000	161 523	5 477	5 477		167 000	
1.5		-281	35 004	34 723	36 295	-1 291	-1 572		36 420	
1.5	1.5.3	-281	33 944	33 663	34 217	-273	-554	1 697	35 360	0
	1.5.4	0	1 060	1 060	2 078	-1 018	-1 018		1 060	
1.6		0	1 494 000	1 494 000	1 494 000	0	0	0	1 494 000	0
	1.6.3	0	339 000	339 000	339 000	0	0	0	339 000	0
	1.6.4	0	55 000	55 000	55 000	0	0	0	55 000	0
	1.6.5	0	700 000	700 000	700 000	0	0	0	700 000	0
	1.6.8	0	150 000	150 000	150 000	0	0	0	150 000	0
	1.6.9	0	250 000	250 000	250 000	0	0	0	250 000	0
	1.6.10	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.7	1.7	0	1 164 000	1 164 000	1 145 000	19 000	19 000	58 200	1 222 200	0
	Summa	-1 574 177	84 978 613	83 404 436	86 034 496	-1 055 883	-2 630 060	3 772 877	87 177 313	418 366
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn										
1.1		-5 518	33 938 972	33 933 454	33 874 727	64 245	58 727	1 696 947	35 630 401	7 067
	1.1.1	0	29 824 445	29 824 445	29 770 730	53 715	53 715	1 491 222	31 315 667	0
	1.1.2	0	3 795 011	3 795 011	3 784 934	10 077	10 077	189 750	3 984 761	0
	1.1.3	0	295 306	295 306	292 094	3 212	3 212	14 765	310 071	0
	1.1.4	-5 518	24 210	18 692	26 969	-2 759	-8 277	1 210	19 902	7 067
1.2		-495 459	51 527 144	51 031 685	48 097 528	3 429 616	2 934 157	2 336 656	53 368 341	297 581
	1.2.9	0	37 447 214	37 447 214	34 528 823	2 918 391	2 918 391	1 872 360	39 319 574	0
	1.2.11	-495 459	8 566 987	8 071 528	8 797 458	-230 471	-725 930	428 349	8 499 877	297 581
	1.2.12	0	718 957	718 957	691 703	27 254	27 254	35 947	754 904	0
	1.2.8	0	848 132	848 132	859 066	-10 934	-10 934		848 132	
	1.2.4	0	3 707 274	3 707 274	3 094 136	613 138	613 138		3 707 274	
	1.2.10	0	238 580	238 580	126 342	112 238	112 238		238 580	
1.3	1.3	-191 708	2 744 357	2 552 649	2 791 935	-47 578	-239 286	137 217	2 689 966	102 069
1.4	1.4	0	14 784	14 784	10 162	4 622	4 622	443	15 227	0
1.6		0	5 892 183	5 892 183	4 920 131	972 052	972 052	269 903	6 162 086	0
1.6	1.6.4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	1.6.2	0	5 398 079	5 398 079	4 628 238	769 841	769 841	269 903	5 667 982	0
	1.6.3	0	-119 122	-119 122	-141 118	21 996	21 996		-119 122	
	1.6.1	0	613 226	613 226	433 011	180 215	180 215		613 226	
1.8	1.8	0	4 329 911	4 329 911	3 878 535	451 376	451 376	216 495	4 546 406	0
	Summa	-692 685	98 447 351	97 754 666	93 573 018	4 874 333	4 181 648	4 657 661	102 412 327	406 717
Totalt		-2 965 766	216 615 279	213 649 513	213 188 508	3 426 771	461 005	10 089 570	223 739 083	905 728

Bilaga 2. Utgifter inom socialförsäkringen m.m.

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Statligt tandvårdsstöd

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	5 955 696	6 644 190	7 053 669	7 247 616	7 463 001
Högekostnadsskydd	4 036 515	4 520 166	4 827 807	4 997 309	5 192 287
Allmänt tandvårdsbidrag	1 873 905	2 064 007	2 160 683	2 180 666	2 197 570
Särskilt tandvårdsbidrag	48 405	60 017	65 179	69 641	73 144

Bidrag till folkhälsa och sjukvård

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	126 617	452 022	9 973	4 474	50 525
Smittbärrapening, tkr	75 254	451 720	9 350	4 474	4 603
Statlig ålderspensionsavgift för smittbärrapening	51 363	302	623	0	45 922

Sjukvård i internationella förhållanden

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	495 370	479 126	511 472	528 708	546 621
Konventionsvård, tkr	154 704	155 367	163 135	171 292	179 857
Turistvård, tkr	36 283	16 300	40 750	40 750	40 750
Pensionärvård, tkr	296 146	297 663	297 663	306 593	315 791
Sjuk- och tandvårdstjänster, tkr	8 236	9 796	9 923	10 072	10 223

Bilstöd till personer med funktionsnedsättning

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	136 212	150 493	167 803	170 804	176 844
Grundbidrag	13 887	15 109	17 422	18 823	20 296
Anskaffningsbidrag	3 453	4 404	5 627	6 250	6 905
Anpassningsbidrag	93 995	98 507	105 472	105 300	108 058
Tilläggsbidrag	24 827	32 455	39 282	40 431	41 585
Övrigt (återkrav)	50	18			

Kostnader för statlig assistansersättning

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	23 528 449	24 430 676	25 043 066	25 183 382	25 344 003
Inbetalningar från kommunerna, tkr	4 452 662	4 544 903	4 567 550	4 562 742	4 563 979
Total utbetald assistansersättning, tkr	27 981 111	28 975 579	29 610 616	29 746 124	29 907 981
Antal personer, årsgenomsnitt	13 940	13 794	13 618	13 403	13 212
Assistanstimmar/vecka och person, årsgenomsnitt	130	131	132	132	133
Assistanstimmar/månad och person, årsgenomsnitt	562	567	570	573	576
Medelersättning/tim (inkl admkostn), årsgenomsnitt	307	318	323	328	333

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Sjukpenning och rehabilitering m.m.

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	42 356 430	41 511 662	38 046 376	38 151 090	40 086 916
Sjukpenning, tkr	36 940 885	36 646 943	33 265 123	34 076 082	35 006 865
Sjukpenningtalet	9,3	9,0	8,9	8,8	8,8
Ohälsotalet	22,6	21,7	20,9	20,3	19,6
Antal nettodagar	53 250 058	51 753 836	51 350 928	51 536 249	51 838 314
Medelersättning, kr/dag	628	640	648	656	665
Rehabiliteringspenning, tkr	668 931	696 021	699 675	710 984	724 655
Antal nettodagar	1 286 670	1 331 836	1 322 093	1 326 864	1 334 641
Medelersättning, kr/dag	520	523	529	536	543
Arbetshjälpmedel m.m.	130 285	121 100	123 100	125 100	127 100
Närstående penning, tkr	164 317	154 198	182 139	184 890	189 535
Antal ersättningsdagar med närstående penning	159 640	148 535	172 908	172 908	172 908
Medelersättning/dag i närstående penning, kr.	1 029	1 038	1 053	1 069	1 096
Sjukpenning respektive rehabiliteringspenning i särskilda fall, tkr	177 521	188 202	189 513	193 030	196 476
Boendetillägg, tkr	224 491	244 198	252 657	260 601	267 858
Statlig ålderspensionsavgift sjukpenning	4 034 000	3 410 000	3 271 586	2 523 948	3 487 865
Statlig ålderspensionsavgift rehabiliteringspenning	0	32 000	45 326	59 913	72 007
Statlig ålderspensionsavgift närstående penning	16 000	19 000	17 257	16 542	14 555

Aktivitets- och sjukersättningar m.m.

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	42 610 678	40 713 379	39 267 661	39 230 429	39 535 321
Aktivitets- och sjukersättning, tkr	32 324 651	31 023 504	29 885 288	29 750 500	30 037 024
Medelantal personer med AE	31 712	30 980	30 170	29 305	28 489
Antal personer med AE i december	31 769	30 705	29 841	28 987	28 233
Inflöde AE	7 501	7 733	7 701	7 701	7 701
Utflöde AE	7 864	8 187	8 568	8 551	8 203
Medelantal personer med SE	242 388	228 618	216 664	212 645	209 654
Antal personer med SE i december	236 346	222 822	211 334	214 350	204 680
Inflöde SE	8 904	8 443	8 263	8 456	8 365
Utflöde SE	22 267	20 713	19 675	4 310	19 189
Medelantal inkomstrel	184 747	174 972	166 369	163 076	160 511
Anslagsbelastning inkomstrel	20 564 976	19 208 860	18 003 192	17 415 349	17 079 613
Bostadstillägg till personer med SA, tkr	5 060 089	4 993 875	4 916 886	5 022 890	5 112 870
Bostadstillägg SA, tkr	113 851	111 955	107 911	113 679	108 397
Antal personer med BT i december	29 938	0	0	0	0
Statlig ålderspensionsavgift, tkr	5 196 000	4 696 000	4 465 487	4 457 039	4 385 427

Merkostnadsersättning och handikappersättning

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	1 299 730	1 300 000	1 348 000	1 402 000	1 473 000
Handikappersättningar, tkr	1 188 029	1 072 000	980 000	888 000	801 000
Antal personer med handikappersättning, årsgenomsnitt	55 476	50 712	45 948	41 184	36 420
Antal personer med handikappersättning 69%, dec	10 039	8 999	7 959	6 919	5 879
Antal personer med handikappersättning 53%, dec	8 595	7 743	6 891	6 039	5 187
Antal personer med handikappersättning 36%, dec	34 658	31 786	28 914	26 042	23 170
Genomsnittligt antal Pbb per handikappersättning, årsgenomsnitt	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44
Merkostnadsersättningar, tkr	111 701	228 000	368 000	514 000	672 000

Arbetskadeersättningar m.m.

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	2 566 931	2 369 273	2 241 504	2 254 174	2 263 964
Ersättningar enligt LAF+YFL +Övriga totalt, tkr	2 373 931	2 200 273	2 094 373	2 097 375	2 102 441
Arbetskadeförsäkring (LAF), tkr	1 927 062	1 789 631	1 717 402	1 753 335	1 790 065
Yrkesskadeförsäkring (YFL), tkr	102 063	88 677	74 925	60 705	46 295
Övriga ersättningar enligt LAF och YFL, tkr	237 748	218 217	202 894	188 137	174 837
Statlig ålderspensionsavgift, tkr	107 057	103 749	99 152	95 199	91 245

Ersättning inom det statliga personskadeskyddet

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	36 581	37 680	36 649	36 381	36 295
Förmånerna totalt, tkr	34 832	35 638	34 781	34 491	34 217
Lag om statligt personskadeskydd (LSP), tkr	15 236	17 159	17 298	18 104	18 928
Äldre skador, tkr	18 589	17 469	16 511	15 422	14 333
Skadeståndslivräntor, tkr	1 007	1 010	973	965	957
Statlig ålderspensionsavgift, tkr	1 749	2 042	1 868	1 890	2 078

Bidrag för sjukskrivningsprocessen

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	2 136 085	2 393 338	1 494 000	1 494 000	1 494 000
Finansiell samordning genom samordningsförbund, tkr	336 930	339 000	339 000	339 000	339 000
Medicinsk service, tkr	55 000	52 338	55 000	55 000	55 000
Rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan FK och AF, tkr	615 993	700 000	700 000	700 000	700 000
Arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd, tkr	53 871	150 000	150 000	150 000	150 000
Försäkringsmedicinska utredningar, tkr	191 242	250 000	250 000	250 000	250 000
Bidrag till hälso- och sjukvården, tkr	883 049	902 000	0	0	0

Ersättning för höga sjuklönekostnader

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	17 675 437	15 683 741	282 000	1 140 000	1 145 000

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Barnbidrag

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	33 325 746	33 486 288	33 667 220	33 773 478	33 874 727
Allmänt barnbidrag	29 301 034	29 442 966	29 597 027	29 685 892	29 770 730
Flerbarnstillägg	3 728 410	3 743 263	3 762 850	3 774 148	3 784 934
Förlängt barnbidrag	272 092	273 090	280 374	286 469	292 094
Tilläggsbelopp vid familjeförmån	24 210	26 969	26 969	26 969	26 969

Föräldraförsäkring

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	46 125 193	45 891 787	44 939 416	46 016 389	48 097 528
Föräldrapenning, tkr	32 057 571	32 391 365	32 033 796	33 103 849	34 528 823
Antal nettodagar	52 896 872	51 295 860	48 825 848	49 070 002	49 660 350
Antal nettodagar, män	16 382 882	16 024 895	15 406 667	16 021 479	16 506 989
Antal nettodagar, kvinnor	36 513 989	35 270 965	33 419 181	33 048 523	33 153 361
Medelersättning, kr/dag	606	631	656	675	695
Medelersättning, män, kr/dag	709	729	753	769	787
Medelersättning, kvinnor, kr/dag	560	587	611	629	650
Tillfällig föräldrapenning, tkr	9 018 664	7 943 150	8 263 793	8 464 125	8 797 458
Antal ersättningsdagar med tillfällig föräldrapenning.	9 185 109	7 838 990	7 982 597	7 971 886	8 049 272
Medelersättning/dag i tillfällig föräldrapenning, kr.	982	1 013	1 035	1 062	1 093
Graviditetspenning, tkr	626 366	1 229 457	666 984	662 599	691 703
Antal nettodagar	964 546	1 859 466	986 086	953 850	966 744
Medelersättning, kr	649	661	676	695	715
Statlig ålderspensionsavgift, tillfällig föräldrapenning, tkr	956 630	856 517	762 516	747 653	859 066
Statlig ålderspensionsavgift, föräldrapenning, tkr	3 411 317	3 412 406	3 153 318	2 975 493	3 094 136
Statlig ålderspensionsavgift, graviditetspenning, tkr	54 645	58 892	59 009	62 670	126 342

Underhållsstöd

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	2 635 710	2 679 046	2 772 411	2 781 378	2 791 935
Bruttoutbetalning, tkr	3 766 336	3 822 930	3 902 287	3 897 245	3 893 794
Inbetalningar från återbetalningsskyldiga, tkr	763 094	776 352	762 344	748 336	734 328
Inbetalningar från Kronofogdemyndigheten, tkr	367 532	367 532	367 532	367 532	367 532
Antal barn med underhållsstöd (inkl förlängt stöd)	174 513	170 499	168 624	167 106	166 104
Genomsnittligt bidrag, utbetalt per barn och månad, kr	1 798	1 868	1 928	1 943	1 953
Debiterat per barn och år, kr	8 027	8 216	8 307	8 383	8 433
Återbetalningsgrad (exkl. från KFM), andel av debiterad inbetalning	0,54	0,55	0,54	0,53	0,52

Adoptionsbidrag

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	8 925	9 525	10 162	10 162	10 162
Antal adoptionsbidrag	119	127	135	135	135
Medelersättning, kr	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000

Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	3 960 359	3 923 859	4 781 343	4 880 059	4 920 131
Vårdbidrag, tkr	1 959 849	951 191	213 360	109 182	0
Omvårdnadsbidrag, tkr	1 601 157	2 509 295	4 197 949	4 407 846	4 628 238
Statlig ålderspensionsavgift för vårdbidrag, tkr	202 248	198 355	38 304	-26 613	-141 118
Statlig ålderspensionsavgift för omvårdnadsbidrag, tkr	197 105	265 018	331 730	389 644	433 011

Bostadsbidrag

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslaget totalt, tkr	5 283 596	5 055 530	4 286 404	4 021 148	3 878 535
Preliminärt bostadsbidrag, Barnhushåll, tkr	5 413 815	5 177 414	4 407 519	4 145 103	4 007 284
Preliminärt bostadsbidrag, Hushåll utan barn, tkr	320 422	320 807	316 885	307 709	308 000
Summa preliminärt bostadsbidrag, tkr	5 734 237	5 498 221	4 724 404	4 452 812	4 315 284
Antal barnhushåll, i genomsnitt under året	138 307	131 928	125 418	118 142	113 022
Antal hushåll utan barn, i genomsnitt under året	26 681	26 196	25 303	24 350	23 663
Summa Antal hushåll, i genomsnitt under året	164 988	158 124	150 721	142 491	136 685
Genomsnittligt utbetalat bidrag/bidragsmånad, Barnhushåll, kr	3 262	3 270	2 929	2 924	2 955
Genomsnittligt bidrag per bidragsmånad, Hushåll utan barn, kr	1 001	1 021	1 044	1 053	1 085
Utbetalningar av överskjutande belopp, tkr	184 712	194 856	194 371	200 593	204 664
Återbetalningar inkl. kvittningar under året, tkr	-667 195	-660 062	-660 046	-658 270	-665 430
Övrigt (förtida återb., returer, lokala utb., bortskrivning, eftergift), tkr	31 854	22 515	27 675	26 013	24 017
Tilläggsbidrag	578 053	580 000	0	0	0

Antaganden

Uppgifter från Konjunkturinstitutet. Prognos från juni 2021

	2020	2021	2022	2023	2024
Timlöneökning	2,1	2,6	2,3	2,7	3
Prisbasbelopp (Pbb)	47 300	47 600	48 200	48 900	50 100
Ränta statsskuldväxlar, 6 mån	-0,15	-0,16	-0,13	-0,11	0,06
Antal sysselsatta, 1 000-tal	5 064	5 045	5 145	5 200	5 222
Antal arbetslösa enligt ILO, 1 000-tal	459	481	422	388	391
Arbetskraften enligt ILO, 1 000-tal	5 523	5 526	5 567	5 588	5 613
Befolkning 15-74 år, 1000-tal	7 537	7 521	7 537	7 556	7 580
Hyrer	1,54				
KPI, skuggindex	336	342	347	355	363

Prognosdatabasen och lathundar finns på konj.se

Uppgifter från Pensionsmyndigheten

	2020	2021	2022	2023	2024
Inkomstindex	182,58	186,52	192,18	197,55	203,15

Uppgifter från Statistiska centralbyrån

Befolkningsprognos från april 2021. [Statistikdatabasen och lathundar finns på scb.se](http://statistikdatabasen.se)

Bilaga 3. Utgifter inom socialförsäkringen m.m. år 2021

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Beloppen anges i tusental kronor

			Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Summa
1.4	1.4.1	Statligt tandvårdstod	361 811	550 385	671 470	469 845	522 688	705 049	457 433	392 665	601 650	606 939	729 884	574 372	6 644 190
1.6		Bidrag till folkhälsa och sjukvård	54 532	36 246	45 661	64 725	72 681	50 025	47 025	40 025	20 025	10 025	7 025	4 025	452 022
1.6	1.6.37	Smittbärrpenning	54 507	36 221	45 636	64 700	72 656	50 000	47 000	40 000	20 000	10 000	7 000	4 000	451 720
		Statligt													
	1.6.27	Ålderspensionsavgift för smittbärrpenning	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	302
1.7	1.7	Sjukvård i internationella förhållanden	12 875	48 221	32 123	16 315	43 738	31 406	31 406	31 406	31 406	137 418	31 406	31 406	479 126
4.3	4.3	Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	8 463	12 229	14 748	9 054	10 223	13 594	14 057	8 651	15 139	15 448	15 293	13 594	150 493
4.4	4.4	Kostnader för statlig assistansersättning	1 724 351	2 249 670	1 984 896	1 737 102	2 141 522	2 082 535	2 082 858	2 084 522	2 085 701	2 086 195	2 086 305	2 086 020	24 430 676

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Beloppen anges i tusental kronor

			Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Summa
1.1		Sjukpenning och rehabilitering m.m.	3 561 891	3 642 404	3 717 333	3 720 269	3 591 188	3 703 091	3 357 872	3 202 074	3 161 700	3 272 489	3 312 596	3 268 754	41 511 662
	1.1.21	Sjukpenning	3 159 594	3 237 228	3 315 313	3 313 775	3 185 040	3 300 626	2 955 895	2 805 895	2 755 895	2 855 895	2 895 895	2 865 895	36 646 943
	1.1.20	Rehabiliteringspenning	58 242	58 067	56 067	62 246	61 616	57 002	56 108	53 002	56 002	62 002	61 002	54 667	696 021
	1.1.20	Arbetslöshetsersättning m.m.	10 293	10 031	9 666	7 801	8 019	11 407	11 276	6 649	11 631	12 502	12 056	9 768	121 100
	1.1.15	Närståendespenning	10 826	12 502	12 156	11 181	11 736	9 328	9 811	11 877	13 875	17 763	19 352	13 791	154 198
		Sjukpenning respektive rehabiliteringspenning i särskilda fall	15 309	15 758	15 398	16 247	15 772	15 763	15 799	15 760	15 648	15 559	15 571	15 618	188 202
	1.1.5	Boendestöd	19 211	20 401	20 315	20 602	20 589	20 540	20 567	20 476	20 233	20 352	20 304	20 599	244 198
		Statligt													
	1.1.18	Ålderspensionsavgift för sjukpenning	284 167	284 167	284 167	284 167	284 167	284 167	284 167	284 167	284 167	284 167	284 167	284 167	3 410 000
		Statligt													
	1.1.19	Ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning	2 667	2 667	2 667	2 667	2 667	2 667	2 667	2 667	2 667	2 667	2 667	2 667	32 000
		Statligt													
	1.1.16	Ålderspensionsavgift för närståendespenning	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583	1 583	19 000
1.2		Aktivitets- och sjukersättnings m.m.	3 452 388	3 449 528	3 443 846	3 413 356	3 407 516	3 394 248	3 383 864	3 376 964	3 363 533	3 363 248	3 342 816	3 332 072	40 713 379
1.2	1.2.5	Aktivitets- och sjukersättnings m.m.	2 646 399	2 638 229	2 631 201	2 602 360	2 597 141	2 583 071	2 581 242	2 573 518	2 559 101	2 547 770	2 536 892	2 526 580	31 023 504
	1.2.6	Bostadstillägg till personer med aktivitets- och sjukersättnings m.m.	414 656	419 966	421 312	419 662	419 041	419 843	411 289	412 113	413 099	414 144	414 591	414 159	4 993 875
	1.2.7	Kostnader för vissa personer med aktivitets- och sjukersättnings m.m.	391 333	391 333	391 333	391 333	391 333	391 333	391 333	391 333	391 333	391 333	391 333	391 333	4 696 000
		Statligt													
	1.2.8	Ålderspensionsavgift för aktivitets- och sjukersättnings m.m.	107 656	107 455	107 428	106 201	104 894	105 400	105 740	106 030	106 620	109 430	113 438	119 509	1 300 000
1.3		Merkostnadsersättning och handikappersättning	94 623	93 525	92 583	91 752	90 381	89 400	88 740	88 030	86 820	86 430	85 400	84 317	1 072 000
1.3	1.3.1	Handikappersättning	13 033	13 930	14 845	14 449	14 513	16 000	17 000	18 000	20 000	23 000	28 038	35 192	228 000
1.3	1.3.2	Merkostnadsersättning	203 170	199 910	206 714	203 600	200 670	208 451	190 296	188 049	191 221	190 457	189 307	197 429	2 369 273
1.4		Arbetskadere ersättning m.m.	189 086	185 827	192 631	189 517	186 586	194 368	176 212	173 965	177 138	176 374	175 224	183 345	2 200 273
1.4	1.4.5	Arbetskadere ersättning m.m.	3 561 891	3 642 404	3 717 333	3 720 269	3 591 188	3 703 091	3 357 872	3 202 074	3 161 700	3 272 489	3 312 596	3 268 754	41 511 662
		Statligt													
	1.4.4	Ålderspensionsavgift för arbetskadere ersättning	14 083	14 083	14 083	14 083	14 083	14 083	14 083	14 083	14 083	14 083	14 083	14 083	169 000
1.5		Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	2 984	3 306	3 703	3 105	2 961	3 095	3 093	3 091	3 089	3 087	3 084	3 082	37 680
1.5	1.5.3	Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	2 814	3 136	3 533	2 935	2 791	2 925	2 923	2 921	2 919	2 916	2 914	2 912	35 638
		Statligt													
	1.5.4	Ålderspensionsavgift för ersättning inom det statliga personskadeskyddet	170	170	170	170	170	170	170	170	170	170	170	170	2 042
1.6		Bidrag för sjukkrvningssystemet	628 499	219 609	387 808	76 294	124 318	95 384	128 650	153 240	147 018	115 082	174 542	142 893	2 393 338
		Finansiell samordning genom samordningsförbund	12 499	71 474	116	31 856	52 135	4 398	28 196	51 340	1 309	32 766	52 215	696	339 000
	1.6.4	Medicinsk service	0	0	52 338	0	0	0	0	0	0	0	0	0	52 338
		Rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen	21 255	53 690	57 322	21 782	53 700	50 022	61 212	61 067	89 763	41 892	78 183	110 094	700 000
	1.6.5	Arbetsplatsinriktad rehabiliteringsstöd	5 826	11 810	11 888	1 324	1 276	19 441	17 719	19 290	19 325	18 901	12 621	10 580	150 000
	1.6.8	Försäkringsmedicinska utredningar	22 021	12 632	26 144	21 332	17 208	21 523	21 523	21 523	21 523	21 523	21 523	21 523	250 000
	1.6.9	Bidrag till hälso- och sjukvården	566 898	70 003	240 000	0	0	0	0	0	15 098	0	10 000	0	902 000
	1.6.10	Ersättning för höga sjukränekostnader	1 820 720	2 175 678	1 823 682	1 674 614	1 304 307	1 557 633	1 479 752	961 839	961 839	961 839	961 839	0	15 683 741
1.7	1.7														

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Beloppen anges i tusental kronor

		Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Summa
1:1	Barnbidrag	2 755 230	2 781 367	2 791 574	2 803 801	2 815 780	2 840 979	2 717 945	2 734 754	2 759 970	2 876 848	2 802 360	2 805 680	33 486 288
	1:1.1 Allmänt barnbidrag	2 434 160	2 444 886	2 458 211	2 432 909	2 444 304	2 466 988	2 443 276	2 456 762	2 474 580	2 451 955	2 462 899	2 472 037	29 442 966
	1:1.2 Flerbarnstillägg	304 663	318 278	315 112	316 275	317 328	319 497	264 862	266 728	269 478	409 212	323 569	318 259	3 743 263
	1:1.3 Förlängt barnbidrag	14 598	15 484	15 504	52 028	51 786	52 470	7 819	9 166	13 511	13 800	13 680	13 244	273 090
	1:1.4 Tilläggsbelopp vid familjeförman	1 809	2 719	2 747	2 589	2 361	2 025	1 989	2 097	2 400	1 881	2 211	2 141	26 969
1:2	Föräldraförsäkring	3 931 799	3 388 875	3 496 820	3 722 108	3 712 753	3 888 078	4 415 542	4 879 246	3 651 245	3 468 914	3 725 964	3 610 443	45 891 787
	1:2.9 Föräldrapenning	2 953 127	2 323 310	2 294 795	2 419 248	2 359 892	2 679 156	3 412 272	4 052 086	2 650 848	2 360 527	2 549 328	2 336 775	32 391 365
	1:2.11 Tillfällig föräldrapenning	561 418	645 217	774 002	806 644	820 761	659 342	490 826	348 065	544 737	680 364	756 193	855 582	7 943 150
	1:2.12 Gravdittetspenning	56 602	59 697	67 371	135 564	171 448	188 928	151 793	118 444	95 009	67 371	59 792	57 436	1 229 457
	1:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapenning	71 376	71 376	71 376	71 376	71 376	71 376	71 376	71 376	71 376	71 376	71 376	71 376	856 517
	1:2.4 Statlig ålderspensionsavgift för föräldrapenning	284 367	284 367	284 367	284 367	284 367	284 367	284 367	284 367	284 367	284 367	284 367	284 367	3 412 406
	1:2.10 Statlig ålderspensionsavgift för gravdittetspenning	4 908	4 908	4 908	4 908	4 908	4 908	4 908	4 908	4 908	4 908	4 908	4 908	58 892
1:3	1:3 Underhållsstöd	222 248	232 530	211 062	219 598	203 029	200 292	203 982	213 882	231 851	246 672	253 373	240 526	2 679 046
1:4	1:4 Adoptionsbidrag	1 350	975	900	750	825	825	675	750	450	675	750	600	9 525
1:6	Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	350 342	362 618	355 612	327 110	328 532	323 895	314 577	306 299	306 926	308 018	312 114	327 816	3 923 859
	1:6.4 Vårdbidrag för funktionshinderade barn	121 078	115 600	109 475	100 219	89 565	77 299	70 342	64 011	58 250	53 008	48 448	43 896	951 191
	1:6.2 Omvårdnadsbidrag	190 650	208 404	207 522	188 276	200 352	207 982	205 621	203 674	210 662	216 395	225 051	245 306	2 509 295
	1:6.3 Statlig ålderspensionsavgift för vårdbidrag för funktionshinderade barn	16 530	16 530	16 530	16 530	16 530	16 530	16 530	16 530	16 530	16 530	16 530	16 530	198 355
	1:6.1 Statlig ålderspensionsavgift för omvårdnadsbidrag	22 085	22 085	22 085	22 085	22 085	22 085	22 085	22 085	22 085	22 085	22 085	22 085	265 018
1:8	1:8 Bostadsbidrag	377 980	578 736	335 292	322 389	351 884	363 534	446 470	456 505	467 590	473 956	448 126	433 069	5 055 530

Bilaga 4. Statliga ålderspensionsavgifter

Vad är en statlig ålderspensionsavgift?

Från flera anslag i statsbudgeten betalas *statliga ålderspensionsavgifter* (SÅP) till ålderspensionssystemet. Den statliga ålderspensionsavgiften ersätter arbetsgivaravgiften/ egenavgiften vid utbetalning av olika ersättningar, till exempel sjukpenning.

Beräkning av statliga ålderspensionsavgifter

Prognoserna för statliga ålderspensionsavgifter tas fram genom en fast beräkning av utgiftsprognosen, räntan på statsskuldväxlar (6 månader) samt avgiftssatsen.

Regeringen fastställer beloppen som belastar anslagsposterna för de statliga ålderspensionsavgifterna i december året innan. Anslagsbeloppet för resten av prognosperioden består av två delar, dels en preliminär avgift för året, dels ett regleringsbelopp som avser tre år tidigare.

Den preliminära avgiften för transfereringar är i princip 10,21 procent av underlaget. Emellertid betalas inte statliga ålderspensionsavgifter för den del av ersättningen som ligger över ålderspensionssystemets avgiftstak. Därför blir den verkliga avgiftssatsen något lägre och har för de flesta åren den varit strax under 10 procent av de totala utbetalda ersättningarna.

Statliga ålderspensionsavgifter betalas även för pensionsgrundande belopp. Den preliminära avgiften är i dessa fall 18,5 procent av underlaget.

Regleringsbeloppet beräknas genom en avstämning med Pensionsmyndigheten under våren två år efter det år som avstämningen gäller. Vid avstämningen jämförs fastställda pensionsrätter för transfereringar och pensionsgrundande belopp med inbetalda preliminära statliga ålderspensionsavgifter för året. Skillnaden räknas upp med tre års ränta. Olika räntesatser används för de regleringsbelopp som ska föras till premiepensionssystemet respektive inkomstpensionssystemet. De räntesatser som används avser det år avstämningen gäller.

Vid avstämningen av 2019 års statliga ålderspensionsavgifter blev avgiftssatsen 9,79 procent för utbetalda transfereringar. Vid prognoserna tillämpas denna avgiftssats för samtliga år under prognosperioden från och med 2019. För inkomstgrundade aktivitets- och sjukersättningar blev avgiftssatsen 17,74 procent år 2019.

Anslagsposter med statliga ålderspensionsavgifter

Ett antal anslag i statsbudgeten belastas med statliga ålderspensionsavgifter. Försäkringskassan ansvarar för cirka hälften av dem. I de flesta fall redovisas de statliga ålderspensionsavgifterna på egna anslagsposter inom samma anslag som respektive ersättning. Några anslag har flera anslagsposter som avser statliga ålderspensionsavgifter.

Sammantaget ansvarar Försäkringskassan år 2021 för 12 anslagsposter som avser statliga ålderspensionsavgifter. Dessa kan delas in i två kategorier beroende på hur de statliga ålderspensionsavgifterna förhåller sig till den anslagspost där den ersättning som utgör underlag för avgiften redovisas. Tabellen nedan redovisar anslagsposterna fördelat på dessa kategorier.

Försäkringskassans anslagsposter för SÄP	Anslagsposter för motsvarande ersättningar
Kategori 1	-
9-1:6.27 SÄP för Smittbärappenning	9-1:6.37 Smittbärappenning
10-1:1.18 SÄP för sjukpenning	10-1:1.21 Sjukpenning
10-1:1.17 SÄP för rehabiliteringspenning	10-1:1.19 Rehabiliteringspenning
10-1:1.16 SÄP för närståendepenning	10-1:1.15 Närståendepenning
12-1:2.4 SÄP för föräldrapenning	12-1:2.9 Föräldrapenning
12-1:2.8 SÄP för tillfällig föräldrapenning	12-1:2.11 Tillfällig föräldrapenning
12-1:2.10 SÄP för graviditetspenning	12-1:2.12 Graviditetspenning
12-1:6.1 SÄP för omvårdnadsbidrag	12-1:6.2 Omvårdnadsbidrag
Kategori 2	-
10-1:2.8 SÄP för aktivitets- och sjukersättningar	10-1:2.5 Aktivitets- och sjukersättningar
10-1:4.4 SÄP för arbetsskadelivränta	10-1:4.5 Arbetsskadelivränta
10-1:5.4 SÄP för ersättning för ersättning inom det statliga personskadeskyddet	10-1:5.3 Ersättning inom det statliga personskadeskyddet
12-1:6.3 SÄP för vårbidrag för funktionshindrade barn	12-1:6.4 Vårbidrag för funktionshindrade barn

Kategori 1 utgörs av 8 anslagsposter med statliga ålderspensionsavgifter. I dessa fall finns en motsvarande anslagspost för en pensionsgrundande ersättning. Hela eller nästan hela anslagsposten utgör underlag för den statliga ålderspensionsavgiften. Därmed kommer utgiftsprognosen för den statliga ålderspensionsavgiften, bortsett från regleringsbeloppet, att följa utgiftsprognosen för anslagsposten. Till denna kategori hör statliga ålderspensions-avgifter för smittbärappenning, sjukpenning, rehabiliteringspenning, närståendepenning, föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning, graviditetspenning och omvårdnadsbidrag.

Kategori 2 utgörs av fyra anslagsposter med statliga ålderspensionsavgifter. I dessa fall finns anslagsposter för motsvarande pensionsgrundande ersättningar men dessa anslagsposter belastas också med ersättningar som inte är pensionsgrundande. Därför är det inte säkert att utgiftsprognosen för

den statliga ålderspensionsavgiften och utgiftsprognosen för anslagsposten för ersättningen kommer att följas åt. Till kategori 2 hör statliga ålderspensionsavgifter för arbetsskadelivränta, ersättning för det statliga personskadeskyddet och vårdbidrag för funktionshindrade barn. För arbetsskador och det statliga personskadeskyddet är det i stort sett bara egenlivräntor och sjukpenning enligt lagen om arbetsskadeförsäkring respektive lagen om statligt personskadeskydd som är pensionsgrundande. Efterlevandelivräntor och vårdersättningar är inte pensionsgrundande. Inte heller egenlivräntor enligt äldre regler som till exempel lagen om yrkeskadeförsäkring är pensionsgrundande. Vad gäller vårdbidrag är det bara den skattepliktiga delen (merkostnader som ingår i vårdbidrag är skattefria) av ersättningen som är pensionsgrundande. Även statliga ålderspensionsavgifter för aktivitets- och sjukersättningar kan räknas till kategori 2. Endast de inkomstgrundande förmånerna är pensionsgrundande, inte garanti-ersättningarna. Dessutom finns ett pensionsgrundande belopp som påverkar den statliga ålderspensionsavgiften men som inte ingår i anslagsposten för ersättningen.

Tabellförklaringar

Avsnitten om anslagsposterna med statliga ålderspensionsavgifter inleds med tabellen *Översikt av anslagspost*. Nedan beskrivs strukturen på den tabellen.

Prognos anslagspost. Tusental kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	A	A	E ²	E ²	E ²
Preliminäravgift	B	B	-	-	-
Reglering, avser förhållanden tre år tidigare	C	C	F	F	F
Prognostiserad avgift för respektive år	D	D	G	G	G
Prognos	-	-	H	H	H
Avvikelse från anslag	-	-	I	I	I

För åren 2020 och 2021 anges fastställd anslagsbelastning (A), preliminär avgift för året (B) och ett regleringsbelopp som avser år 2017 respektive 2018 (C). Beloppet A är summan av beloppen B och C. Dessutom redovisas den prognostiserade avgiften för året (D).

För åren 2022–2024 anges regleringsbelopp (F), prognostiserad avgift för respektive år (G) samt Försäkringskassans prognoser för statliga ålderspensionsavgifter (H). Beloppen (E) är anslag.

Beloppen (I) är skillnaden mellan Försäkringskassans prognoser för statliga ålderspensionsavgifter (H) och anslag (E).

I avsnitten redovisar vi även tabellen Prognosjämförelse där den nya prognosen jämförs med närmast föregående prognos, vilken illustreras nedan. I tabellen delas prognosförändringen upp på olika komponenter. Föregående prognos för anslagsbelastningen anges med (K). Ny prognos är lika med (H) från tabellen ovan. För innevarande år är prognos densamma som anslag och någon prognosjämförelse görs inte.

Prognosjämförelse. Tusental kronor

	2021	2022	2023	2024
Föregående prognosbelopp	K	K	K	K
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-	-	-	-
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år tidigare	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	H	H	H	H
Differens i 1000-tal kronor	-	-	-	-
Differens i procent	-	-	-	-

1:6.27 Statlig ålderspensionsavgift för smittbärrpenning

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Tusental kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	51 363	302	275	613	613
Preliminär avgift	51 427	416	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	-64	-114	-282	-45 733	43 809
Prognostiserad avgift för respektive år	7 367	42 622	915	438	451
Prognos	51 363	302	634	0	44 260
Avvikelse från anslag	0	0	-359	613	-43 647

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021.

Prognosjämförelse. Tusental kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	302	219	0	36 134
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-	+488	-	-2
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	-73	-	+8 128
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	302	634	0	44 260
Differens i 1000-tal kronor	0	+415	0	+8 126
Differens i procent	0,0	+189,5	0,0	+22,5

1:1.16 Statlig ålderspensionsavgift för närståendepenning

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	16 000	19 000	18 000	17 000	16 000
Preliminär avgift	17 589	18 950	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	-1 589	50	-554	-1 559	-3 074
Prognostiserad avgift för respektive år	16 087	15 988	17 716	17 945	18 357
Prognos	16 000	19 000	17 163	16 386	15 283
Avvikelse från anslag	0	0	837	614	717

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i februari 2021.

Prognosjämförelse. Tusental kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	19 000	17 292	16 548	15 988
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+111	+111	+148
Volym- och strukturförändringar	-	-178	-188	-199
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	-62	-85	-654
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	19 000	17 163	16 386	15 283
Differens i 1000-tal kronor	0	-129	-162	-705
Differens i procent	0,0	-0,7	-1,0	-4,4

1:1.17 Statlig ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Tusental kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	0	32 000	46 000	60 000	71 000
Preliminär avgift	74 826	67 116	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	-74 826	-35 116	-23 172	-9 692	1 063
Prognostiserad avgift för respektive år	65 488	68 140	68 498	69 605	70 944
Prognos	0	32 000	45 326	59 913	72 007
Avvikelse från anslag	0	0	674	87	-1 007

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021.

Prognosjämförelse. Tusental kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	32 000	45 019	58 273	67 853
Överföring till/från andra anslagsposter	-	+647	+657	+670
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+31	+59
Volym- och strukturförändringar	-	+508	+952	+1 408
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	-848	-	+2 017
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	32 000	45 326	59 913	72 007
Differens i 1000-tal kronor	0	+307	+1 640	+4 154
Differens i procent	0,0	+0,7	+2,8	+6,1

1:1.18 Statlig ålderspensionsavgift för sjukpenning

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Tusental kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	4 034 000	3 515 000	3 339 000	2 567 000	3 427 000
Preliminär avgift	4 398 905	3 634 263	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	-364 905	-119 263	14 930	-812 100	60 693
Prognostiserad avgift för respektive år	3 616 513	3 587 736	3 256 656	3 336 048	3 427 172
Prognos	4 034 000	3 410 000	3 271 586	2 523 948	3 487 865
Avvikelse från anslag	0	105 000	67 414	43 052	-60 865

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021.

Prognosjämförelse. Tusental kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	3 410 000	3 247 284	2 477 418	3 357 615
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-647	-657	-670
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+1 496	+2 834
Volym- och strukturförändringar	-	+24 402	+45 691	+67 570
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	+547	-	+60 516
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	3 410 000	3 271 586	2 523 948	3 487 865
Differens i 1000-tal kronor	0	+24 302	+46 530	+130 250
Differens i procent	0,0	+0,7	+1,9	+3,9

1:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för aktivitets- och sjukersättningar

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Tusental kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	5 196 000	4 696 000	4 474 000	4 031 000	4 345 000
Preliminär avgift	5 228 360	4 869 070	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	-32 360	-173 070	-125 244	16 206	30 205
Prognostiserad avgift för respektive år	5 243 973	4 898 170	4 590 730	4 440 833	4 355 222
Prognos	5 196 000	4 696 000	4 465 487	4 457 039	4 385 427
Avvikelse från anslag	0	0	8 513	-426 039	-40 427

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021.

Prognosjämförelse. Tusental kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	4 696 000	4 467 319	4 439 096	4 356 541
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+959	+1 811
Volym- och strukturförändringar	-	+2 749	+16 984	+30 882
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	-4 581	-	-3 807
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	4 696 000	4 465 487	4 457 039	4 385 427
Differens i 1000-tal kronor	0	-1 832	+17 943	+28 886
Differens i procent	0,0	0,0	+0,4	+0,7

1:4.4 Statlig ålderspensionsavgift för arbetsskadelivränta

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Tusental kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	193 000	169 000	151 000	161 000	167 000
Preliminär avgift	202 969	188 427	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	-9 969	-19 427	-21 002	-14 853	-13 725
Prognostiserad avgift för respektive år	188 659	175 205	168 134	171 651	175 247
Prognos	193 000	169 000	147 131	156 799	161 523
Avvikelse från anslag	0	0	3 869	4 201	5 477

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021.

Prognosjämförelse. Tusental kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	169 000	147 154	156 319	160 772
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	+1 244	+637	+639
Volym- och strukturförändringar	-	-498	-157	+289
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	-769	-	-177
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	169 000	147 131	156 799	161 523
Differens i 1000-tal kronor	0	-23	+480	+751
Differens i procent	0,0	0,0	+0,3	+0,5

1:5.4 Statlig ålderspensionsavgift för ersättning inom det statliga personskadeskyddet

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Tusental kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	1 749	2 042	1 619	1 549	1 060
Preliminär avgift	1 379	1 463	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	370	579	175	117	225
Prognostiserad avgift för respektive år	1 492	1 680	1 693	1 772	1 853
Prognos	1 749	2 042	1 868	1 890	2 078
Avvikelse från anslag	0	0	-249	-341	-1 018

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021.

Prognosjämförelse. Tusental kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	2 042	1 859	1 875	2 062
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	-	-
Volym- och strukturförändringar	-	+3	+15	+27
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	+6	-	-11
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	2 042	1 868	1 890	2 078
Differens i 1000-tal kronor	0	+9	+15	+16
Differens i procent	0,0	+0,5	+0,8	+0,8

1:2.4 Statlig ålderspensionsavgift för föräldrapenning

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Tusental kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	3 411 317	3 412 406	3 535 216	3 352 005	3 707 274
Preliminär avgift	3 394 102	3 446 880	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	17 215	-34 474	17 209	-265 374	-286 236
Prognostiserad avgift för respektive år	3 138 436	3 171 115	3 136 109	3 240 867	3 380 372
Prognos	3 411 317	3 412 406	3 153 318	2 975 493	3 094 136
Avvikelse från anslag	0	0	381 898	376 512	613 138

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021.

Prognosjämförelse. Tusental kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	3 412 406	3 483 644	3 299 388	3 450 432
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+5 899	+7 861
Volym- och strukturförändringar	-	-330 956	-329 794	-315 936
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	+630	-	-48 221
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	3 412 406	3 153 318	2 975 493	3 094 136
Differens i 1000-tal kronor	0	-330 326	-323 895	-356 296
Differens i procent	0,0	-9,5	-9,8	-10,3

1:2.8 Statlig ålderspensionsavgift för tillfällig föräldrapenning

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Tusental kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	956 630	856 517	753 896	740 783	848 132
Preliminär avgift	960 950	779 759	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	-4 320	76 758	-46 509	-80 985	-2 205
Prognostiserad avgift för respektive år	882 927	777 634	809 025	828 638	861 271
Prognos	956 630	856 517	762 516	747 653	859 066
Avvikelse från anslag	0	0	-8 620	-6 870	-10 934

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021.

Prognosjämförelse. Tusental kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	856 517	744 033	728 840	812 391
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+178	+355
Volym- och strukturförändringar	-	+20 185	+18 635	+17 936
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	-1 702	-	+28 384
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	856 517	762 516	747 653	859 066
Differens i 1000-tal kronor	0	+18 483	+18 813	+46 675
Differens i procent	0,0	+2,5	+2,6	+5,7

1:2.10 Statlig ålderspensionsavgift för graviditetspenning

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Tusental kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	54 645	58 892	59 784	65 180	238 580
Preliminär avgift	63 440	63 884	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	-8 795	-4 992	-6 289	-2 199	58 624
Prognostiserad avgift för respektive år	61 321	120 364	65 298	64 868	67 718
Prognos	54 645	58 892	59 009	62 670	126 342
Avvikelse från anslag	0	0	775	2 510	112 238

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021.

Prognosjämförelse. Tusental kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	58 892	61 467	66 613	88 392
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+126	+132
Volym- och strukturförändringar	-	-2 228	-4 069	-4 750
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	-230	-	+42 568
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	58 892	59 009	62 670	126 342
Differens i 1000-tal kronor	0	-2 458	-3 943	+37 950
Differens i procent	0,0	-4,0	-5,9	+42,9

1:6.3 Statlig ålderspensionsavgift för vårdbidrag för funktionshindrade barn

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Tusental kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	202 248	198 355	49 903	-25 002	-119 122
Preliminär avgift	227 807	229 077	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	-25 559	-30 722	17 416	-37 302	-141 118
Prognostiserad avgift för respektive år	191 869	93 122	20 888	10 689	0
Prognos	202 248	198 355	38 304	-26 613	-141 118
Avvikelse från anslag	0	0	11 599	1 611	21 996

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021.

Prognosjämförelse. Tusental kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	198 355	39 842	-26 613	-128 179
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+22	-
Volym- och strukturförändringar	-	-2 175	-22	-
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	+637	-	-12 939
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	198 355	38 304	-26 613	-141 118
Differens i 1000-tal kronor	0	-1 538	0	-12 939
Differens i procent	0,0	-3,9	0,0	+10,1

1:6:1 Statlig ålderspensionsavgift för omvårdnadsbidrag

Prognos statlig ålderspensionsavgift. Tusental kronor

	2020	2021	2022	2023	2024
Anslag (=tillgängliga medel = anslagsbelastning)	197 105	265 018	426 328	496 611	613 226
Preliminär avgift	197 105	265 018	0	0	0
Reglering, avser förhållanden tre år tid	0	0	-79 249	-41 884	-20 093
Prognostiserad avgift för respektive år	156 753	245 660	410 979	431 528	453 105
Prognos	197 105	265 018	331 730	389 644	433 011
Avvikelse från anslag	0	0	94 598	106 967	180 215

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i april 2021.

Prognosjämförelse. Tusental kronor

	2021	2022	2023 ¹	2024 ¹
Föregående prognosbelopp	265 018	379 195	444 445	501 713
Överföring till/från andra anslagsposter	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-	-	+997	+1 989
Volym- och strukturförändringar	-	-44 566	-55 798	-45 139
Regelförändringar	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år	-	-2 899	-	-25 552
Övrigt	-	-	-	-
Ny prognos	265 018	331 730	389 644	433 011
Differens i 1000-tal kronor	0	-47 465	-54 801	-68 702
Differens i procent	0,0	-12,5	-12,3	-13,7

Bilaga 5. Handläggningstidsmål

Avdelning	Förmån	Mål	2019	2020	2021 06 R12	2021 06
BF	Barnbidrag	80% hanteras innan bryt	72,68%	78,44%	80,26%	84,81%
	Bostadsbidrag	80% inom 30 dagar	58,3%	58,1%	49,4%	35,05%
	Föräldrapenning	90% inom 30 dagar	94,68%	97,62%	98,36%	97,66%
	Graviditetspenning	75% inom 30 dagar	68,37%	79,84%	83,92%	
	Tillfällig föräldrapenning	85% utbetalt den 25:e	84%	91,18%	91,8%	91,23%
	Underhållsstöd	75% inom 40 dagar	31,45%	64,67%	62,9%	68,31%
FV	Aktivitetsersättning	Medel 80 dagar	79,93	64,33	62,23	55,96
	Arbetshjälpmedel	Medel 30 dagar	29,41	30,11	29,04	19,98
	Arbetskadelivränta	Medel 120 dagar	111,14	123,72	125,16	130,14
	Assistansersättning	Medel 140 dagar	149,82	125,63	106,89	100,31
	Bilstöd	Medel 60 dagar	49	45,52	43,93	41,83
	Bostadstillägg	Medel 30 dagar	39,18	19,8	25,78	34,88
	Handikappersättning	Medel 90 dagar	172,08	78,98	77,4	73,2
	Merkostnadsersättning	Medel 180 dagar	188,09	280,67	300	319,07
	Omvårdnadsbidrag	Medel 180 dagar	202,36	273,34	277,26	304,43
	Sjukersättning	Medel 90 dagar	90,34	79,81	81,08	87,53
GF	Vårdbidrag	Medel XX dagar	190,37	506,25	725	
	FTH_LAG	Medel 115 dagar	115,42	65,73	63,03	70,72
	FTH_REG	Medel 102 dagar	101,78	86,31	63,96	54,05
	Omprövning	Andel inom 42 dagar	57,46%	67,94%	67,34%	76,04%
NA	SJI SU	Medel 41 dagar	40,92	29,43	25,23	30,63
	Återkrav	75% inom 55 dagar	78,97%	83,72%	82,62%	89,96%
	ASUEEE	96% utbetalt den 25:e	96,85%	96,74%	96,05%	95,1%
SF	Bostadsersättning	87% inom 30 dagar	86,07%	88,39%	87,4%	86,45%
	Etableringstillägg	97% inom 30 dagar	96,88%	97,81%	97,64%	97,95%
	Internationell vård	90% inom 90 dagar	66,36%	66,72%	68,55%	77,64%
Sjukpenning	Medel 30 dagar	27,09	19,84	20,56	20,22	

Bilaga 6. Förteckning över kontaktpersoner

Ansvarsområde	Kontaktperson	E-post
Prognoschef	Renée Blomberg	renee.blomberg@fk.se
Prognossamordnare	Maria Corin	maria.corin@fk.se
Statligt tandvårdsstöd	Jonas Erlandsson	jonas.erlandsson1@fk.se
Smittbärappening	Richard Baltander	richard.baltander@fk.se
Sjukvård i internationella förhållanden	Ryan Rasoul	ryan.rasoul@fk.se
Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	Jonas Erlandsson	jonas.erlandsson1@fk.se
Kostnader för statlig assistansersättning	Elin Stenbacka	elin.stenbacka@fk.se
Sjuk- och rehabiliteringspenning	Bo Larsson Axel Arvidsson	bo.larsson@fk.se axel.arvidsson@fk.se
Närståendepenning	Axel Arvidsson	axel.arvidsson@fk.se
Boendetillägg	Bo Larsson	bo.larsson@fk.se
Sjukpenning och rehabiliteringspenning	Bo Larsson	bo.larsson@fk.se
I särskilda fall	-	-
Arbets hjälpmedel m.m.	Richard Baltander	richard.baltander@fk.se
Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	Hampus Granberg	hampus.granberg@fk.se
Merkostnadsersättning och handikappersättning	Richard Baltander	richard.baltander@fk.se
Arbetskadeliivränta	Bo Larsson	bo.larsson@fk.se
Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	Bo Larsson	bo.larsson@fk.se
Bidrag för sjukskrivningsprocessen	Ryan Rasoul	ryan.rasoul@fk.se
Ersättning för höga sjuklönekostnader	Richard Baltander	richard.baltander@fk.se
Förvaltningsmedel	Inger Vilavan	inger.vilavan@fk.se
Barnbidrag	Ryan Rasoul	ryan.rasoul@fk.se
Föräldrapenning	Maria Corin	maria.corin@fk.se
Tillfällig föräldrapenning	Osman Mahmoudi	osman.mahmoudi@fk.se
Graviditetspenning	My Järnefelt	my.jarnefelt@fk.se
Underhållsstöd	Osman Mahmoudi	osman.mahmoudi@fk.se
Adoptionsbidrag	My Järnefelt	my.jarnefelt@fk.se
Omvårdnadsbidrag och vårbidrag	My Järnefelt	my.jarnefelt@fk.se
Bostadsbidrag	Jonas Erlandsson	jonas.erlandsson1@fk.se
Handläggningstider	Ingrid Pallin	ingrid.pallin@fk.se